

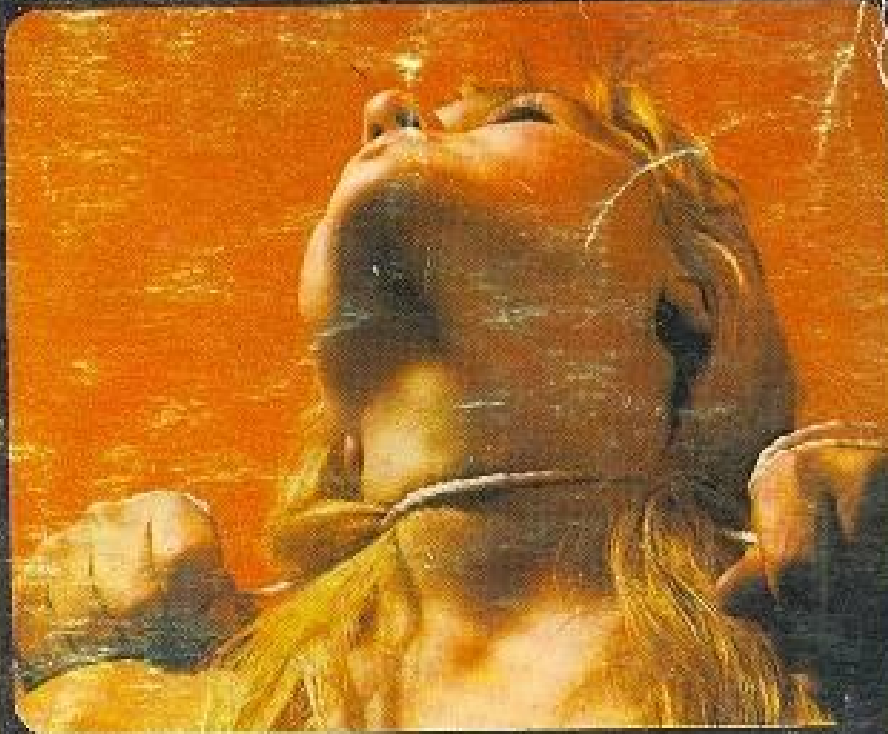
SARI DIZI
POLİSİYE ROMANLAR

NERO WOLFE

**TAVŞAN KAÇ
TAZI TUT**

Rex Stout

5

GELİSİM YAYINLARI

Rex Stout
Tavşan Kaç Tazı Tut

MERHABA

Adım Archie Goodwin...

Dünyanın en tembel, en akıllı, en boğazına düşkün, en şişman, en geçimsiz özel dedektifinin kapıoğlanıyım. Bütün ayak işlerini ben görürüm, parsayı o toplar. Aslına bakarsanız, ona 'özel dedektif' ya da 'hafiye' demek için bin şahit gerek... Nerede yumruklarıyla dövüşüp dudaklarıyla sevişen gençliğimizin Mayk Hammer'leri? Nerede, yüzünü güneşe dönüp, batıya uçan karasinekleri sol yumurtalıklarından nallayan o San Antonio'lar? Nerede, dağ bayır casus kovalayıp sivrisineklere, yılanlara göğüs geren, 800 metreden çakaralmaz-la düşmanlarını itlaf eden Matt Helm'ler? Nerede küfeyle içki devirip, tek kâğıda çektiği dörtle kare as yakalayan, briçte, kırk puanın sekiziyle Culbertson'un granşlem'ini çıkaran James Bond'lar? Bizim patronun bunlarla hiç mi hiç ilgisi,yok...

New York'taki üç katlı evimizden dışarı adımını atmaz. Azgın atlara bağlasanrz, poposuna göre özel yaptırdığı kahverengi kadife koltuğundan çekip kaldıramazsınız onu... O haftaki iştahına göre 130'la 150 kilo arasında değiştiği için, vinci bile pes ettirir. Dışarı çıkmaz, çünkü hava kirliliği vardır orada... Tabiat güçleri, cahil mühendisler ve aptal şehir plancılarının el ele verip kendisine karşı hazırladıkları bir 'suikast planı' olarak görür hava kirliliğini...

Evden dışarı adımını atmaz, çünkü evden çıkmak demek, bir yere ya yürüyerek, ya arabayla gitmek demektir. Bugüne kadar yürüdüğünü gördüğüm en uzun mesafe, koltuğundan mutfaftadırl öt" yandan, arabalardan da ölümüne kor-İki ncruinl vardır bunun... Bir kere, araba-İMİ İM' nerede, ne yapacakları bilinme- huşlarına saklanıp insanların üstüne ii' ı uı saldırabilecek yaban hayvanları olarak ım m ikincisi, her bir parçası, açık eksiltme yoluyla ucuz iş yapan kapkaççı firmalara imal etin ilen kırk dört bin ayrı parçadan oluştuğu için de, hangi parçasının nerede ne yapacağı kestirilemeyen, altında kalınabilecek, dağılabilecek, patlayabilecek bir 'seyyar felaket' gözüyle bakar, dört tekerlekli dostlarımıza...

Kadınlardan hoşlanmaz. Daha doğrusu korkar onlardan... Dünyaya gelmiş her kadını patlamaya hazır bir barut fıçısı, her an isteri nöbetine ka-pılabilecek acayip birer yaratık olarak görür.

Fizik temastan hoşlanmaz. Bırakın suratlarına yumruk atmayı, el bile sıkışmaz insanlarla... Sıkışmak zorunda kaldığında da, bir bahane bulup tuvalete gider, dezenfektanlarla iki saat elini yıkar.

Dil konusunda aşın titizdir. "Bu iş olmaz;" demek dururken, "bu işin olması olanağı yoktur," türünden abuk sabuk bir laf ettiniz mi fırçayı yersiniz. Kelimelerin ağızdan dökülüp uluorta kullanılmak için değil, doğru kullanılmak ve insanın meramını doğru anlatmak için icat edildiklerini düşünür. Uzman diye geçinen cahillerin hazırladıkları yazım kılavuzları ve sözlükleri dünyanın her diline karşı işlenmiş bir 'örgütlü suç' saydığı için, bunların en yeni baskılarını alır, ceylan derisiyle kaplatır, sonra da şömineyi tutuşturup, yolduğu yaprakları tek tek yakar.

Bitti mi? Ne gezer beyim, ne gezer?

Hayatta iki büyük tutkusu vardır bizim patronun... İlki egzotik yemekler yemekdir. Rokforunu İsviçre'den, havyarını Hazar Denizinden, yaban ördeğini Çin'den özel getirtir. İkinci tutkusu, evimizin çatı katında orkide yetiştirmektir. Son sayıma göre, 10 bini aşmıştı orkidelerinin sayısı... Günde iki kere, ikişer saatlik seanslar halinde bakar onlara... Hayat memat işlerinde bile kimseye bozdurmaz bu düzenini...

Fakir fukara babalığı yapmak gibi meraklan da yoktur. Orkide bahçıvanımız Theodore, aşçımız Fritz ve ben kulunuzun maaşlarını ödeyip yemek ve çiçeğe para yetiştirebilmek

için, banka hesabı yedi-sekiz haneli olanların dışında kimseciklerin davasını almaz. Ne yapalım? Geçim dünyası...

Böyle bir adama nasıl mı tahammül ediyorum? Doğrusunu söylemek gerekirse, aynı şeyi kim bilir kaç kere sormuşumdur kendi kendime... Ama Allahı var, şu bizim patron dâhi... On yıldır beraberiz, aldığımız bir tek dava bile çözümsüz kalmadı. Evinden dışarı adım atmadan, günlük düzenini zene aksatmadan çözdü hepsini... Sizin anlayacağınız ,Nero VVolf'e'un yanında çalışmak, hem zevk, hem de işkence... Nero VVolf'e'un kurduğu bu düzen içinde, ben kulunuz, bütün ayak işlerini yaparım. Özel dedektifliğin beden çalıştırmayı, bir yerden bir yere gitmeyi gerektiren bütün işleri benim sırtım-dadır. Beyimiz evden çıkmadığı için, tüm şüphelileri toparlayıp eve getirmek, polis memurlarını kapıdan savmak, 'suç delillerini yok etme' ya da 'suç ihbarında bulunmama' türünden suçlamaları karakollarda sabahlayarak göğüslemek de bana düşer. Konuşma ve sorguların tutanaklarını da ben tutanm. Belleğim ve taklit yeteneklerim ".i<k ;v"İr,,kin olduğu için, dinlediğim beş saatlik İm konuşmayı kelime sektirmeden, konuşmacının tüm jest ve mimikleriyle aktarabilirim.

Bu cehennem azabından beter işin tek güzel tarafı var. Davalarımızdan güzel kadınlar hiç eksik olmaz. Onları götürüp getirmek, gezdirmek, yedirip içirmek, dansa kaldırmak, eğlendirmek de benim işim...

Ama, patronun kaprisleri yüzünden kapıyı göstermek zorunda kaldığım dilberler de olur. Öykümüz de böyle başladı ya... Archie Goodwin New York, 1975

Dışarıda pırıl pırıl bir haziran güneşi vardı. Evin içiyse patlamaya hazır bir barut fıçısından farksızdı.

Üç gün önce, cumadan başlamıştı gerginlik... Bilmeyenler için söyleyeyim, cuma günleri alırız haftalık çeklerimizi... Bizim patron yedide kalkıp dokuza kadar odasında kahvaltı ettiği, sonra da iki saatlik ilk orkide bakımına çıktığı için, on birden önce alamayız paralarımızı...

Oysa, bir gece önce, hafta sonunu uzatmalı sevgilim Lily Rowan'm yazlığında geçireceğimi, cebimde beş kuruş para olmadığını, sabah erkenden yola çıkmak niyetinde olduğumu söylemiştim ona... "Tamam," demişti, "bir çaresine bakarız!" Sonra da, her zamanki laubaliliğiyle atlatmıştı.

Cuma günü on birde çatı katındaki orkide serasından indiğinde bavullarım kapının yanındaydı. Sinirli adımlarla odayı arşınıyor, ikide birde kolumdaki saate bakıyordum. "Beklemek lütuf ve nezaketini gösterdiğiniz için teşekkür ederim," deyince de tepem atmıştı. 9

Hayrola patron," karşılığını vermiştim ona... "1 Umden daha fazla önem verdiğin orkidelerini böcekler mi bastı?"

"Hayır. Bavullarının sabahın kör karanlığından beri hazır olduğunu, üstüne de bayramlıklarını geçirdiğini görmemek için insanın kör olması gerek! Üstelik bir an önce sıvışmak için kıvrandığın da besbelli... Çok yoğun ve yorucu bir haftanın bu mütevazı

karşılığım almak için bunca beklemen büyük onur! Hele banka hesabımızın iki yıldır en düşük düzeyinde olduğu düşünülürse... "

Bu kadarı da fazlaydı artık... "Lily'yle hafta sonunda beraber olacağımızı daha haftanın başında söylemiştim sana... Bayramlıklarımı onun için giydim. Nezaketimden değil, cebimde kuruş para olmadığı için bekledim seni... Üstelik verdiğin para da gerçekten mütevazı... Banka hesabının sıfıra yaklaştığı da doğru... Ama suç benim değil... Peşpeşe dört dava bulup getirdim, kılını bile kıpırdatmadın. Başkalarının tembelliğinden dem vuracak son adam sensin... "

Sonra da çeki parmak uçlarımla tutup dört eşit parçaya yırtınıştım. "Sıfırlamış banka hesabına bu da benim katkım olsun," demiştim, kapıyı vurup çıkarken... Pazar gecesini saatlerde eve döndüğümde Nero Wolfe yatmıştı. Ertesi sabah orkide seansını tamamlayıp asansörle çalışma odasına indiğinde de tek söz geçmemişti aramızda... Yemek sırasında ise tam bir suskunluk vardı.

Pırü pırlı haziran güneşi inişe geçerken, nelere gebe olduğunu Wolfe'un da, benim de kesti-remediğim bir ölü sessizliği kaplamıştı ortalığı... 10

Saat dört buçuk civarıydı. Wolfe günün ikinci orkide seansı için yukarıya çıkmıştı. Bense, Brezilya'dan yeni gelen orkidelerin kayıtlarını çıkarıyordum. Tam o sırada kapı çalındı.

Genellikle aşçımız Fritz gidip bakar kimin geldiğine... Sonra bana haber verir, ben de geleni içeri alıp almayacağımıza karar veririm. Ama, pineklemekten popom uyuşmuş, bacaklarım tutulmuştu o gün. Kalkıp gittim kapıya...

Gördüğüm manzara en karanlık gönüllere bile ferahlık saçacak cinstendi. Valizlerini yere bırakmış, sağ eliyle kumral saçlarına çekidüzen veren bir dilber duruyordu karşımda... "Siz Archie Goodwin olmalısınız," dedi, "lütfen bavullarımı içeri getirir misiniz?" Wolfe'a öfkemden, hiç sesimi çıkarmadan genç kadının bavullarını aldım içeri... Kapıyı kapattım. Girişteki duvar aynasının karşısına geçmiş, üstünü başını süzüyordu. Gördüğü onun da hoşuna gitmiş olacak ki, gülümseyerek döndü bana, "Nero Wolfe'la görüşmek istiyordum," dedi. "Ama biliyorum, her gün dörtten altıya kadar orkidelerinin yanındadır. Önce sizinle görüşmek için erken saatte geldim."

"İyi etmişsin," dedim. "Ama bilesin ki, ben burada emir kuluyum. Patron ne derse o olur." Çalışma odasına gelmiştik o sırada. Merakla bakındı çevresine... "Sandığımdan da büyükmüş burası," dedi, "okuduklarımdan daha küçük olacağını sanmıştım. Fritz'e söyleyip bana bir cin-tonik yaptırabilir misiniz?"

Kumral, bal rengi bakışlı, bir içim sulara can kurban, ama bu hanım kızımız konukseverliği-11

mizi biraz fazla zorluyor gibi geldi bana... Yine de sesimi çıkarmadım. VVolf'e un masasındaki düğmeye basıp Fritz'i çağırdım. "Bol buzlu olsun," dedi genç kadın... Koltuğumda geriye yaslanıp ellerimi başımın arkasına kavuşturdum. "Nero VVolf'e sorununu nasıl açacağını bana danışacaksan, bir an önce anlatmaya başlasan iyi edersin," dedim. "Bir saate kadar inecek aşağıya..."

"Kusura bakma, ama içkimi bitirmeden tek kelime bile konuşmam. Kendimi toparlamam gerekli..."

Toparlama da ne söz... İçkisini serçe yudum-larıyla, koklaya koklaya içti. Sonra kalkıp benim çalışma masamın yanına geldi, orkide kayıtlarını uzun uzun süzdü. Sonra gitti, kütüphanedeki kitaplara baktı. Kütüphanenin yanında duran bir metre çapındaki yer küresini birkaç kere parmak uçlarıyla çevirdi. Babasının evindeymiş gibi rahattı sözün kısıası...

"Galiba biraz kendime geldim," dedi neden sonra... "Ama, bir kadeh daha alsam iyi olacak... Fritz'i tekrar çağırabilir misin?"

"Fritz'i çağırılmaya karar verdim," dedim. "Güzel kızlarla karşılıklı oturup cin-tonik içmeye bir itirazım yok, ama, içkiyi fazla kaçırırsan ne söyleyeceğini unutabilirsin. Sahi, niye geldin buraya?"

Oralı değildi. 'Belki de sorumu duymadı,' diye düşünürken konuştu: "Üçüncü katta güneye bakan odanın kapısı içeriden kilitleniyor mu?"

Açıkçası şaşırmışım. Toparlanıp, "Hayır" dedim, "kilitlenmesi mi gerekli?" Evet," dedi konuşumuz, "insan ilk kez tanış-12

tığı birilerinin evinde kalırken, kapı kilitliyse daha rahat hisseder kendini..." 'Herhalde şaka ediyor,' diye şaşkın şaşkın baktım yüzüne... Hiç de şaka yapan birinin bakışları yoktu gözlerinde... "Demek güneye bakan odada yatacaksın... Bu parlak fikir ne zaman geldi aklına?" dedim.

"Bir süredir kafamda kuruyordum, ama kesin kararımı dün verdim." "Uzun süre kalmaya niyetin var mı?"

"Bir haftayı geçmez. Ama, belki bir-iki gün uzar. Güneye bakan odayı isteyişimin nedeni de içinde banyosunun olması... Nero Wolfe'un kadınlardan hoşlanmadığını bildiğim için, orada kalırsam ayak altında da fazla dolaşmaktan kurtulurum. Hem, gerekirse yemeklerimi de odamda yerim."

"Benimle gırgır geçmediğinizden emin misiniz?" diye sordum. "Köşe bucak kaçtığı kadınlardan birini evine yerleştirsem, Wolfe beni öldürür."

"Son derece ciddiym Bay Goodwin," dedi, "30 Haziran'a kadar kalabileceğim bir yer gerek... Kimsenin beni bulmayı akıl edemeyeceği bir yer... Önceleri bir otele yerleşmeyi

düşündüm, ama sonra, Nero Wolfe'un evinin ideal bir saklanma yeri olacağına karar verdim." Yerinden kalkıp dışarı çıktı, birkaç saniye sonra da el çantasıyla döndü.

"Para

konusunu da konuşalım," dedi, "Nero Wolfe'un kılını kıpırdatmak için bile tomarla para

aldığını biliyorum. Geceliğine 200 dolar yeter de artar herhalde..."

Çek def teriyle kalemini çıkardı çantasından...

"Daha adını bile söylemedin," diye konuştum 13

['*ı,ı v., [..m-.iyonlarda bile müşterilerin adları yazılır. Seninki ne?"

I'acarlığımızda o da var. Adımı kesinkes açıklamaya niyetim yok... Nerede oturduğumu da

söylemeyeceğim."

• Kanun kaçağı falan olmayasm..."

"Hayır!"

Kusura bakma ama, bunu kanıtlaman gerek..."

Ağlamaklı bir ifade kaplamıştı kızın yüzünü... Bal rengi gözleri de buğuluydu, ama sesi kararlı çıktı. "Sizden tek istediğim şey, 30 Haziran'a kadar beni burada saklamanız. Ayak altında dolaşmayacağımı da söyledim. Neden bu kadar ısrarla üstüme geliyorsunuz?"

"30 Haziran deyip duruyorsun," diye konuştum, "30 Haziran'm ne özelliği var?" "O tarihten sonra saklanmam gerekmeyecek... Her şey kendiliğinden çözüm bulacak..."

Garip bir gülümseme dolaştı dudaklarında. "Gazetede resminizi gördüğümü, size ilk bakışta tutulduğumu, sizinle enfes bir hafta geçirmek için geldiğimi söyleseydim, yine kapıyı gösterir miydiniz bana?"

Gülmek sırası bana gelmişti. "Bana karşı aşk duygularıyla yanıp tutuşan kızların çetelesini tutmadım, ama herhalde milyonu bulur. Ne ki, onların bir geceliğine sayacak 200 dolarları

yok... Yoksa, benimle felekten yedi gece çalmak için banka mı soydun?"

"Sorun paraysa, daha fazla da verebilirim," dedi genç kadın...

Tam ağzımı açıp bu anlamsız konuşmayı noktalamaya, 'voltanı al yavrum' demeye hazırlanı-

14

yordum ki, beynimde şimşekler çıktı. Düşündükçe daha da parlak buldum fikri... VVolf'e'un damarına basmak, cumanın intikamını almak için harika bir fırsat gelmişti ayağıma! Saatime baktım. Patronun orkidelerle işini bitirip aşağıya inmesine üç çeyrek saat vardı. "Kesin bir söz veremem, ama patronla konuşacağım," dedim. "Seni yukarıya, odana çıkaracağım şimdi... İş bağlayana kadar orada bekleyeceksin. Patronun, adını bile bilmediği birini evinde ağırlayacağını sanmam, ama biraz para düşkünü olduğu için ne yapacağı da bilinmez. Günde 200 dolardan yedi gün için 1400 dolar eder. Uçlan paraları..."

Banka veznedarları gibi çabuktu parmakları... Çantasından çıkardığı gıcır gıcır banknot demetinden hemen on dört tanesini sayıp ayırdı. Bana uzattı. "Patron işi kabul etmezse paraları geri veririm," dedim. "Banka hesabımızın son iki yılın en düşük düzeyinde olmasma dua et..."

Paraları özenle ceket cebime yerleştirip kızın bavullarını yükledim. Asansörle çıktık ikinci

kata... Güney odasına geldiğimizde, etrafına alıcı gözle baktı. "Burası da sandığımdan büyükmüş," dedi. Bense içeriye girip kapıya dayanmıştım. "Soyunup dökünmem gerek,"

diye konuştu, "sabaha kadar orada mı duracaksın?"

"Bavulunu açıp eşyalarını çıkarmanı bekliyorum," dedim. "Elini acele tut!"

"Sen çıldırdın mı?" diye sesini yükseltti. "İç çamaşırlarım da var valizlerde... Fetişist falan

mısın yoksa?"

"Bak kızım," diye konuştum, sabrımın taşmasına ramak kalmış bir sesle... "Bal rengi gözleri-

15 nin çok güzel olmasından başkaca bir şey bilmiyoruz senin hakkında... Adını, adresini

de vermiyorsun. Şu koca New York'ta Nero Wolfe'u öldürmek isteyen kaç kişi vardır kim

bilir. Senin de onlardan biri olmadığını nereden bilelim? Belki tabanca ya da bomba vardır

bavulunda... Patronum geçimsiz herifin biridir, ama senin yüzünden ekmek kapımın kurşunlarla delik deşik olmasını ya da havaya uçmasını istemem..."

Öfkeli bir hareketle açtı ilk valizi. Sonra da ikincisini... Mavi ipek bir gecelik göründü en

üstte. Kimisi uçuk mavi, kimisi pembe sutyen ve külotlar izledi onu...

"Tamam mı?" diye tısladı, boşaltma işlemini tamamladıktan sonra...

"Daha bitmedi," dedim. Gidip tek tek bütün eşyalarını elden geçirdim, gizli bölmeleri var mı diye...

Yoktu. "Tamam, şimdi oldu," dedim, "el çantanla üstünü aramama gerek yok... Bu yüzden de, kusura bakmazsan kapıyı dışarıdan kilitleyeceğim. Ben yukarıda patronla konuşurken senin burada uslu uslu oturduğunu bilirim, içim daha bir rahat eder!" Keyifli bir ısıklıkla indim aşağıya. Çalışma odasına geçip, cebimden çıkardığım paraları yelpaze gibi yaydım patronun masasına... Özellikle görsün diye de, kütüphanedeki biblolarından birini alıp paranın ucuna oturttum.

Sonra da patronun orkide faslını bitirip aşağıya inmesini beklemeye koyuldum.

16

Saat tam altıyı bir geçe asansör çalıştı. Patron geliyordu. Hemen sırtımı kapıya dönüp masamdan çıkarttığım kâğıtların arasına gömdüm burnumu... Asansör durdu, kapısı açıldı. Kulaklarımı dört açmış, seslerinden izliyordum onu...

"Pofff" diye bir sesle yüz küsur okkalık gövdesini oturttu koltuğuna... Masadaki zile üç kere, kısa aralıklarla bastı. Bira getirmesi için Fritz'e özel çağnsıydı bu... Sonra etajere uzanıp iki saat önce bıraktığı kitabını aldı.

Fritz, kıvamında soğutulmuş iki şişe birayla geldi bir süre sonra...

"Bu paraları buraya sen mi koydun Fritz?" diye sordu.

"Hayır, ben koydum," dedim, onlara dönerek...

"Anlaşıldı," diye homurdandı. Sonra da Fritz'e dönerek, "Teşekkür ederim," dedi, "on beş dakika sonra aynı soğuklukta iki şişe bira daha getireceksin." Sıra benle konuşmasına gelmişti artık... Ama konuşmadı! Çekmecelerini açıp müşterilerinden birinin hediye ettiği

platin şişe açacağına çıkardı, şişeyi sarsıp birayı köpürtmemeye özen göstererek kapağı açtı. Kapağı uzun süre

17

seyrettikten sonra çöp sepetine attı. Biranın bardağa boşaltılması ve köpük seviyesinin normale inmesinin beklenmesi de iki dakika aldı.

"Bu paralar nereden çıktı?" diye konuştu, neden sonra... "Aklınca oyun mu oynuyorsun? Banka hesabında bu kadar para yoktu."

Patronuna yaranmak için kıvranan birinin yılışıklığıyla ellerimi ovuşturdum. Aynı yılışıklığını sesime de kattım. "Vallahi, cuma günü söylediklerin çok haklıydı patron," dedim. "Bütün bir hafta sonu düşündüm onları... Banka hesabı felaket durumda... Ödediğin paranın karşılığını da uzun süredir veremedim. Halbuki sen orkidelerin başında ölürcesine çalışıyor, kan ter içinde kalıyorsun. Senin bütçemize bu büyük katkılarına nasü yardımcı olabileceğimi düşünüyordum ki, kapı çaldı."

Bu sözlerime beklediğim tepkiyi gösterdi patron... Döner sandalyesini yan çevirip kitabını açtı, okumaya başladı. Ben de devam ettim: "Kapıyı açtığımda 25-26'smda bir genç hanımla burun buruna geldim. Şık giyimli, bal rengi gözlü, son derece çekici biriydi. İki valiz ve bir el çantası vardı yanında. Müşteridir diye içeri buyur ettim onu... Bilgi, öğüt, yardım falan istemedi, lîir hafta kalacakmış, şu bizim güneye bakan odada... Hani şu benimle aynı kattaki oda var ya... Orası... Üstelik, ayak altında dolaşmak istemediği için de yemeklerini odasında yiyecek-miş."

Patrondan çıt yok! Sürdürdüm konuşmamı... "Üstelik, gazetelerde resimlerimi görüp çılgınca tutulmuş bana... Komşu odalarda bir hafta ge-çlebilmek için oracıkta 1400 dolar saydı... Önce

18 sana danışmak zorunda olduğumu söyleyip, o kadar parayı geri vermek zorunda kalabileceğimizi anlattım. Kabul edince de yukarıya çıkarıp istediği odaya yerleştirdim." Sonra da ekledim: "Şu anda yukarıda..."

Hiç istifini bozmadı Wolfe... Sayfalar biraz daha ışık alsın diye, iskemlesiyle birlikte sırtını da bana çevirdi. Ama ben de kararlıyım. "30 Ha-ziran'a kadar bir yerlerde saklanmak zorunda olduğunu söyledi," dedim. "İstersek oda ücretini artırabileceğimizi de söyledi. Biraz mürekkep yalamış birine benzediği için, boş zamanlarımızda kitap da okuyabiliriz birbirimize... Üstelik, gözleri de, bacakları da bir harika! Huyu suyu hoşumuza giderse, onunla hangimizin evleneceğine karar vermek için yazı tura bile atabiliriz." Derin bir nefes aldım. Zurnanın zırt dediği yere gelmiştim artık... "Evimizin bütçesine böyle bir katkı yaptıktan sonra, sanırım maaşımı hak ettim. Cuma günü yırttığım çekin yerine bu cumaya yenisini yazabilirsin artık..."

Hiç ses çıkarmadan döndü, çekmecesini açtı, çek defterini çıkarıp bir şeyler karaladı, sonra da bana uzattı. "Üstün hayal gücün için seni kutlarım Archie," diye konuştu, "cuma günü ikimiz de haksızdık. Ben düşünmeden konuştum, sen de düşünmeden hareket ettin. Sonunda bir açmaza girdik, kaldık. Çeki yırtmamış olsaydın sorun yoktu, ama, ortada o yırtık çek olayı olduğu sürece uzlaşacak bir zemin bulamayacaktık. Bu akıl almaz, zırvanın zırvası öyküyü yaratarak aramızdaki sorunun ne kadar anlamsız olduğunu ortaya koydun. Seni gerçekten kutlarım." Yüzlüklerin üstünden bibloyu kaldırıp parala-19 rı topladı. Bana uzattı. "Haydi, şu paraları aldığın yere, kasaya kilitle de ortalıkta dolaşmasınlar. Açıkta para görmekten hoşlanmadığımı bilirsin."

"Galiba derdimi anlatamadım patron," dedim. "O senin zırva dediğin öyküyü uydurmadım ben... Güneye bakan odada gerçekten bir bayan konuğumuz var. Merak etmene gerek yok, bir haftadan fazla kalmayacak..."

"Şakayı kaka ediyorsun," diye homurdandı, kitabını açıp okumaya başladı.

"Bana inanmıyorsan, belki Fritz'e inanırsın," dedim. "Konuğumuza hem burada, hem odasında iki kez cin-tonik servisi yaptı." Uzanıp masanın üstündeki zile bir kere bastım. Beş saniye içinde emektar aşçımız kapıda beliriverdi. "Fritz," dedim, "bir haftalığına hanım konuğumuz olduğunu patrona söyledim, ama inanmadı. İstersen bir de sen söyle..." "Çok güzel bir genç bayan," dedi Fritz... "İçki servisi yaptıklarımın belki de en güzeli..." Başını kitaptan ağır ağır kaldırdı Wolfe... Döner iskemlesini bize doğru çevirip, bir benim, bir Fritz'in yüzüne baktı. Sonra da, donuk bir sesle, "Anlaşıldı," dedi, "doğru söylemişsin... Benim evime, benimle aynı çatının altına bir kadın yerleştirmeyi nereden akıl ettiğini sorabilir miyim sana?"

"Ben akıl etmedim," dedim, "kendi ayaklarıyla tıpış tıpış kapımıza geldi. Ben de yol yorgunudur diye içeri buyur ettim."

Suratıma dik dik baktı patron... Sonra geriye yaslanıp gözlerini kapattı. "Burada olup bi-

20 tenleri kelimesi kelimesine anlat bana," dedi.

Kızın tüm jest ve mimikleriyle anlattım gelişmeleri... Tek kelime söylemedi, tek soru sormadı. Bittikten sonra gözlerini açtı, "Hemen yukarı çık, parasını geri ver," dedi. "Yarım saat içinde pilisini pırtısını toplasın, kalacak bir yer bulsun. Beni hiç ilgilendirmiyor." Aslında, kız işimi görmüştü. Hem patronun kamışına kamışla karşılık vermiş, hem de yırttığım maaş çekinin yerine gıcır gıcır yenisini almıştım. Patron 'sav gitsin' dedikten sonra benim yapabileceğim en normal iş, yukarı çıkıp 'voltanı al yavrum' demek olurdu. Ama inanır mısınız, daha ilk adımımı bile atmadan o bal rengi gözler geldi, gözlerimin önüne... "Patron," dedim, "senin vekilin olarak, o-nunla görüşeceğine

söz verdim. Dinlemekten ne zarar gelir ki? Bakarsın ilgini çeker, böylece de bana vereceğin birkaç aylık maaşı çıkarırsın." Patrondan bir homurtu...

"Patron," diye üsteledim, "alt tarafı yarım saatini vereceksin. Başını şu kitabından yarım saatliğine kaldırsan kıyamet mi kopar?" Yine bir homurtu...

"Anlaşıldı," dedim, "bunca yılın kurallarını çiğneyip, evimize gelen birini aç karnına sokağa salacağız. Ben de gidip terbiyeli morina balığını başka yerde yemesini söylerim. Oysa, çok merak etmişti morinanın terbiyelisinin nasıl olduğunu... 'Berbat bir şey olsa gerek,' demişti, ama Fritz'le senin, onun nasıl pişirileceğini Portekizli balıkçılardan öğrendiğinizi anlatınca, 'Belki bir-iki lokma alır denerim,' diye yemek davetimi kabul etmişti."

21

"Terbiyeli morina nereden çıktı şimdi?"

"Fritz söyledi. Akşam yemeğine o varmış." Ö-zenle katlayıp cebime koyduğum çeki çıkardım. Parmak uçlarımla kenarlarından kavradım. "Parayı geri vereceğimize göre, maaşımı da hak etmedim," dedim. "Başka çarem yok..."

Ne yapacağımı dehşet içinde anlamıştı. "Arc-hie," diye kükredi, "yırtma o çeki..." Yırtmadım, ama sözlü bir karara da varmadık. Oluruna bıraktık işi... İnsanları aç karnına kapı dışarı etmekten hazzetmediği için mi, terbiyeli morinanın harika bir yemek olduğunu kanıtlamak sevdasından mı, yoksa çeki ikinci kez yırtma tehdidimden mi, bilinmez, öylece askıya aldı konuyu... Yemek süresince tek söz etmedi, konuğumuz hakkında... Terbiyeli morinayı lüpledikten sonra keyifle kalktı sofradan... "Ellerine sağlık Fritz," dedi, "terbiyedeki ekşilik bu kere tam kıvamında olmuş... Bir daha sefere üç-dört damla fazla limon deneyelim."

Çalışma odasına geçtik. Poposunu iskemleye yemek sonrası rehabetine uygun biçimde yerleştirmesi üç dakika aldı. Sonra bana dönüp, "Sen çıkmıyor musun?" diye sordu. "Tepemde ne dikilip duruyorsun?"

"Yooo," dedim, "Bir yere gittiğim falan yok... Nereden çıkardın onu?" "Yani yemekten sonra defedecektin yukarıdaki o yaratığı?"

Tam, "Öyle bir şey söylemedim. Uyduruyorsun," deyip sorun çıkaracaktım ki, kapı çaldı. Kapıya gittim. Geceleri kesinkes uyduğumuz kural, dışarıda kimin olduğuna bakmadan kapı-

22 yı açmamaktır. Merdivenleri aydınlatan lambayı yaktım ilk iş olarak, sonra da delikten dışarı baktım. Benim iki katım yaşında, uzun boylu, küt çeneli bir adam duruyordu karşımda... Başında gri bir fötr şapka, koltuğunun altında da bir evrak çantası vardı. "Bir maraza çıkarsa, nasıl olsa tek elimle dörde katlarım onu," diye düşünüp kapıyı açtım. Selamsız sabahsız, "Adım Perry Helmar," diye konuştu, "Nero Wolf ela derhal görüşmem gerekiyor."

Yemek sonrası saatlerde beklenmeyen bir konuk çıkagelirse, âdetimiz bir saniye beklemesini söyleyip durumu Wolfe'a duyurmaktır. Ama, bu kez öyle yapmadım. Hem yukarıdaki konuğumuzun kapı dışarı edilmesi sorununun gündeme gelmesini biraz geciktirmek, hem de Wolfe'un altına yeni bir raptiye koymak için, düşünmeden içeri buyur ettim adamı...

Wolfe bir benim yüzüme, bir konuğunkine baktı. Sinirden dudaklarının titremeye başladığını gördüm. Bir an için iskemlesinden kalkıp odayı terk edeceğini düşündüm. İnsanları piç gibi ortada bırakıp gittiği çok olmuştu. Kararsızlık içinde bir an bocaladığını hissettim. Yemek sonrası rehabetiyle, çöktüğü iskemlesinden kalkmak çok zor geldi

ona... Kavrıldığı iskemle kollarını bıraktı, bakışlarını yeni konuğumuza çevirdi. "Ne var?" dedi, tersin tersi bir sesle...

"Adım Perry Helmar," dedi adam, "Wall St-reet'in en büyük hukuk bürosunun ortaklarından biriyim. Adınızı ve ününüzü çok duyduğum için size geldim. Yakın dostum Dick William-son'a göre, alanınızdaki tek dâhi sizsiniz. Mucize kabilinden Dick'i büyük bir badireden kurtar-

23 missiniz."

Bizim patron yağdan hoşlanır. Sözlüklerden yıllar önce kaybolmuş kelimeleri doğru kullanan, mahkeme ilamı gibi konuşan kişilere de bayılır. Başını gerdandan yarım santim kırarak, iltifatı kabul ettiğini gösterdi patron...

"Sizden mucize istemiyorum," diye devam etti Helmar, "ama büyük bir gizlilik içinde çok ivedi bir soruna çözüm getirmenizi istiyorum. Zor bir iş olduğu için, ancak sizin gibi zeki ve cüretli biri üstesinden gelebilir bunun..." "Dinliyorum," diye mırıldandı VVblfe...

"Para ve emlakini şirketimizin yönettiği, veliliğini de bizzat benim yaptığım genç bir hanım bugün ortalıktan kayboldu. Çok saçma bir şeyler yapmasından korkuyorum. Tehlikede bile olabilir. Onun için de en kısa sürede bulunması gerekiyor."

Kayıp bir zengin kız... Peşinden koşturan ünlü bir avukat... İşin bu kadar ballısı yıllardır gelmemişti. Masamın gözünü açıp not defterimle kalemimi çıkardım. Ölse reddedemezdi patron... Çalışmak, kafa yormak konusundaki isteksizliğini tek şey yıkabilirdi. Para... Helmar'm istediği şey, küfeyle para getirirdi boşalmış banka hesabımıza... 'Bakalım bundan nasıl yırtacak?' diye keyifli keyifli gülümsedim.

Helmar da o sırada devam ediyordu. "Size çok somut bir teklifim var. Altı gün içinde, yani 29 Haziran geceyarısına kadar onu sapasağlam bulup getirirseniz, size, masraflarınıza ek olarak on bin dolar ödemeye hazırım. Getirmeyip de irtibat kurmamı, benimle telefon konuşmasını sağlarsanız da onun yarısını, yani beş bin dolar öde-

24 rim."

29 Haziran geceyansı... Yani, bir dakika sonra 30 Haziran... Şimşekler çaktı beynimde... Elbette rastlantı olabilirdi, ama, bizim meslekte rastlantılara, sezgilere burun kıvırmaya gelmez. VVolve'un yüzüne baktım. Yukarıdaki konuğumuzun 30 Haziran'ıyla Helmar'ın 30 Haziran'ı arasında bağlantıyı daha kuramamıştı besbelli... "Polise gittiniz mi?" diye sordu patron... "Polise gitmek söz konusu olamaz," diye konuştu Helmar. "Hiç sözü uzatmadan

bilmeniz gereken şeyleri anlatayım size... Kızın adı Priscilla Eads... Bebekliğinden beri tanırım onu... Babasının on yıl önce ölmesinden sonra, vasiyetname hükümlerine göre, hem Priscilla'nın veliliğini, hem de mallarının mütevelliliğini yapıyorum. Yetmiş beşinci Caddede, kendi apartman katında oturur. Bu gece bazı iş konularını konuşmak üzere apartmanında buluşmaya sözleşmiştik. Sekizde eve vardığımda yoktu. Hizmetçi kadın da panik içindeydi. Yemeğe bekliyormuş onu... Sabah erkenden çıkmış, daha da dönmemiş... Etrafa bakındım, masanın üstünde adım yazılı bir zarf buldum. Priscilla'nın el yazısıyla bir not çıktı zarfın içinden..."

Elini evrak çantasına attı Helmar... Zarfı, zarfın içinden de notu çıkardı: Sevgili Perry: Seni atlattığım için, dilerim bana çok kızmamışsındır. Merak etme. Çılgınca bir şey yapmaya kesinkes niyetim yok. Durumumu daha iyi değerlendirmek, bazı sorunları kafamda tartmak için 30 Haziran'a kadar ortadan kaybolmam gerekiyor. 30 Haziran da mutlaka döneceğim. O zamana kadar, ne olur-25 sun beni arayıp bulmaya kalkışma. Sevgiler. I Priscilla.

Priscilla'nın notunu özenle katlayıp zarfına l yerleştirdi. "Galiba 30 Haziran tarihinin ne anlama geldiğini de söylemem gerekiyor," diye de- j vâm etti, "Priscilla o gün 25 yaşını doldurmuş l olacak... Babasının bıraktığı vasiyetname hüküm- î lerine göre de, hem veliliğim, hem mütevelliliğim l sona erecek... O günden itibaren serveti üstünde] yalnızca Priscilla'nın söz hakkı olacak... Ancak, j her önemli konuda olduğu gibi burada da bazı j sorunlar var. Birincisi, Priscilla çok büyük ve l başarılı bir sanayi kuruluşunun yüzde doksan] hissesine sahip çıkacak. Şirketin yöneticileri bu i yüzden kaygılı... İkinci konu da, kocası!"

"Kocasını hayatta mı?" diye sordu Wolfe... Ka-] rı-koca ilişkilerine öldürseler el sürmez. Karım' 3 un hazineleri bile caydıramaz onu...

"Evet, hayatta," dedi Helmar, "Priscilla'nın hayatta yaptığı en büyük hata onunla evlenme-siydi. On dokuzundayken kaçtı ona... Güney 1 Amerika'da üç ay birlikte yaşadılar. Sonra Pris- j cilla yaptığı hatayı anlayıp boşandı ondan... j Ama, iki hafta önce kocasından bir mektup al- l dim. Adı Eric Hagh... Priscilla'nın mülkünü ben 1 yönettiğim için bana yazmış. Evlendikten kısa l bir süre sonra Priscilla'nın bir senet imzaladığını, şirketteki haklarının yarısını kendisine devrettiğini söylüyordu. Yasal haklarına sahip çıkmak için 30 Haziran'a kadar geleceğini de yazıyordu."

Artık gerilim dayanılmaz duruma gelmişti. "Adı Priscilla Eads mi dediniz? Bu ad hiç yabancı gelmedi bana... Galiba bir yerde de tanış-

26 tık. Fotoğraflı varsa görebilir miyim?" diye söze karıştım.

Patronlarla konuşmaya, bizim gibi ırgatlara tepeden bakmaya alıştığı besbelliydi. Ama, iş için geldiğini unutmayacak, benim de yardımlarıma ihtiyacı olduğunu bilecek kadar akıllıydı. "Evet, var," dedi. "Gerekebileceğini bilerek, apartma-nmdaki fotoğraflardan üçünü alıp getirdim." Çantasını tekrar açtı, karıştırdı, bana uzattı.

Üç resmi alıp, elimde evirip çevirdim. Helmar da bu arada konuşmaya devam ediyordu. "Adamın taleplerinin hukuki geçerliliği olduğunu sanmıyorum. Ama, ahlaki açıdan haklı olduğu yönler bulunabilir. Önemli olan Priscilla'nın bu konuda nasıl bir tutum takınacağı... Mektup Venezüella'dan atılmış. Korkarım, Priscilla ilk uçağa atlayıp adamla konuşmak için oraya gitti. Genç kızlığından beri çok delidoludur. Aklına eseni hiç düşünmeden yapar. İlk iş olarak herhalde Venezüella'ya giden bütün uçakların yolcu listelerini gözden geçirmek, sonra da onu bulup 30 Haziran'a kadar New York'a ulaştırmak gerek..." Resimleri Wolfe'a uzattım. "Güzel bir kadın," dedim, "Öyle, bakılıp geçilecek, gördükten sonra unutulacak cinsten değil... Yanılmamışım. Daha önce birkaç kere gördüm onu... Üstelik de yakınlarda... Hani şu terbiyeli morina yediğimiz gün vardı ya..." Gittim, iskemlemi çekip oturdum.

Adam atlatmakta üstüme yoktur, ama Allah'ı var, Wolfe'un Helmar'ı dehlemesi bir katakulli harikasıydı.

Güneye bakan odaya yerleştirdiğim davetsiz konukla Helmar'ın fellik fellik aradığı Priscilla Eads'in aynı kişi olduğu kafasına dank edince geriye yaslandı. Adım gibi biliyordum, aklından geçenleri... Kadını evinde bir hafta ağırlamak, yedirip içirmek için bin dört yüz dolar... Helmar'ı usulca dehledikten sonra, hemen ertesi gün kızı yaka paça adamın bürosuna götürüp on bin doları cukka etmek... Para dedin mi gözü doymaz bizim patronun...

Uzun bir sessizlikten sonra, "Öneriniz ilginç," dedi Wolfe, "bu gece düşünüp, yarın sabah kabul edip etmeyeceğime karar veririm. Kabul e-dersem, Archie yarın büronuza gelir, gerekli öteki bütün bilgileri sizden alır."

Helmar yerinden fırladı. Kıpırmızı olmuştu yüzü... "Siz deli misiniz?" diye bağırdı. "İşin ne kadar acele olduğunun farkında değil misiniz? Hemen başlamanız gerek..." "Acele işe şeytan karışır," diye söze girdi Wol-28

fe. "Sizin aceleniz olabilir, ama benim yok... Benim yerime koyun kendinizi... Biri gece vakti kapınızı çalıyor, adının Perry Helmar olduğunu, Priscilla Eads diye birini aradığını söylüyor. Sizin Perry Helmar olduğunuzu nereden bileyim? Belki de kadıncağızın eski kocası Eric Hagh'si-niz. Bir dolaplar çevirip beni de alet etmek istiyorsunuz. Belki bütün söyledikleriniz doğru, belki de hepsi yalan... Yarın saat onda Archie büronuza gelip sizinle konuşacak... Sonra da Bayan Eads'in evine gidip hizmetçisiyle görüşecek... Söylediklerinizin ne kadar doğru olduğunu sınamanın tek yolu bu..." "Dick Williamson'ı arayıp hakkımda ne öğrenmek istiyorsanız öğrenebilirsiniz," diye söze karıştı Helmar. "Bay Goodwin de bu gece gidip Priscilla'nın hizmetçisiyle pekâlâ görüşebilir. İş yarma bırakmanıza bir anlam veremiyorum." "Karar vermek için düşünmek, ondan sonra da bir plan yapmak zorundayım," diye tekrarladı Wolfe. "Karanlıkta el yordamıyla iş yapmaktan hoşlanmam. Konuşmanızın başında benden istediğiniz cüreti ancak cahiller, gözükaralar verebilir size... Öyle birilerini arıyorsanız, tavsiye ederim, hiç gecikmeden başkalarını bulun. Archie size öyle birkaç dedektifin ad ve adresini verebilir."

Helmar eveledi, geveledi. Wolfe'un ağzından girip burnundan çıktı. Dolandı, dolaştı, ama patronu caydıramadı. Sonunda da, "Öyle olsun," deyip Priscilla'nın resimlerini çantasına koydu, kapıyı vurup çıktı.

Adamı uğurladıktan sonra çalışma odasına döndüm. İskemlesinde geriye yaslanmış, kitabına

29 bıraktığı yerden devam ediyordu Wolfe... Başını kaldırmadan, "Git kızı getir," dedi. Merdivenleri ikişer ikişer atlayarak çıktım ikinci kata... Güneye bakan odanın önüne geldiğimde anahtar elimdeydi. Deliğe sokup çevirdim, sonra da kapıyı iki kere tıklattım. "Ben Archie," dedim, "girebilir miyim?" Girebileceğimi söyledi içerideki ses... Girdim! Açık söyleyeyim, girer girmez karşılaştığım manzara pek bir hoşuma gitti. Babasının evin-deymiş gibi yayılmıştı Priscilla... Eşyalarını dolaba kaldırmış, yatağı açmış, okuma lambasının altma geçmiş oturuyordu. Mavi şifon geceliği vardı üstünde... Ayakları çıplaktı. Burun buruna geldiğimizden beri minikleşmiş, gençleşmiş, daha bir güzelleşmişti sanki... "Senden neredeyse umudumu kesmiştim," dedi. "Ne söyleyecekse söyle... On dakika sonra yatıyorum."

"Uyuyabileceğini sanmam," dedim. Gözlerimi güzel bacaklarından binbir güçlkle ayırıp yüzüne baktım. "Giyinmen gerekiyor. Patron aşağıda seni bekliyor. Söyleyecekleri varmış."

"Hemen şimdi mi?"

"Evet, şimdi..."

"O niye gelmiyor buraya?"

Derin bir lahavle çektim içimden... Bizim evin düzenini o kadar iyi bildiğini iddia eden birinin, patronun orkide sulamak ya da yatmak dışında merdiven çıkmadığını da bilmesi gerekirdi. "Patron ayakta durmaktan hoşlanmaz," diye salırla konuştum. "Bu odada da onun poposunun sığacağı büyüklükte iskemle yok... Haydi, giyinmene bak... Kapının önünde beklerim seni..."

30

İki dakika bile sürmedi giyinmesi... Çabuk soyunup giyinen kadımlara oldum olası bayıldığım için, kafadan bir puan daha verdim Priscilla'ya...

Hiç konuşmadan indik merdivenleri... Son basamağa geldiğimizde, "Olanlara çok kızdım mı?" diye sordu. "Fazla değil," diye mırıldandım.

Çalışma odasına girdiğimizde, Wolfe'un sırtı kapıya dönüktü. El sıkışmaktan hoşlanmadığı için, fizik temasa gelmek istemediklerine hep böyle sırtını dönerdi. "Harika," diye konuştu Priscilla, "tam kafamdan geçirdiğim gibisiniz." Sıkılması için elini uzattı Wolfe'a... Eli de havada öylece kalakaldı.

"Elinizi sıkıyorum, çünkü insanların el sıkışması bir konuda anlaştıklarını gösterir. Sizinle el sıkışmıyorum, çünkü yanlış yorumlarsınız. Buyrun oturun, Bayan Eads," dedi Wolfe...

Priscilla durumu yine de iyi idare etti. Sıkılmak üzere uzattıkları elleri havada kalanlara öteden beri acımışımıdır. Wolfe'tan bildiğim için, insanların o anda neler hissettiklerini, ne yapacaklarını nasıl şaşırdıklarını da bilirim. Saniye bile sürmedi duraksaması... Elini yanına indirip, tek söz etmeden kırmızı deri koltuğa yöneldi. Tam oturacakken de donup kaldı, "Adımı nereden öğrendiniz?" diye sordu şaşkınlıkla...

Tanrının her gecesi şapkadan tavşan çıkaran sihirbazın umursamazlığı içinde, eliyle havada bir daire çizdi Wolfe... "Adınızı nasıl öğrendiğimiz önemli değil," diye konuştu, "bilmemiz yeter!"

"Anlaşıldı," dedi Priscilla, "verdiğim parayı biraz daha arttırmam gerek... Ne kadar istiyorsunuz?" Elini çantasına attı.

31

'Yavaş ol' der gibi elini kaldırdı Wolfe... Ben yukarıdayken getirttiği birasından azman bir yudum alıp, alt dudağıyla üst dudağındaki köpükleri sildi. Sonra da geriye yaslanıp konuştu: "Belleğim beni yanıltmıyorsa, Archie parayı sizden her an geri verilebileceği kaydıyla aldı. Sizi evimde bir hafta ağırlamaya kesinkes niyetim yok... Archie, git, kasadan paraları alıp Bayan Eads'e geri ver!"

Patronun neler düşündüğünü bunca yıldan sonra iyi bildiğim için, zaten kasanın önüne gitmiştim. Açıp paraları çıkardım içeriden... Sonra da getirip Priscilla'ya uzattım. Almak için herhangi bir hareket gelmeyince de usulca kucağına bıraktım.

Wolfe o sırada tekrar konuşmaya başlamıştı. "Sizin şu anda burada bulunmanız bile abes Bayan Eads," dedi. "Burası pansiyon da değil, isterik kadınların kapatıldığı bir tımarhane de değil..."

"Ben isterik falan değilim," diye bağırdı kızcağız...

"Peki, öyle olsun. İsterik değilsiniz," dedi Wolfe. "Burası isterik olmayan kadınların kapatıldığı bir tımarhane değil... Hem evim, hem bürom..."

>msız sabahsız gelip hemen üstümdeki odaya yerleşmeniz, bir hafta kalacağınızı söylemeniz, üstelik mutfağımda pişmiş yemeklerin odanıza getirilmesini istemeniz abesin

abesi bir şey... Sevgili yardımcım Archie de bilir bunu... Aramızda küçük bir sorun olduğu, sizin gelişinizi damarıma basmak için fırsat bellediği, üstelik de genç ve güzel olduğunuz için, Archie sizi içeri aldı. Yoksa, niyetinizi öğrendiği anda kapının 32 önüne koyarda sizi... ErkeMerin gözünde son derece güzel ve çekici olduğunuz için sizi içeri aldı, yukarı çıkarıp yerleştirdi, bavullarınızı açmanıza yardım edip içki bile ikram etti. Özür dilerim ama, oyun bitti artık..."

Wolfe'un sözü daha bitmeden ayağa kalkmıştı Priscilla... Yüzünü allar basmıştı. "Özür dilerim," diye mırıldandı, "çok özür dilerim. Daha fazla zamanınızı almamak için gidip bavullarımı toptasam iyi olacak..."

"Oturun," dedi Wolfe, "daha söyleyeceklerim bitmedi. Siz yukardayken önemli bazı gelişmeler oldu. Yeni bir konuğumuz vardı. Az önce gitti. Adı da Perry Helmar'dı!" İsteksizce çöktüğü koltuktan fırladı Priscilla... "Perry mi?" diye bağırdı, "Perry burda mıydı? Yoksa yukarıda olduğumu ona söylediniz mi?"

"Hayır, söylemedik," dedi Wolfe. "Müşterilerimize ihanet etmeyiz. Archie'nin sizi içeri alıp, benim de sizi kapı dışarı ettiğim süre içinde, sizi geçici müşterilerimizden saydık, Helmar'a da hiçbir şey söylemedik. Randevunuz gereği evinize gitmiş, notunuzu bulmuş. Ona bir not bıraktınız, değil mi?" "Evet."

"Güzel... Bay Helmar notu okuyup kaçtığınızı öğrenince, hemen bize geldi. Sizi bulmamızı istedi. Bu arada, yirmi beşinci yaş gününüzden, eski kocanızdan aldığı mektuptan, vaktiyle imzaladığınız mallarınızın yarısını ona bırakan belgeden söz etti. Öyle bir belge imzaladınız, değil mi?" "Evet."

"Aptallık değil miydi bu yaptığınız?" 33

"Evet, aptallıktı. Ama hayatım boyunca pek çok aptalca iş yaptım. Bu da onlardan biriydi." "Neyse... Bay Helmar'm getirdiği resimlerden, Archie sizi tanıdı. Bay Helmar'a hissettirmeden, güney odasındaki istenmeyen konuğumuzla Hel-mar'ın aradığı genç kadının aynı kişi olduğunu bana ilettiler. Ama, Bay Helmar o sırada on bin dolarlık teklifini yapmıştı bile... Yapacağımız tek iş, 30 Haziran'a kadar sizi bulup, New York'ta ona teslim etmektir..."

Priscilla'dan gelebilecek tepkiyi bekledi Wolfe... Gelmeyince de devam etti: "Helmar'ın teklifini dinleyip, Archie'den de bu bilgiyi alınca, açıkçası, bir açmazın içinde buldum kendimi... Özel dedektiflik yaparak hayatımı kazanıyorum ben... Üstelik de, orkidesiyle, mutfağıyla, personeliyle büyük masrafları olan bir evim var. Durumu böyle olan bir kişinin romantik duygulara kapılması, şövalyelik yapmaya kalkışması elbette düşünülemez. Aklımın yattığı bir işe aklımın yattığı bir ücret önerilirse hemen kabul ederim. Daha önce hiç tanımadığım birinin, kalkıp, birini bulmam için bana on bin dolar önermesi, bütünüyle rastlantı sonucu o adamın aradığı şeyin evimin ikinci katında kilit altında bulunması halinde, bu bilgiyi oracıkta ona verip ücretimi almaktan daha doğal ne olabilir?" Sıkılmaktan kalemle çizilmiş duruma gelmişti Priscilla'nın güzel dudakları... "Anlıyorum," diye mırıldandı, sonra da bal rengi gözlerini bana çevirdi. "Tebrikler, teşekkürler Bay Goodwin." M.(kışlarla insanlar ölseydi, oracıkta cenazemi kaldırırlardı. "Sabırsızlanma," dedim, "daha devamı var." 34

"Şu kadarını söyleyeyim ki, sizin önerinizi kabul etmiş olsaydım, ya da vekilim olarak Archie önerinize kayıtsız şartsız olurlarını vermiş olsaydı, elim kolum bağlanacak, Bay Helmar'ın önerisini istemeyerek de olsa geri çevirmek zorunda kalacaktım. Ama, hiçbir güvence vermedik size... Bu yüzden de hukuki, mesleki ya da ahlaki hiçbir sorumluluk altında değiliz. Oracıkta Bay Hel-mar'a durumu açıklayabilir, ücretimizi de tıkr tıkr alırdık. Ama, Allah kahretsin, kendimize karşı bazı sorumluluklarımız, belli bir özsaygımız var.

Sizin yukarıda olduğunuzu Bay Hel-mar'a açıklamamızı o önledi. Sonra Archie sorunu da var. Onun içeri buyur ettiği birini fidye karşılığı Bay Helmar'a teslim etmiş olsaydım, ömür boyu dilinden kurtulamazdım. Archie nin birini taciz etmeye başladığı zaman ne kadar çekilmez biri olduğunu bilirim ben." Donuk bakışlarıyla Wolfe'u süzüyordu Priscilla...

"Saklanacak yer olarak benim evimi seçmiş olmanız, benim açımdan büyük kısmetsizlik, sizin açınızdan da büyük şans," diye devam etti Wolfe. "Başka bir yere saklanmış olsaydınız, Bay Helmar yine bana gelecek, önerisini yapacaktı. Ben de

olanaklarımı seferber edip sizi bulacak, ücretimi alacaktım. İçinde bulunduğum durumu daha iyi anlamanız için şöyle bir özet yapayım. Özsaygım sizin burada bulunmanızdan yararlanıp para kazanmamı engelliyor. Öz çıkarlarımsa sizin burada bulunmanız yüzünden uğradığım para kaybına isyan ediyor. İki önerim var size: İlki basit... Buraya ilk geldiğinizde, bir hafta kalmak için istediğimiz ücreti vereceğinizi söylemişsiniz Archie'ye... Bay Helmar'm önerdiği miktarı, yani on bin doları öderseniz bir hafta kalabilirsiniz burada..." "Siz çıldırdınız mı?" diye bağırdı Priscilla. "Sizin bu yaptığınıza şantaj derler..." "Şantaj çok ağır bir suçlama," dedi Wolfe... Sesi sakindi, ama, bütün kadınlar gibi Priscilla'nın da, her an isteri nöbetine kapılabileceği tedirginliği yüzünden okunuyordu. Oldum olası korkar kadınlardan... Ne zaman ne yapacakları bilinmeyen yaratıklar olarak görür onları... "Dediğim gibi, şantaj hem çok ağır, hem de haksız bir suçlama," diye devam etti. "Bay Helmar'ın anlattıklarından anladığım kadarıyla, bütün mülkünüzü o yönetiyormuş. Bize önerdiği on bin doları kendi cebinden ödemek gibi bir niyeti olduğunu da hiç sanmıyorum. O para eninde sonunda yine sizin kesenizden, yüzde doksan hissesine sahip olacağınız şirketin kasasından çıkacak. Ha siz doğrudan, ha Helmar dolaylı yoldan aynı parayı ödemiş... Şantaj bunun neresinde?"

"Bal gibi şantaj," diye bağırdı Priscilla... Kırmızı koltuktan fırlamış, Wolfe'un tepesine dikilmişti. "Ya on bin dolar öderim, ya Perry'ye burada olduğumu söylersiniz. Şantaj bu... Kelime oyunu yapmayın bana..."

Eliyle Priscilla'ya oturmasını işaret etti Wolfe... "Tepemde böyle dikilmeye devam ederseniz konuşacak hiçbir şeyimiz kalmaz," dedi. "İnsanlarla, konuşurken, gözlerimizin aynı hizada olmasını isterim." Priscilla'nın oturduğunu görünce devam etti: "Bu önerimizi beğenmediğinize göre, ikinci öneriyi yapabilirim." Duvardaki antika saate baktı. "Geceyarısıma daha elli dakika-

36 mız var," diye konuştu, "Archie bavullarınızı açmanıza yardım ettiği gibi toplamanıza da yardım eder. Eşyalarınızla birlikte on dakika içinde buradan çıkıp gitmiş olursunuz. Söz veriyorum, sizi kimse izlemeyecek, göz altında da tutmayacak... Pencereden bile bakmayacağız siz giderken... Size tastamam on saat kırk dakika süre tanıyacağız. Dilediğiniz yere kaçabilir, istediğiniz yerde saklanabilirsiniz. Süre yarın sabah saat onda dolacak. O zaman Bay Helmar'a telefon edip, görevi kabul ettiğimi söyleyerek peşinize düşeceğim."

Priscilla'nın sesini çıkarmadığını görünce, devam etti Wolfe... "Parayı Bay Helmar'dan almayı tercih ettiğim için, ilk öneriye şantaj diye parlamana sevindim. Kasama giren paraları hak ettiğim zaman daha rahat ediyorum. Ama, yarın ondan itibaren saklambaç oynamak istemiyorsanız, önerim aynıdır. On bin dolar verip bir hafta saklanabilirsiniz burada..."

"Bundan daha saçma, bundan daha çirkin bir öneri duymadım." "Saçma olduğunu ben de kabul ediyorum. Sizin buradan çıkıp gitmenize izin versem, sonra da siz kaçmaktan vazgeçip, 'ben geldim' diye Bay Helmar'a gitseniz, aç karnına ıslık çalmak düşer bana... Ne yazık ki, bu tehlikeyi göze almam gerekiyor. Karar sizin..." "Eve 30 Haziran'a kadar dönmeyeceğim. Hiç kimseye telefon açmaya da niyetim yok..." Yerimden kalkmıştı. "Bavullarını toplamana yardım edeyim," dedim Priscilla'ya...

Yüzüme bile bakmadan, "Teşekkür ederim," dedi, "ben toparlanırım." Merdivenlerde kay-

Wolfe'a döndüm. Hoşnutsuzluk sesimden akıyordu. "Bu iş hoşuma gitmedi. Senin yaptığına, tavşana kaç, taziye tut demek derler. Küçükken bu oyunu çok oynadım, ama büyüdüm artık... 'Başının çaresine bak,' diyebilirim sana... Özel dedektifliğin sonu gelmedi ya... Nasıl olsa bir iş bulurum kendime..."

"Saçmalamayı bırak Archie," diye gürledi Wolfe. "O deli kadını bir an önce defet, gitsin." Hiçbir şey söylemeden asansöre bindim, ikinci kat düğmesine bastım. Güney odasının kapışma geldiğinde, içeriden bavul toplamam alışılmış hisırtı sesleri geliyordu. Kapıyı tıklatıp, "Girebilir miyim?" diye seslendim.

"Gerek yok," cevabı geldi içeriden... "Başımın çaresine bakarım." Yine de kapıyı açıp girdim içeri... Eşyalarının neredeyse tamamı toplanmıştı. Bir puan daha verdim kıza... Giyinip soyunduğu hızda bavul toplayabilen kadın, parmakla sayılacak kadar azdı benim kitabımda...

Valizleri yüklenip merdivene yöneldim. Elimden almaya çalıştıysa da bırakmadım. Öylece indik aşağıya... Caddeye çıktığımızda, ortalarda araba falan yoktu... "Valizlerimi ver," dedi Priscilla. "Buradan sonra ben giderim." Bir yandan da valizleri çekeştiriyordu.

"Merak etme, bindiğin taksinin plakasını kaydetmem," dedim. "Bir başka taksiye atlayıp seni izlemeye de niyetim yok. Ama, adını da, bal rengi gözlerini de unutacağıma söz veremem. 30 Ha-/nan'a kadar görüşemezsek, doğum günün kutlu olsun."

38

Ağır adımlarla eve yöneldim. Vardığımda, Wolfe yukarıya, yatmaya çıkmıştı. İyi ki çıkmış. O sinirimle kızılca kıyameti koparabilirdim.

Ertesi sabah yedide uyanıp aşağıya indim. Her gün o saatte kalktığım için, Fritz kahvaltıyı hazırlamıştı bile... Büyük bir bardağa portakal suyu doldurduktan sonra, dumanı tüten peynirli tava böreğini, İspanya'dan iki gün önce gelen dana jambonunu, balda yatırılmış kaz ciğerini çektim önüme... Daha ikinci lokmamı bile yutmadan Fritz indi aşağıya... Kahvaltısını götürdüğü patronun yanından dönüyordu besbelli... "Patron seni istiyor Archie," dedi. "Üstelik bugün de çok keyifli..."

"O keyifli olmayacak da ben mi olacağım," diye mırıldandım. "Hamal gibi biz koşuşturacağız, on bin doları o cukka edecek..."

Kahvaltısını hep odasında yapıp, hiç aşağıya inmeden, saat dokuza doğru orkidelerinin yanına çıktığı için, önemli durumlarda talimatı hep odasında verir bizim patron... Yemek sırasında iş konuşmadığı için de, kahvaltısı bitmemişse, bir iskemleye tünler, beyimin keyfinin gelmesini beklersiniz! Bu yüzden, işi ağırdan alarak ocaktan bir fincan kahve koydum kendime... Sindire sindire içtikten sonra yerimden kalkıp gerindim, asansöre gittim.

Patronun ilk kattaki kapısını tıklatıp içeri gir diğimde, "Nerede kaldın? Saat kaç?" gümbürt' süyle karşılandım. Odada iki duvar, iki de m sa saati olmasına rağmen, hep bana sorar sa ti... 'Ya sabır'ı içimden çekip dıştan, "Sekiz ot" iki," dedim. "Saat tam onda Bay Helmar'm bürosunu ara, 39

BOnra da orkide odasına bağla... Kendisiyle ben konuşacağım. Oraya gitmene de gerek yok... Onun bize söyleyebileceklerinden fazlasını biliyoruz biz... Haaa, unutmadan, Bayan Eads'in de evini ara... Belki kaçmaktan vazgeçip oraya dönmüştür. Boşuna çene yormaktan hoşlanmam." "Ararım!"

"Aşağıya iner inmez bizim çocukları ara... Onlara ihtiyacımız olacak... Saul, Fred ve Orrie tam on birde burda olsunlar. Ben de bir-iki dakika içinde gelirim." Deprem olsa aksatmaz, do-kuz-on bir orkide seansını... Öğleden sonraki iki saatlik seans da öyle... "Olur," dedim, "ama, şu söylediklerinden hiçbirini saat ondan önce yapmaya niyetim

yok... Priscilla'ya, saat ona kadar onu unutacağımıza dair söz verdin. Onda başlarım çalışmaya..." Kalkıp çıktım odadan... Mutfağa indim. 1

Sabah postasmdan mektuplar çıkmadan çalışma odasına geçmem genellikle... Bu yüzden de, mutfakta Fritz'le çene çalıyorduk, kapının zili çaldığında... Kalkıp gittim. Gündüzleri yaptığım gibi delikten bakmadan açtım kapıyı... Açtığım gibi de donup kaldım. New York Emniyet Müdürlüğü Cinayet Masasından Müfettiş Cramer duruyordu karşımda... | -

Omuriliğimin karıncalandığını hissettim.

"Patron yukarıda orkideleriyle." diye konuştum. "İki saatten önce inmez."

"Biliyorum," dedi Cramer, "öldürsen bozmaz o düzenini... Asıl seninle görüşmek istediğim

için erken geldim."

"Ne oldu?"

40

"Dün gece bir kadın öldürüldü. Valizlerinde de senin parmak izlerin vardı. Üstelik tazeydi hepsi... Nasıl geldiler oraya..."

"Bu iş böyle olmaz müfettiş... Ülkenin güneyinden kuzeyine, doğusundan batısına yüzlerce kadının valizinde parmak izlerim olabilir. Önce kadının adını söyle, sonra da valizleri tarih et..."

"Kadının adı Priscilla Eads... Yetmiş dördüncü Caddede oturuyor. Yanımda bir el çantasıyla açık kahve iki valiz vardı." "Cinayet mi?"

"Evet. Şimdi parmak izlerinin o valizlere nasıl geldiğini anlat..."

Hiç sesimi çıkarmadan orkide odasının dahili numarasını çevirdim. "Ne var?" diye gürledi Wolfe...

"Müfettiş Cramer burada," diye konuştum, "Priscilla Eads adında bir kadın öldürülmüş. Kadının valizlerinde de benim parmak izlerim varmış. Nereden geldiğini soruyor? Öyle birini tanıyor muyuz?" "Allah kahretsin..."

"Müfettiş Cramer'la yukarıya gelelim mi? "Hayır. Benim bütün bildiklerimi sen de biliyorsun."

"Yani her şeyi olduğu gibi anlatayım mı ona?" "Evet... Engel mi var?"

"Haklısın... Ne engeli olabilir ki? Biz sepetledik, birileri de öldürdü." Ahizeyi yerine koyup

Cramer'a döndüm.

41

Bildiğimiz her şeyi son virgülüne kadar anlattım Cramer'a... On sayfa kadar not aldı. Helmar' la Priscilla'nın kesin ayrılış saatleri üstünde biraz fazla durdu, ama, Helmar'm onu biraz geçte, Priscilla'nın da bir saat kadar sonra çıkıp gittiklerinden öteye kesin bir şey söyleyemedim ona... "Saate bakmak aklıma gelmedi," dedim.

"Demek iki müşterinizi de elinizden kaçırdınız," diye konuştu Cramer... Wolfe'u iyi tanır, ucunda para olmayan hiçbir işe burnunu sokmayacağını, dolayısıyla da polisin işine yarayabilecek bazı bilgi ve ipuçlarını zulaya atmamız için neden bulunmadığını yılların tecrübesiyle bilirdi.

Saatine baktı Cramer... "Onda eyalet savcısıyla randevum var," dedi, "başka ekleyeceğin yoksa ben gidiyorum."

"Polisin işine burnumuzu sokmak saymazsan, bir şey aklıma takıldı," dedim.

"Helmar'la Priscilla'nın buradan kaçta ayrıldıkları konusunda niye o kadar ısrar ettin?"

En az Wolfe kadar Cramer'ı da tanırdım. Yüzünü de o sırada kitap gibi okuyordum.

Yıllardır

42

onunla öylesine köşe kapmaca oynamış, önemli saydığı bilgileri dava çözülene kadar ondan öyle çok saklamıştık ki, soruma cevap verip vermemek arasında bocalıyordu. Sonunda kararını verip konuştu: "Gazetelere henüz geçmedi, ama dün gece, Yirmi dokuzuncu Caddede bir kadın cesedi bulundu. Naylon iple boğulmuştu. Katil kadının el çantasını da aldığı için kimliğini saptamak biraz zaman aldı. Neyse ki, yakınlarda otuyormuş. Birkaç kişiyi uyandırıp cesedi gösterdik. Adı Margaret Fomos'muş. Yetmiş dördüncü Caddede bir evde, Priscilla Eads'm evinde hizmetçi olarak çalışıyormuş. Adresini saptadıktan sonra, evine gidip kocasını kaldırdık yataktan... Kadın normal olarak dokuzda eve dönermiş, ama o gece telefon edip biraz gecikeceğini söylemiş. Kocasının anlattığına göre, kadının sesi kaygılıymış. Ne olduğunu sormuş, kadın, 'Gelince anlatırım,' demiş..."

"Kaçta öldürüldüğü konusunda bir fikriniz var mı? Helmar'dan şüphelenmeniz için on bir civarı olması gerek..."

"Kesin olarak bilmiyoruz. Bayan Eads'in evi, on katlık bir binanın en üst iki katı... Özel asansörü olduğu için, kapıcı gidip gelenleri izleyemiyor. Adli tabibe göre, on buçukla geceyarısı arasında bir saatte öldürülmüş..."

Yine saatine baktı Cramer... Randevu saatine daha vardı. Ceketinin üst cebinden uzun bir puro çıkartıp ucuna dişlerini geçirdi. Bildim bileli hiç yakmamıştı o purosunu... Ağzında tutar, dişleriyle dudaklarının arasında gezdendirirdi. "Cinayet haberini Teğmen Rowcliff almış," diye devam etti. "Beni uyandırdı. Ben de hemen olay ye-

43

rine gittim. Kadının el çantasının kayboluşuyla cinayetin işleniş biçimi arasındaki çelişki bizim genç polislerden birinin dikkatini çekmiş. Çantada ne olabileceği konusunda kadının kocasını sorguya çekmiş. Adam bir şeyler saymış, ama hepsi kıvrır zıvır... Çanta hırsızlarının kurbanlarını iple boğdukları hiç görülmediği için, bizim delikanlı kadının

nerede çalıştığını sormuş kocasına... Semtin çok lüks bir semt olduğunu anlayınca da, soygun ihtimali gelmiş aklına... Hemen Priscilla Eads'in adresini alıp oraya gitmiş..." "Akıllı adammış," diye mırıldandım, "çok geçmeden senin yerini alabilir." "Alsın da bu dertten kurtulayım," dedi Cramer. "Geceyarılarında sıcak yatağımdan kaldırılmaktan artık enikonu usandım." Yıllardır ilk kez bir insan sıcaklığı bürümüşü sesini... Sonra sıcak yatağının hayalini kafasından silip devam etti: "Bayan Eads'in evinden bize telefon etti. Kapıyı çalmış, kimse cevap vermeyince de tokmağı çevirip içeri girmiş. Kadın yerde yatıyormuş. Vücudunun yarısı banyonun içinde, yarısı da hol-deymiş. Sert bir cisimle, muhtemelen şömine ma-şasıyla kafasına vurulmuş, sonra da naylon iple boğulmuş. Elbisesini çıkarmaya bile zaman bulamamış. Anlaşılan, kadın eve geldiğinde katil onu banyoda bekliyormuş. Adli tabibe göre, cinayet saati birle iki arasında..." Yine saatine baktı, "Geç kaldım," dedi, "ben gidiyorum. Kapıya kadar geçirmesen de olur. Yolu bulurum."

Şapkasını başına geçirip gitti Cramer...

Çalışma odasına dönüp masrunm başına oturdum. Wolfe'un orkide odasından iniş saatine ka-

44 dar öteberiyle oyalandım. Tastamam on biri iki gece indi aşağıya... Suratsızlığı yine üstündeydi, ama bu kez haklıydı. Kim olsa surat asardı, uçup giden on tane binliğe...

"Cramer'la neler konuştuğumuzu dinlemek ister misin?" diye sordum, Fritz birasını getirdikten sonra...

"Evet," diye homurdandı.

Her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlattım. Sonra da, "Polis, Helmar'ı herhalde sorguya çekmiştir," dedim. "O da kendisine oynadığımız oyunu bu yoldan öğrenmiştir. Helmar'ı arayayım mı, yoksa onun buraya gelmesini mi bekleyelim?" "Arama... Gelirse de içeri alma..." "Anlamadım," dedim sinirlenerek...

"Anlaşılmayacak hiçbir şey yok... Helmar'la bütün işimiz bitti artık... Bizden isteyeceği bir iş olmadığma göre, verebileceği bir para da yok... Boşuna çene yormaktan hoşlanmam. Ayrıca da, avukatları sevmediğimi bilirsin."

Avazım çıktığı kadar bağırıp, kafasına bir şeyler geçirmek istedim o anda... Ama, güçbela kendimi frenledim. "Şimdi beni dinle patron," dedim, en sakın sesimle... "Bedavaya çalışmak gibi bir merakın olmadığını biliyorum. Ama, işin bir de öteki yönü var. Priscilla bizden yardım istedi, biz onu kapı dışarı ettik, o da öldürüldü. Dün gece özsaygı diye bir yığın laf ediyordun. Kızın başına gelenlerden şu özsaygın hiç mi etkilenmedi?" "Saçmalama!"

"Saçmaladığım falan yok... Bir işe yarayacağını bilsem, Priscilla'nın katilini bulmanın, ucunda para olsun olmasın bize düştüğünü sana anla-

45 tirdim. Kılını kıpırdatmayacaksan, boşuna nefes] tüketmek istemiyorum." "Olay benim için kapanmıştır," dedi, kitabını] açıp okumaya başladı. "Bunda kararlı mısınız?"

"Evet, kesin kararlıyım. Hayır kurumu değil, i dedektiflik bürosu çalıştırıyorum. Parasız iş yap- \ maya da hiç niyetim yok."

"Peki öyleyse," deyip masamdan kalktım, masasının yanma gidip konuştum: "Benim durumum seninkinden farklı... Kızı ilk geldiği zaman kapıdan çevirseydim, büyük olasılıkla şimdi hayatta olurdu. Sana uyup, yemekten önce defet-seydim yine büyük olasılıkla hayattaydı. Gece-yarısına kadar onu burada tuttuğum için öldü. Senin bu konuda vicdani sorumluluğun yoksa da, kusura bakma, benim var. Her gün aynaya baktığımda gördüğüm kişiye de saygım var..."

Elini havaya kaldırıp, susmamı işaret etti Wolfe... Haylazlık yapmış çocuğuna nasihat çeken baba rolüne girdiği zaman hep böyle yapardı. "Bak Archie," dedi, "insanların sık düştükleri psikolojik hatalardan biri, her şeyi bildiklerini, her şeye egemen olduklarını sanmalarıdır. O kadının başına gelecekleri ne bilebilir, ne önleyebilirdin. Korkarım, öfkeyle kalkıp pişmanlıkla oturacağın bir işe kalkışacaksın..."

"Her şeyi bildiğim iddiasında değilim... Ama, bir katilin de, 'Onu bana gönderdiği için teşekkürler Archie,' diye gülerek, elini kolunu sallayarak dolaştığını düşünüyorum da, cinler başıma üşüşüyor. Nasıl olsa iş önerilerini ısrarla geri çe-viriyor, poponun üstünde oturmaktan başka bir iş yapmıyorsun. O zaman bana da ihtiyacın yok

46 demektir. Ücretsiz izin istiyorum senden... Pris-cilla'nın katilini buluncaya kadar da dönmeyeceğim. Eşyalarımı biraz sonra toparlar, bir otele çıkarım."

Uzun bir sessizlik oldu. Wolfe tırnak uçlarını süzüyordu. Neden sonra konuştu: "Bayan Eads' in katilini tek basma yakalamayı aklına koydun anlaşılan... Müfettiş Cramer bu kadar mı beceriksiz? Orduyla polisin yapamadığını sen mi yapacaksın?" "Cramer'ın yeteneklerini sen mi övüyorsun? Adam hakkında düşündüklerini sağır sultan duydu."

"Archie, çocukluk yapma... Aklınca müşteri kızıştırıyorsun, ama şimdiden söyleyeyim, boşuna nefes tüketme... Bütününüle rastlantı sonucu düştüğün geçici bir sıkıntıya çözüm bulmak için, ödülü sıfır, bedeli çok bir işe girmeye hiç niyetim yok... Bu konudaki her blöfünü görürüm."

Hiç sesimi çıkarmadan masama döndüm, çekmeceyi açıp 7.65'lik Marleyimi çıkardım. İki kutu mermiyle göğüs kılıfımı da aldım. Sonra Wol-fe'a döndüm. "Ben yokken Saul sana yardım eder," dedim. "Senin hesabma çalışmadığımı herkese anlatırım, ama korkarım, başta Cramer olmak üzere kimse inanmayacak... Orkidelerin durumunu sormak için arada sırada otelden telefon ederim sana..." Çıktım evden...

Priscilla'nın katilini nasıl yakalayacağıma, işe nereden başlayacağıma dair bir plan yoktu kafamda... Düşüncelerimi biraz olsun toparlayabilmek için Onuncu Cadde'nin köşesindeki bir ham-burğeriye girdim. Aslına bakılırsa, seçeneklerim

47 de pek o kadar fazla değildi. Müfettiş Cramer'a gidip durumu anlatabilir, polise yardımcı olabilirdim. Ama Cramer'ın emrine girmek, emirlerden bazılarının Teğmen Rowcliff'ten gelmesi demekti. O bize ne kadar illet oluyorsa, ben de onu görünce o kadar ifrit oluyordum. Priscilla'nın I evine gitsem, polisin koyduğu nöbetçiler ömrü- I billah içeri sokmazlardı beni... Perry Helmar'ı 1 arasam, adama oynadığımız o oyundan sonra I sekreterinin sekreterine bile ulaşamazdım.

Hamburgerimi bitirip üstüne bir bardak da soda içtikten sonra, dostum Lon Cohen'i aramaya karar verdim. Bizim poker dörtlüsünün demirbaşı olan Lon, New York'un en etkili yayınlarından Gazette'in genel yönetmeniydi.

Sekreteri, Lon'u hemen bağladı. "Bak ahbap," diye girdim söze, "kendi adıma arıyorum. Wol-fe'un bu işle uzaktan yakından ne ilişkisi, ne ilgisi var. Özel bir durum nedeniyle, Priscilla Eads cinayeti hakkında ne biliyorsan anlat bana..." "Gazetede yazdık hepsini... Yirmi lira ver de bir gazete al..."

"Bırak saçmalamay... Gazetede çıkmayan kimbilir neler var sende... Akrabaları var mı?"

"Şimdiye kadar, California'da iki yaşlı teyzesinin olduğunu öğrendik. Başka yok..." "Bana telefonda söylemekte sakınca görmediğin bilgiler, ipuçları var mı?" "Hem evet, hem hayır... Kızın babasının yazdığı vasiyetnameyi biliyor musun?" "Konu hakkında hiçbir bilğim yok..." 'yleyse toparlayayım sana... Priscilla Eads bebekken annesini, on beş yaşındayken de babasını kaybetmiş. Hayat sigortası, banka hesabı ve

48 bazı tahvillerden hayli para geçmiş eline... Ama, asıl önemlisi, Softdown Havlu ve Tekstil Şirke-ti'nin yüzde doksanlık paydaşı olmuş. Kabalama bir hesapla on milyon dolarlık bir şirket o... Vasiyetnameye göre, kızım babasının yakm arkadaşı Perry Helmar

hem Priscilla'nın veliliğini, hem de malların yönetimini üstlenmiş. Kızın yirmi beşinci yaş gününde tüm paralar ve mallar ona geçecekmiş. Babası bir de kayıt düşmüş. Kızım yirmi beşinden önce ölümü halinde, onun yüzde doksanlık hissesi, şirketin yönetici ve çalışanları arasında pay edilecekmiş. Adam, kimin kaçta kaç hisse alacağına dair ayrıntılı bir de döküm yapmış. Al sana ipucu..."

"Priscilla'nın babası da zırdeliymiş be... Cinayet için insan bundan daha güzel boy hedefi

yapılmaz. Peki, kocası kimin nesi? Nerede? Priscilla kimden kaçmış?"

"Kimden kaçtığını bilmiyorum, ama kocası hakkında bir şeyler öğrendik. Kızın güney gezilerinden birinde tanışmışlar. Yurt dışındaymış adam... Nero Wolfe'un bu işle ilgisi olmadığına emin misin?"

"Evet," dedim, "ilgisi yok patronun..."

"İşte buna inanmam," diye güldü. "Akşam yedide işim bitecek. Bana Pierre'de güzel bir biftek ısmarlarsan, belki başka şeyler de anlatırım.

"Tamam, anlaştık," deyip telefonu kapattım. Manhattan rehberini çıkartıp bir adres buldum, sonra da yoldan ilk geçen taksiyi çevirdim.

Binbir renk ve desenli havlularla donatılmış Softdown Havlu ve Tekstil Şirketi vitrinlerine iki üç saniye baktıktan sonra, çift kapılardan sağda-kini seçip içeri girdim. Çok adam yoktu ortalıklerde... Kulağını kalemiyle kaşıyan birini gözüme kestirip yaklaştım, "Archie Goodwin... Dedektif," dedim. "Patronla görüşmek istiyorum." Karga ciyaklamasını andıran bir sesle, "Hangi patron?" diye sordu. "Burada herkes patron!.. "

"Dalga geçmenin zamanı değil," dedim, en resmi ses tonumla... "Priscilla Eads cinayetini soruşturuyorum. Onun ölümü bu şirkette bir tomar insanı milyoner etti. Soruşturmaya en tepeden başlasam iyi olur."

"O zaman Bay Brucker'ı göreceksiniz," dedi. "Odası koridorun sonunda, ama şimdi yukarıda bir toplantısı var."

"Toplantı salonuna nereden çıkılıyor?"

Eliyle merdivenleri işaret etti. Cramer ve Rowcliff'ten gördüğüm resmi adımlarla, hiç acele etmeden tek tek çıktım basamakları... İkinci kat ilkine kıyasla arı yuvası gibiydi. Rengârenk giyinmiş neredeyse yüz kadar dilber, masaları-

na oturmuş, daktilolarında takır tukur bir şeyler yazıyorlardı. En biçimlisini gözüme kestirip yaklaştım. "Adım Archie Goodwin," dedim, "sizinle oturup sohbet etmek çok güzel, ama toplantı salonuna gitmem gerek... Nerede?"

Kıvrımlı dudaklarımın arasından inci gibi dişleri belirdi. Odanın yola ters köşesindeki kapıyı gösterdi, sağ elinin baş parmağıyla... Sonra da sol elindeki yüzüğü gözüme sokarcasma, o elini daktilonun üstüne koydu. "Kör talih," diye mırıldandım, kapıya yönelirken! Kapı büyükçe bir toplantı salonuna açılıyordu. Büyükçe bir yuvarlak masanın çevresine beş kişi toplanmıştı. Saçları en ak, yüzü en kırışık olanını seçip, "Adım Archie Goodwin," dedim, "dedektifim. Priscilla Eads cinayetini soruşturuyorum. Bay Brucker siz misiniz?" Yanlış adamı gözüme kestirmişim. Onun hemen yambaşmda oturan, yarısı yaşında, yarısı saçında, ince ve soluk yüzlü adam, "Brucker benim," dedi, "ne istiyorsun?" Cramer ve Rowcliff'ten gördüğüm biçimde not defterimle kalemimi çıkardım cebimden... "Priscilla Eads cinayetini soruşturuyorum," dedim. "Tam adınızı söyleyin! "

Yelkenleri suya indi adamın... "Jay Luther Brucker," dedi, foslamış sesiyle...

"Şirkette yönetici misiniz?"

"Yedi yıldır yönetim kurulu başkanıyım."

"Priscilla Eads'in öldürüldüğünü ne zaman öğrendiniz."

"Bu sabah, radyo haberlerinde... "

"Dün gece on buçukla iki arasında neredeydi niz?"

"Yatağımda uyuyordum. Ona doğru yatmıştım." "Eviniz nerede?"

"Brooklyn'deki Prince Henry Otelinde özel dairem var. Kaçta otele geldiğimi resepsiyon memurundan öğrenebilirsiniz."

"On buçuktan ikiye kadar otelde olduğunuza dair tanışınız var mı?" "Yok, bekâрім." Sinirlenmeye başladığı, çenesine musallat olan tikten anlaşılıyordu. Birden ses tonumu resmileştirip, "Mirastan sizin payınız ne olacak?" diye sordum. "Elinizde vasiyetnamenin örneği yok mu?"

"Var, ama bir de sizden duymak istedim. Priscilla Eads ölünce sizin elinize ne geçti?" "Bu şirketin kurucusu Nathan Eads'in vasiyetnamesine göre, şirketin sermaye hisselerinden 19.000.362'si benim oldu. Bayan Dudaу, Bay Quest, Bay Pitkin ve Bay

Helmar'a da aynı miktar kaldı. Başka yönetici ve personelin payına düşen daha az..." Brucker'm konuşması sürerken, ilk girişte Brucker sandığım yaşlı adamın gri-mavi keskin gözleri bir an bile üstümden ayrılmamıştı. "Adım Bernard Quest," dedi. Yüzündeki kırışıklıkların izi bile yoktu tok sesinde... "Altmış iki yıldır bu şirkette çalışıyorum. Otuz dört yıl satış müdürlüğü, yirmi sekiz yü da Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı yaptım. Bu kadar bilgi şimdilik yeter mi?"

"Teşekkür ederim, yeter," dedim. "Şimdilik kimlik saptaması yapıyorum." Quest'in hemen yanında oturan orta yaşlı, sıska boyunlu, kepçe kulaklı, makyajsız kadına döndüm. İlk göze çar-

52

pan özelliği kulaklarıydı. Kapıları açık bırakılmış araba gibi, yüzüne doksan derecelik açığı oluşturmışlardı.

"Adım Viola Duday," dedi. Yumuşak, sıcacık sesi yüzüyle tam çelişki içindeydi. Şaşkınlıkla başımı kaldırdım defterden... İlgimin dağıldığını fark etmedi bile... "Nathan Eads'in özel sekreteri olarak burada çalışmaya başladım," diye devam etti, "1959 yılında da başkan özel danışmanlığına terfi ettim. Bay Eads'in ölümüyle sonuçlanan hastalığının son on dört ayında da bu şirketin bütün işlerini tek başıma yönettim." "Bizim hiç yardımımız olmadı sanki," diye homurdandı Brucker...

Viola Duday'in soluna kaydurdım bakışlarımı... Elinden düşürmediği ipek mendilini sürekli burnuna, dudaklarına götüren, ellisinde doğup ellisinde ölecek izlenimini veren, ufacık bir adamdı orada oturan... "Oliver Pitkin," dedi, "şirketin on dört yıldır genel yazman ve saymanım."

Priscilla'nın ölümüyle milyoner olan beş kişiden dördünü halletmişim böylece... Öteki de Helmar'dı. Odadaki beşinci kişiye döndürdüm bakışlarımı... Doyasıya seyretmek için sona bırakmışım onu... Gök mavisi gözleri, şelale gibi omuzlarına dökülen altın sarısı saçları, uygun yerlerdeki kıvrımlarıyla, Tanrı'nın özene bezene yarattığı cinsten bir şeydi. Bakışlarımın onun üstünde odaklaştığını hissedince konuştu: "Adım Daphne O'Neil!" diye konuştu, "ama, kara-kaplı defterinizde bana yer ayırmanıza gerek yok... Bay Eads öldüğünde daha çocuktum. Softdown'da desinatör olarak çalışmaya üç yıl önce başladım. Bu odada. Bayan

53

I ad .m ölümünden bir tek benim çıkarım yok..."

"Bilmeniz gereken bir şey var," diye söze karıştı Viola Duday... "Bayan Eads bir hafta daha yaşayıp şirketin yönetimini devralmış olsaydı, sevgili Bayan O'Neü'ümüz kapının önünde bulacaktı kendini... Priscilla, onun bu şirkette kalmasının desinatörlük dışındaki bazı yeteneklerine bağlı olduğunu çok iyi biliyordu. Yönetimi alır almaz yol verecekti ona... " Sert bir ses tonuyla, "Buna ne gerek var Viola," diye araya girmeye çalıştı Quest... "Bu polis memuru bir cinayet soruşturması yapıyor," dedi Viola Duday, "onun için de bazı şeyleri bilmesi gerek... Akıllı bir kadın olduğum için, siz erkeklerden de daha gerçekçiyim. Polisler eninde sonunda her şeyi nasıl olsa öğrenecekler. Onun için de, onların işini güçleştirmenin, yokuşa koşmanın anlamı yok... Örneğin, Nathan Eads'in ölümünden on yıl kadar önce, şirketin üçte bir hissesini sana devretmesi için ona ne kadar baskı yaptığını, onun da seni nasıl terslediğini öğrenecekler." Gözlerinde kinle öfke karışımı bakışlar belirmişti. Oliver Pitkin'e döndü. "Sevgili Oliver'ımızm takındığı o alçakgönüllülük maskesinin altında, büyük bir yükselme hırsının yattığını da

öğrenecekler. Kadınlara karşı kibar davranırken, aslında amansız bir kadın düşmanı olduğunu, kadınların bir iş yönetmelerine şiddetle karşı çıktığını anlayacaklar."

"Sevgili Viola... Biraz abartmıyor musun?" Söze karışan, kadın düşmanlığıyla suçlanan Pitkin' di.

"Abartmadığımı siz de biliyorsunuz. İş hayatında yükselmek konusunda hepinizden daha ih-

54 tirash olduğumu, üstelik de bunu sizden çok daha kolay başarabilecek güçte olduğumu biliyorsunuz. Priscilla hayatta olsaydı, 30 Haziran'da şirketin tüm yönetim sorumlulukları bana geçmiş olacaktı." Öfke dolu bakışlarını Daphne'ye çevirdi. "Sevgili Daphne'nin yüzündeki masumluga kanmayın sakın," dedi. "Çıkarlarının nerede yattığını çok iyi bilir o... Helmar'la Brucker'ı birbirlerine karşı oynayarak, onlara mavi boncuklar dağıtarak bugüne kadar şirketteki yerini korudu. Ama, Priscilla..."

Hayatta kalsaydı, Priscilla'nın Daphne'ye neler yapacağını öğrenemedik. Daphne yıldırım hızıyla yerinden kalkıp .avucunun içiyle Viola'nın yüzünün orta yerine şaplağı kondurdu. Sonra da gitti, yerine oturdu. Hareket öylesine ani olmuştu ki ,ne kimse araya girebilmiş, ne Viola Duday elini kaldırıp kendini tokattan sakmabilmişti.

"Kusura bakma, ama bunu hak ettin," dedi Quest, "Oliver ve benim bu konuda senden yana çıkacağımızı sanıyorsan, yanılıyorsun."

Elimi havaya kaldırıp susmalarını işaret ettim. Sonra da Brucker'a dönüp, "Polisin her şeyi er-geç öğreneceği konusunda Bayan Duday haklı," dedim. "Onun için de bazı şeyleri bize bir an önce anlatırsanız, zamandan kazanmış oluruz. Örneğin, şu küçük toplantınızda neler konuştuğunuzu anlatın bana..."

Brucker derin bir nefes aldı, sonra konuştu: "Priscilla'nın öldüğünü öğrenir öğrenmez hepimiz buraya geldik. Priscilla'nın ölümüyle ortaya çıkan yeni durumu ve gelişmeleri değerlendirmemiz çok normal bir davranış... Priscilla'nın öldürülüşü, hem şirketi, hem de kişi olarak her biri-

55 mizi güç durumda bıraktı. Ama şu kadarını söyleyeyim, bu odada bulunan beş kişiden hiçbirinin Priscilla'nın öldürülmesiyle ilgisi bulunmadığına eminim. Adım gibi biliyorum bunu... Ama, gelin bunu polislere anlatın. Priscilla'nın ölümüyle milyoner oluşumuza takmışlar kafayı..."

"Toplantıda başka neler konuştunuz?" diye devam ettim.

"Polisin hepimizi şüpheli kişiler listesine alacağını biliyorduk," dedi. "Bu yüzden de, yasal haklarımızın neler olduğunu, bu konuda şirket avukatlarından mı, yoksa başkalarından mı hukuki yardım isteyeceğimizi tartışıyorduk. Bu arada, Priscilla'nın eski kocası Eric Hagh'den Perry Helmar'a gelen mektubu da konuştuk. Adam karısının hisselerinin yarısını istiyordu bizden... Bu konuda da hukukçularla görüşmeye karar verdik. Mektuptan haberiniz var herhalde..."

"Evet, var."

"Cinayet sanığı olarak, aklımıza ilkin Priscilla'nın kocası geldi. Gerçi mektup Venezüella'dan postalanmış, ama, Hagh uçakla ya da gemiyle gelmiş olabilir. Belki kiralık katil de tutmuş olabilir."

"Hagh, Priscilla Eads'i neden öldürmüş olsun?" diye araya girdim. "Kız bir hafta daha yaşasaydı, daha çok malı mülkü olacaktı. Hagh'in belgesini elinden alan olmadı ki?"

"Belki de Priscilla belgenin sahte olduğunu, hiçbir zaman böyle bir şey imzalamadığını söyleyecekti," diye konuştu Viola. "Adam da bunun açıklanmasını önlemek için Priscilla'yı öldürmüş olabilir!"

Belgenin sahte olmadığını, kendisi tarafından 56

imzalandığını Nero Wolfe'la bana bizzat açıkladığını söyleyemezdim elbette... "Bütün bunlar soruşturma sırasmda ortaya çıkacak," dedim. "Peki, Bayan O'Neil... Dün gece on buçukla iki arasında siz neredeydiniz?"

Daphne'nin cevabı, kızın gecelerini nasıl geçirdiği konusunda aydınlatıcı olacaktı. Ama, duymama fırsat kalmadı. Kapının açıldığını sırtıma çarpan esintiden anlayıp başımı çevirdim. Boy sırasına dizilmiş üç kişiden öndekiyle göz göze geldim. Teğmen Rowcliff, çiviyle çakılmış gibi donup kaldı kapının eşiğinde... "Ulan, senin burada ne işin var?" diye bağırdı.

"Hiç," dedim, "soru soruyordum!"

"Tutuklusun," diye bağırdı, yanıma gelip kolumdan sıkı sıkıya kavradı. Sonra da masadakilere dönüp, "Brucker hanginiz?" diye sordu.

"Benim."

"Bu adam aşağıdaki memurunuza polis olduğunu söylemiş. Size de söyledi mi?" "Polis değil mi yoksa?"

"Hepiniz aptalsınız," diye söze karıştı Viola Du-day, "kimliğini soracaktık onun... Allah bilir gazetecidir. Rezil kepaze olduk!"

"Gazeteci falan değil," diye konuştu Rowcliff, "Nero Wolfe denen herifin yardımcısı... Sizin anlayacağınız özel dedektif... Tekrar soruyorum. Size polis memuru olduğunu söyledi mi?" Beşten üçü aynı anda "Evet" dedi Rowcliff de bana dönüp "Tutuklusun Goodwin,* dedi, "polis sıfatı taşımadan kendini polis olarak tanıtip sahtekârlık yapmaktan tutukluyorum seni..." Kendinden kısa boylu yardımcısına dönüp, "Herife kelepçeyi vur Doyle," dedi, "sonra da duvara da-57 yayıp üstünü iyice arayın..."

Hemen ellerimi cebime sokup, geniş koltuklardan birine gömüldüm. Bacaklarımı da masanın altına iyice uzattım. Seksen kilo çeken birini o pozisyonda kelepçeyip aramanın ne kadar güç olduğunu, yaşlı bir ayyaştan vaktiyle görmüştüm. "Hatırlar mısın Rowcliff?" diye konuştum, "bundan altı yıl önce Wolfe'la beni kelepçeyip kodese tıkmıştın. Sonra da, Emniyet Müdürü'nün emriyle, yazılı olarak bizden özür dilemek zorunda kalmıştın. Haksız tutuklama yüzünden de bir ihtar almıştın. Sanırım, terfiin iki yıl gecikti. Yine aynı iş başına gelerek..."

"Seni bu kez suçüstü yakaladım. Oda tanıkla dolu..."

"Suçüstü falan yakalamış değilsin... Bu insanların sinirleri bozuk... Bu yüzden de bazı şeyleri yanlış hatırlıyorlar. Kendime hiçbir zaman polis süsü vermedim, polis olduğumu da söylemedim. 'Adım Archie Goodwin. Dedektifim,' dedim. Onlar da resmi mi, özel mi diye sormadılar bile... Bana inanmıyorsan onlara sor... Sorduktan sonra da özürlerini kabul ederim!"

"Ne konuşuyordun onlarla?"

"Priscilla Eads cinayetiyle ilgili birkaç soru sordum?"

"Priscilla Eads cinayeti seni neden bu kadar ilgilendiriyor? Cramer'e, Wolfe'un bu işle ilgisi olmadığını söylemişsin."

"Söyledim."

"Bu işle bir ilginiz yoksa, burnunu ne sokup duruyorsun? Yoksa müşteri mi buldun?"

"VWolfe'un bu işle ilgisi olmadığını tekrar soylu vorum sana... İlgi bütünüyle bana ait..."

Kişisel

58 olduğu için de seni ilgilendirmez."

Rowcliff'in bir huyu vardır. Fazla sinirlendi mi kekelemeye başlar. Onu kekeletme rekoru da bendedir. İddia üzerine, bir keresinde, tastamam dört dakika içinde kekeletmiştim onu... "De-de-demek ki VWolfe'un müş-müş-müşterisi var?"

"Bak Teğmen," diye kestim kekeleyesini, "sana yalan söylemek hayatımın en büyük zevklerinden biri... Daha önce de yalan söyledim, daha da çok söyleyeceğim. Hiç kuşkun olmasın... Ama, bu kez doğru söylüyorum. VVolf'e'un bu işle ilgisi yok..." Sıkı yumruğu titremeye başlamıştı Rowcliff in... Olur da yumruk atmaya kalkışır diye tetiğe aldım kendimi... Ama, kendini kontrol etti, Doy-le dediği yardımcısına döndü. "Tamam," diye konuştu, "bu söylediklerin yeterli delil... Kendine polis süsü vererek sahtekârlık yapmaktan, polise yanlış ifade vermekten, delil saklamaktan, adaleti engellemekten, olay tanığı ve belki de sanığı olmaktan tu-tu-tuklu-lu-lu-yorum o-o-o-o-nu... "

Baktım, niyeti ciddi... İki polis memuruyla yerlerde yakapaça boğuşup sonunda kelepçelenme-nin Softdovvn Şirketi yöneticilerinin gözünde hiç de hoş bir manzara yaratmayacağını düşünerek ayağa kalktım, ellerimi cebimden çıkarıp Doy-le'a uzattım. "Biraz dikkatli ol," dedim, "bileklerim hassastır!"

Akşamüstü altıya doğru, Leonard Caddesindeki tanıdık binanın holünde idim. Doyle beni on bire doğru oraya getirip bırakmış, kaçmayayım diye de, başıma bir nöbetçi dikmişti. Yedi saattir ne gelen, ne giden vardı. Daha da tutuk-lanmamıştım üstelik... Emanete koyulmuş mal gibi pinekleyip duruyordum, biri gelip de alacak diye... Midemden yükselen açlık gurultuları da artık kulak tırmalamaya başlamıştı. Birden, yüksek rütbeli bir görevli olduğu çevresindekilerin kendisine gösterdiği saygıdan anlaşılan, gençten bir polis ilişti gözüme... Nöbetçimin aymasına fırsat bırakmadan fırladım yerimden... "Bir saniye bakar mısınız?" dedim genç polise... Baktı. "Adım Archie Goodwin... Batı 35. Cadde 914'te oturuyorum," diye konuştum, "özel dedektif Nero Wolfe'un yardımcısıyım. Teğmen Rowcliff diye insandan bozma bir goril beni kelepçeleyip buraya oturttu. Başıma da bir nöbetçi dikti. Gelen geçen, katil, sapık, canı gözüyle bakıyor bana! Buradan çıkar çıkmaz, haksız tutuklamadan Rowcliff'i dava edeceğim. Kişiliğimi karalamaktan, beni insan-60

lar önünde küçük düşürmekten, donuna kadar manevi tazminat alacağım ondan! Lütfen bana bir-iki gazeteciyle bir foto muhabiri bulabilir misiniz?" "Çaresine bakarız," deyip uzaklaştı.

Çok değil, on dakika içinde bir polis geldi yanımıza... Adımı sordu, söyledim. Sonra benim nöbetçiye dönüp, "Bu adamın adı ne?" diye sordu. "Bilmiyorum," dedi adam, "Teğmen Rowcliff, adının Archie Goodwin olduğunu, emniyet müdürlüğüne götürüp kendisi gelene kadar göz altında bulundurmamı söyledi."

Cebinden bir tomar anahtar çıkardı polis... Uygun birini seçip kelepçelerimi çözdü, çıkıp gitti. On dakika sonra da başka birileri yanıma gelip nöbetçiye savdı, Savcı Yardımcısı Mandelbaum'un odasında beklendiğimi söyledi. Geçmiş tecrübelerimden odanın yerini bildiğim için, yön sormadan teşekkür ettim adama...

Mandelbaum'un odasına on adım kala, hiç de yabancı olmayan bir ses geldi kulağıma... Beş adım daha atınca da sesi tanıdım.

"Hayatımda bundan daha budalaca bir olaya tanık olmadım," diyordu Nero Wolfe'un sesi... "Ama normal karşılıyorum. Görevlileriniz arasında Rowcliff gibi süzme eşekler olduğu sürece, insanlar bu çileyi çekmeye mahkûm... Rowcliff herkesi kendisi gibi ebleh sandığı için, önyargıyla, yardımcım Archie ve beni de ebleh yerine koydu. Değerli yardımcımı kendine polis süsü vermekle suçlayarak zincire vurdu!" "Zincir değil, kelepçe..." Müfettiş Gramer'in sesiydi bu... "önemli değil," dedi Wolfe. "Önemli olan, yar-

61 d imcimin özgürlüğünün saatlerce kısıtlanması... Kendisine polis süsü vermemeyi çok iyi bilir. Bugüne kadar size oyun oynadığımızı, hatta yalan söylediğimizi kabul

ederim. Ama sonunda, adaletin yardımlarımızla yerini bulduğunu da bilirsiniz. Olmasaydı, ruhsatlarımızı kaybetmekle kalmaz, özgürlüğümüzden de olurduk. Çözemeyeceğiniz davaların çözümünde kaç kere yardımcı olduğumuzu ne çabuk unuttunuz Müfettiş Cramer? Ya siz Bay Bowen?"

Bowen... Demek ki, odada Eyalet Başsavcısı da vardı. Daha bir keyiflendim. Kapiya yaslanıp içerideki konuşmaları dinlemeye koyuldum.

"Sizinle ilişkilerimizde sınırı nerede çekeceğimizi çok iyi biliyoruz," diye devam etti bizim patron, "ama sorarım size, bugün ne olduğunu biliyor musunuz? Saat tam dörtte, orkidelerimle rahat ve keyifli iki' saat geçirmeye hazırlanırken, evimin kapısında kızılca kıyamet koptu. Hemen oraya gittim ve yardımcım Archie'nin yokluğundan yararlanan bu insan müsveddesinin aşçım Fritz'le boğuştuğunu gördüm." "Yalan," diye bağırdı biri... Rowcliff de oradaydı demek ki... Şenlik tamdı. "Kapa çeneni," diye kükredi Wolfe... "Siz de bilirsiniz ki, yasaların belirlediği istisnai ve özel durumlar dışında, polisler insanların evlerine zorla giremezler. Böyle yaptıklarında, herhangi bir sıradan yurttaş gibi, meskene tecavüz etmiş olurlar. Aşçımın bu konulardaki tecrübesizliğinden yararlanıp kapıyı açtırmış, sonra da içeri dalmış. Beni görünce bir şeyler söyleyerek Üstüme geldi. Kendisiyle konuşacağımı sanıp soru ni-veiine bir şeyler mırıldandı. Cevap vermeyince

62 de 'Tutuklusun,' deyip koluma yapıştı."

Birkaç saniyelik bir sessizlik çöktü odaya... Keyifle kapiya daha bir yaslandım... Wolfe devam etti: "Fizik temastan hoşlanmam. Hele düşmanca temastan hiç hoşlanmam. Yaban hayvanları gibi, ben de düşman birinin temasına karşı aşırı duyarlıyım. Orada herkesin göstereceği tepkiyi ben de gösterdim, elimdeki bastonu bu polis müsveddesinin kafasına geçirdim. O da yardımcılarını içeri çağırıp, palas pandıras beni sokağa çıkarttı. Sonra da sapık bir sürücünün kullandığı her tarafı dökülen bir polis arabasına koyup buraya getirdiler..."

Yine kısa bir sessizlik...

"Teğmen Rowcliff'i böyle manyakça davranmaya yöneltten çok önemli bir neden olabileceğini düşünerek sabır gösterdim, ama sabrım artık taşmış bulunuyor. Yalnızca kadınlar değil, Row-cliff de isteri nöbeti geçirebiliyor anlaşılan... İsterik değilse, su katılmamış bir aptaldır o!.. Arc-hie'nin ne söylediğini, neler yaptığını bilmiyorum, ama onu, kendisini polis olarak tanıtmakla suçlamak mümkün değil... Bunu yapması çılgınlıktır. Dolayısıyla da yapmamıştır! " "Yaptı. Gözümün önünde yaptı." Yine Row-cliff...

Hiç duymamış gibi devam etti Wolfe... "Priscilla Eads ve Margaret Fomos'un öldürülmelerini soruşturmak için Archie'yi benim görevlendirdiğimi, Softdown'a benim

hesabıma gittiğini, he kim söylüyorsa yalancıdır. Ama, bir müşterim olduğunu düşünüyorsanız haklısınız. Var."

"Ben demedim mi?" diye bağırdı Rowcliff...

Wolfe bu arada konuşmaya devam ediyordu: 63

"Bir saat öncesine kadar 'müşteri' diyebileceğim biri yoktu. Ama şimdi var.

Yardımcım

Archie'nin genç ve güzel kadınlara aşırı duyarlı olduğunu herkes bilir. Ondaki romantizmi,

şövalyelik duygularını uyandıran cins-i latiflere karşı da özel bir zaafı vardır. Baylar...

Priscilla Eads öyle bir kadındı. Bayan Eads'le Archie benim evimde üç saat süreyle

beraber oldular. Kapıyı göstermemden kısa bir süre sonra da Bayan Eads öldürüldü.

Hem

de hunharca öldürüldü. Archie de gözünü kan bürümüş durumda evimden fırlayıp gitti.

Romantik intikam duygularıyla yanıp tutuşarak katilin peşine düştü. Yaptıklarını, bana ne

kadar ters gelirse gelsin, anlayış ve takdirle karşılıyorum. İsteddiği takdirde davasını almaya

hazırım. Keşke bütün müşterilerim onun gibi olsa..."

"Bütün bu lafları bunu söylemek için mi ettin?" diye bağırdı başsavcı...

Ben de, 'zamanıdır' diye aralık kapıyı itip içeri girdim. Odadaki sekiz çift göz üstüme çevrildi. "Karnım aç," dedim, "öğlen yediğim kötü ham-burgerden başka bir şey girmedim

mideme... Kirpiyi dikenleriyle birlikte yiyebilirim. Haydi gidelim patron... Fritz'in yemeklerini

özledim."

Hiç sesini çıkarmadı patron... Yüzlerce kere provasını yapmış gibi, ayağa kalktı, bastonunu aldı. "Gidelim Archie," dedi, "bu ahmaklar cennetinden artık sıkılmaya başlamıştım!" Çıktık.

Eve geldiğimizde kapı içeriden zincirliydi. Fritz gelip açtıktan sonra, Wolfe, "İkinizin de aklında olsun," dedi, "bundan sonra, günün her dakikasında kapı arkadan zincirli olacak..." Sonra Fritz'e döndü. "Böbrek sote nasıl gidiyor," diye

64 sordu. İyi gittiğini öğrenince, ellerini oğuştura-rak, balla tatlandırılmış hamur köftesinin durumunu sordu. Ona da olumlu cevap alınca, "Güzel," dedi, "iki şişe bira getir Fritz... Boğazım kuraklıktan çatlayacak gibi..."

Yukarı çıkıp bir duş aldım, üstümü başımı değiştirdim. Karakolların insanı yapış yapış terletmek, ceket pantolon aşındırmak gibi bir özelliği vardır.

Aşağıya indiğimde, ilk iki şişeyi boşaltmış, ikinci çifte başlamıştı Wolfe... Çalışma masamın arkasındaki sarı koltuğa oturacağıma, paralı müşterilerimize ayırdığımız geniş koltuğa çöktüm.

"Soytarılığın sırası değil," diye homurdandı Wolfe...

"Soytarılık yapmıyorum," dedim, "daha baştan, bir yanlış anlamayı önlemeye çalışıyorum. Hâlâ senin yardımcımsam, kişisel sorunumu çözene kadar hiçbir işine yaramam. Müşterinsem burada otururum. Kaparo istiyor musun?"

Anlaşmaz bir şeyler homurdandıktan sonra, "Allah kahretsin," dedi, "bedavaya çalışma romantizmini sen bana bulaştırdın. Olanları bir an önce anlatmaya başla... Ne kadar çabuk bi-tirirsek, gönlüm de, kesem de o kadar çabuk huzura kavuşacak." Geriye yaslandı, gözlerini kapadı, anlattıklarını bitinceye kadar da çıt çıkarmadı.

"O Softdown'daki beş kişiden kaçını yarın o birde buraya getirebilirsin? Müşterim oldun diy orkide zamanımdan çalamam," diye konuştu.

"Şimdiden bir şey söyleyemem. Lon Cohen'l de yedi buçukta randevum var. Onu kaçırmam gerek... Belki yeni bir şeyler öğrenmiştir.

65

"Onu da buraya yemeğe çağır."

İnanır mısınız, patronun bu özverisi gözlerimi yaşarttı. En sevdiği yemeklerden biriydi böbrek sote... Sofraya fazladan bir kişinin oturması porsiyonlarım ufaltacaktı. Demek, benim için boğazından kesmeyi bile göze alabiliyordu.

Ne idüğü belirsiz bir lokantada ne idüğü belirsiz bir biftek yemek yerine, daha geçen yıl 'Dünyanın En İyi On Aşçısı' arasına giren Fritz' in ellerinden çıkmış böbrek sote ve ballı hamur köftesi yemek çok hoşuna gitti Lon'un... Yarım saat içinde sofradaydık. Sofrada iş konuşulmadığı için de, Wolfe'la karşılıklı geçip silahsızlanma sorununu hallettiler bir

çırpıda... Sonra, oturma odası yerine de kullanıan çalışma odasına geçtik. Wolfe'a birasını, bana bol sulu viskimi, Lon'a da, balon bardakta yirmi beş yıllık Cour-voisier getirdi Fritz...

Yemek bitince bizim patron çabuk sadede gelir. "Priscilla Eads cinayetiyle bu akşamüstü altıya kadar hiç ilgim yoktu," dedi, "Archie'nin şövalyelik damarları depreştiği için bu işe bulaştım. Olayın gazetelerde çıkan bölümünü biliyorum. Ama, onun dışında elimde ne bilgi, ne ipucu var. Bayan Eads'i kim öldürdü?" "Ben de onu size soracaktım," dedi Lon...

"Sizinle bir anlaşma yapalım. Siz bütün bildiklerinizi bize anlatın, biz de olayın çözümünü allatma haber olarak size verelim."

"Bundan daha iyi bir pazarlık olmaz," dedi Lon... Anlatmaya başladı.

Lon'un anlattıklarına göre, Priscilla'nın ölümüyle, Softdown Şirketi'nin yüzde seksen hissesi İli İmar, Brucker, Quest, Pitkin ve Duday arasm-

66 da eşit olarak bölüşülecek, ayrıca, bu beş kişinin oluşturacağı bir kurul yüzde onluk dilimin şirket çalışanlarına nasıl ve ne oranda dağıtılacağını kararlaştıracaktı. Şirketin geri kalan yüzde onluk hissesi, Nathan Eads'in eski ortağının kızı Sarah Jaffee'deydi. Kadının kocası bir süre önce Vietnam savaşında ölmüştü.

Olayı izleyen erkek gazetecilerin gözünde 'katil adayı' Oliver Pitkin, kadın gazetecilerin gözünde de Violet Duday'dı. Beş yöneticinin durumlarıyla ilgili araştırmalar sonuçsuz kalmıştı. Para durumları iyiydi. Daha önce de kana susamışlıklarını gösteren hiçbir tutum ya da davranışları olmamıştı. Öte yandan, hiçbiri, cinayet sırasında başka yerde olduklarını kanıtlayamıyorlardı. Hepsi için 'olabilir' deniliyordu, çünkü işin içinde adam başına bir buçuk milyon banknot vardı. Haphne O'Neu'in de işe bir ucundan bulaştığını düşünüyordu gazeteciler... Düşünmeseler bile, biri ölü, biri hayatta iki genç ve güzel kadını içeren cinayet haberleri tiraj arttırdığı için, yazdıklarının gerçekleri yansıtıp yansıtmadığına aldırıyorlardı bile...

İlginç ve fırtınalı bir hayatı vardı Priscilla'nın... Babasının ölümünden sonra Helmar'ların yanında büyümüş, çok parlak lise yıllarından sonra da aynı parlaklığını iki yıl Smith Üniversitesinde sürdürmüştü. Ama, on dokuzuncu doğum gününden birkaç ay önce, ders yılının tam ortasında, hiç kimseye bir şey söylemeden öğrenimini bırakmıştı. Arkadaşlarının anlattıklarına göre, bohem çevrelere girmiş, Greenwich Village'de büyükçe bir ev, bir hizmetçi, bir de uşak tutarak peşpeşe partiler vermeye başlamıştı. Birkaç ay

67

sonra Greenwich'deki hayatından da sıkılmış, New Orleans'a uçmuştu. Ondan sonrası hakkında Lon'un bildikleri azdı. Eric Hagh'le büyük olasılıkla New Orleans'da tanışmış, evlenmiş, sonra da birlikte Güney Amerika'ya uçmuşlardı. Bundan sonrası daha da belirsizleşiyordu. Kocasıyla, Güney Amerika'da aralarında ne geçtiği bilinmiyordu, ama evlendiklerinin üçüncü ayında, kocasız olarak New York ta boy göstermişti. Priscilla için sonrası fırtınalı gönül maceralarıyla doluydu. İç çamaşırı değiştirir gibi sevgili değiştiriyordu. Erkekleri umut merdivenlerinin en üst basamağına çıkardıktan sonra, bir

anda merdiveni çekiyordu altlarından... İki yıllık bu fırtına döneminde nice kırık kalp bırakmıştı arkasında...

Sonra birdenbire fikir değiştirmiş, Reno'ya gidip boşanma ilâmını kesinleştirmiş, New York'a dönüp kilise işlerine vermişti kendini... Hangi saatte gitseniz kilisede bulabilirdiniz onu... Tastamam iki yıl sürmüştü 'dindarlık dönemi'...

İşte, o iki yıllık dönemin sonunda, Softdown Şirke ti'nin işlerine yöneliyordu Priscilla'nın ilgisi... Aktif biçimde şirket işlerine karışmaya, başkalarını rahatsız edecek biçimde burnunu her konuya sokmaya başlamıştı. Şirketin yönetiminden yasal olarak sorumlu bulunan Perry Helmar'la bu yüzden takıştıkları da söyleniyordu. Sinirini bozan Daphne

O'Neill bir keresinde kovmuş, şirkete bir daha ayak basmamasını söylemişti, ama yönetim kurulu, bu karan reddetmişti.

Polisin çabalarıyla Priscilla'nın cinayet gecesinde yaptıkları ayrıntılı biçimde ortaya çıkmıştı. Onu bindirdiğim taksinin şoförü, Priscilla'nın 68

önce Grand Central tren istasyonuna gitmek istediğini söylediğini, daha sonra fikrinden cayıp Yetmiş dördüncü Caddede bir adres verdiğini söylüyordu. Priscilla'yı oraya götürmüş, bavullarını içeriye taşımasına yardım etmiş, sonra da ücretini alıp ayrılmıştı. Şoförün başkaca bildiği bir şey yoktu.

Gazetecilerle polis aynı görüşteydi: Priscilla'nın katili, daha erken saatlerde hizmetçisi Margaret Fomosü öldürmüş, çantasından aldığı anahtarla da Priscilla'nın ev kapısını açmıştı. Priscilla döndüğünde katil onu içeride bekliyordu.

Kadının çantasını alıp kaçacağına, onu neden öldürmüştü katil? Bu konuda da bir görüş birliği vardı. Margaret Fomos yıllardır Priscilla'nın yanında hizmetçi olarak çalışıyordu. Priscilla'nın tanıdığı kişilerin neredeyse tamamını o da tanıyordu. Katili de tanımış, bu yüzden de katil tarafından öldürülmüştü. Demek ki katil Priscilla'nın tanıdık çevresinden biriydi.

Balon bardaktaki son damlasını da aldı Lon... "Anlatacaklarım bu kadar," dedi. "Saat hayli ilerlemiş... Yarın çok erken kalkmak zorundayım. Böbrek sote için Fritz'e tebriklerimi iletin." Lonü yolcu ettikten sonra çalışma odasına döndüm. Wolfe koltukta geriye yaslanmış, gözlerini kapamış, çenesini göğsüne dayamıştı. Üstad düşünüyordu besbelli... Birden başını kaldırıp, "Venezüella'da saat şimdi kaç?" diye sordu. "Ne bileyim ben? Venezüella'nın nerede oldu ğunu bile doğru dürüst bilmiyorum!"

69

Sarah Jaffee'nin Doğu Sekseninci Caddedeki evinin kapısını çaldığımda, bastonla ayakta zor duran bir teyzeye hazırlamıştım kendimi... Beklemediğim kadar güzel, kafamdaki dul imajının üçte biri kadar genç bir kadın açtı kapıyı... "Bayan Sarah Jaffee'yi arıyordum, sözlerine, "Aradığınız benim," deyince, güneşli haziran sabahı daha bir aydınlandı, hoş oldu benim için...

İçeriye ikinci adımımı atar atmaz durdum. Yemek masasının üstünde bir erkek şapkası, masaya dayalı iskemlelerden birinin arkasında bir erkek pardösüsü vardı. Açıkçası yadırgadım bunu... Bayan Jaffee'yi gelmeden önce telefonla aramış, "Bekliyorum," demesinden sonra gitmiştim. Kimsenin erkek arkadaş ağırlamasına bir diyeceğim yoktu, ama, evine yabancı bir erkeği kabul eden dul bir kadının erkek giysilerini uluorta sergilemesi de garipti.

Bir şey söylemeden, Bayan Jaffee'nin peşinden oturma odasına yürüdüm, gösterdiği koltuklardan birine oturdum.

"Aradığınızda henüz yataktan kalkmamıştım," dedi, kadife yumuşaklığında bir sesle...
"Daha

70

kahvaltı bile etmedim. Kahve içer misiniz?" "Şekersiz, sütsüz olsun benimki..."

Bayan Jaffee, "Ben de öyle içiyorum," dedi. Sonra mutfığa doğru dönüp, "Olga...
Kahvelerimizi burada alacağız," diye seslendi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Fritz'in kahvelerine alışmış birisi için içilir cinsten
değildi hizmetçinin getirdiği kahve... İlk yudumu alıp masaya bıraktım fincanı... Ama o
anda, bakışlarım masadaki şapka ile pardösüye kaydı ister istemez... "Biliyorsunuz,
kocam savaşta öldü," dedi Sarah Jaffee... "Biliyorum."

"Geçen yıl mart ayında, yedeklerle birlikte onu da askere çağırdılar. İşten yeni
dönmüştü. Şapkasıyla pardösüsünü çıkarıp masanın üstüne bıraktı, üniformasını giyip
çıktı. Onları oradan kaldırmadım, döndüğünde hazır olsunlar diye... Üç ay sonra, öldüğü
haberi geldiğinde hâlâ orada duruyorlardı. Elimi sürmedim onlara... Kocamın son fincan
kahvesine de ilişmedim. Onları her sabah görmekten bezdim, ama kaldırmaya da elim
gitmiyor."

Ne söylenir buna? Sustum.

"Telefonda size, 'Gelin görüşelim,' dediğimde, herhalde şaşırmışsınızdır," diye devam
etti. "Hiç tanımadığım birini ilk kez çağırdım buraya... Açıkçası da, sizi kullanmak
niyetiyle çağırdım! Eskiden kocamın oturduğu yere bir erkek oturur, giderken de onun
paltosuyla şapkasını beraberinde götürürse o mendebur şeylerden kurtulacağımı, bu
çılgınlığın biteceğini düşündüm. Sonra ne oldu, biliyor musunuz?"

71

"Hayır. Bilmiyorum," dedim, sırf bir şeyler söylemiş olmak için... "Etrafıma baktığımda
hayretler içinde kaldım. Gelip benimle kahvaltı etmesini, sonra da pardö-süyle şapka'yı
alıp gitmesini isteyebileceğim tek bir erkek arkadaşım yoktu. Tanıdığım erkeklerin kafa
yapıları öyleydi ki, böyle bir şey istediğimde deli gözüyle bakarlardı bana... Sonra
Priscilla'nın öldüğünü duydum. Sinir bozukluğum sürerken siz telefon ettiniz. 'Hahh'
dedim kendi kendime, 'Bu fırsat bir daha ele geçmez. Hiç tanımadığım birinden bunu
istesem, durumumu anlasa da, anlamasa da farketmez. Beni aklını oynatmış biri olarak
görüyorsunuz herhalde..."

Hiç sesimi çıkarmadan birkaç saniye durdum, sonra da yanımdaki tabağı uzatıp,
"Şuraya iki dilim kızarmış ekmek koysana," dedim.

Olduğu yerde durup kaldı. Birkaç saniye yüzüme dikkatle baktı. Tostu bana uzatırken
elleri titriyordu. "Kızarmış ekmek de kuru gitmez." diye ekledim, "reçel yok mu bu
evde?" Hiçbir şey söylemeden kalkıp mutfığa gitti. Döndüğünde değişik reçellerle
donatılmış büyükçe bir tepsi vardı elinde... Reçel tabaklarını önüme koyup kahvelerimizi
tazeledi. "Reçel konusunda o kabalığı yapmasaydınız hüngür hün-ağlamaya
başlıyacaktım," dedi. "Sinirlerim çok bozuk... Kusura bakmayın..."

Biçimli parmaklarını uzatıp elime değdirdi. "Giderken pardösüyle şapka'yı da beraber
götüreceksiniz, değil mi?"

Başım la onayladım, sonra da söze girdim. "Sizi aramızın nedeni, Priscilla Eads
cinayeti! Nero Wolfe hesabına çalıştığımı telefonda söyle-

72 mistim. Nereden bir ipucu bulabiliriz diye, Pris-cilla'yı uzaktan, yakından tanıyan
herkesle konuşuyoruz. Priscilla'nın bir ara çok yakın arkada siydiniz galiba..." "Evet."
"Onu en son ne zaman gördünüz?"

"Geçen Çarşamba günü bana telefon edip birlikte öğle yemeğine çıkmayı önerdi. Temmuzun l'inde, yani yirmi beşinci yaş gününden hemen sonra Softdovvn paydaşlarını toplantıya çağıracağını söyledi, benim de katılıp katılamayacağımı sordu. Biliyorsunuz, benim de Softdovm'da babamdan kalan yüzde 10'luk bir hissem var." "Biliyorum."

"Babam bundan yedi yıl önce öldüğünde bana on iki bin Softdovra hissesi kaldı. O günden beri de şirkete adımımı atmadım. Ne olduğunu bile bilmediğim bir kaynaktan çok iyi bir gelir elde ediyorum. İşlerine burnumu sokarsam da, o kaynağın kuruyacağından

korkuyorum. Kafam böyle şeyleri hiç almaz. Oysa, Perry Helmar kaç zamandır beni toplantılara çağırıyor, gitmiyorum. Şirkette çalışan öteki yöneticileri tanıyor musun?" Helmar, Brucker, Quest, Pitkin ve Duday'le tanıştığımı söyledim.

"Onlar da değişik zamanlarda beni arayıp toplantılara katılmamı ya da kendilerine vekalet vermemi istediler. Hepsini reddettim."

"Priscilla bu olağanüstü toplantıyı ne amaçlı tasarladığını söyledi mi sana?" "Söyledi. Yönetim kurulundan hoşnut değilmiş. O toplantıda hem yönetim kurulunu değiştirmeye, hem de yeni bir başkan seçmeye niyetliymiş."

73

Başkanlığa Violet Duday adındaki o cadaloz ka-dını düşünüyordu. Yeni yönetim kurulu üyelikleri için de beni, emektar hizmetçisi Margaret'i, bir de fabrikada çalışan bir başka kadını..."

"Margaret Fomos da öldürüldü. Biliyor muydun?" "Neee? Nasü? Ne zaman oldu bu?"

"Pazartesi gecesi boğarak öldürdüler onu... Priscilla'dan birkaç saat önce, Priscilla'nın öldürüldüğü biçimde... İple boğarak..."

"Zavallı Margaret'i neden öldürsünler ki? Kimseye bir zararı yoktu kadıncağızın..."

"Katilin Priscilla'yı öldürmek için önce evine girmesi gerekiyordu. Onun için de evin anahtarına ihtiyacı vardı. Polis, Margaret'in katili tanıdığını, bu yüzden de öldürüldüğünü

düşünüyor." Baktım, Sarah Jaffee yine dalıp gitmiş, sesimi yükselterek, "Priscilla'nın toplantıya katılma önerisine ne cevap verdin?" diye sordum.

"Öbürlerine verdiğim cevabı tekrarladım. Hem toplantıya katılmayacağımı, hem de yönetim kurulu üyesi olmayacağımı söyledim. Kızdı bana..."

"Bu yönetim kurulu üyeliği konusunu daha önce sana açmış mıydı?"

"Hayır. Zaten kocamın ölümünden beri ilk kez arıyordu beni... Bir yıl önce, en son o zaman, telefonla konuşmuştuk."

"Çok yakın arkadaş olduğunuzu, içtiğiniz suyun ayrı gitmediğini söylemişlerdi bana..." "O çok önceydi." "Ne kadar önce?"

"Priscilla'yla tanıştığımızda ben dört yaşındaydım. O da iki aylık... Babalarımız aynı yerde çalışıyor, ailece görüşüyorduk. Aramızdaki yaş

74

farkına rağmen, yıllar geçtikçe kaynaştık. Pris-cilla'nın önce annesi, sonra da babası ölüp, Hel-mar'larm yanında yaşamaya başlayınca, çok daha yakınlaştık birbirimize... Kardeş gibiydik. Priscilla okula başladıktan sonra binlerce mektup yazdık birbirimize..." Birden aklına gelmiş gibi dönüp baktı bana... "Greenwich'teki bohem günlerini de biliyor musunuz?" diye sordu. Başımınla işaret ettim bildiğimi...

"En yakın ilişkimiz işte o zaman oldu. Annem çok önce, babam da yeni öldüğü için hayattaki tek varlığım oydu. Greenwich günlerimizin her dakikası beraber geçti. Sonra ne oldu, biliyor musun? Hizmetçisinin annesinin hastalığını bahane edip, bana tek

kelime bile söylemeden New Or-leans'a gitti. Evi boşaltmak da bana düştü."

"Yazışmadınız mı?"

"Başlarda çok sık mektuplaştık. Sonra mektuplarından birinde rüyalarının prensiyle tanıştığı-ı, evlendiklerini ve kocasının görevi nedeniyle eru'ya gideceklerini yazdı. Kocasının bir resmini de koymuştu mektuba... Kocamın ölümüne kadar ondan başka hiçbir haber almadım. Belki arkadaşlığımıza bıraktığımız yerden başlayabilirdik, ama kocamın ölümü beni çok sarsmıştı. Tutmadı. En son da geçen hafta buluştuk, görüştük. Yönetim kurulu üyeliğini o buluşmamızda reddettim."

"Pazartesi gecesi neredeydin? Kuşkulandığımdan falan değil, ama polis mutlaka bu soruyu soracaktır sana..."

"Evdeydim."

"Tanığın var mı? Örneğin, hizmetçin..."

"Hayır."

75

"Priscilla'ya diş bileyen, ya da onun ölümünden çıkar sağlayabilecek birileri geliyor mu

aklına?"

"Hayır."

"Softdown'ın beş yöneticisinin bu cinayetten adam başına bir buçuk milyon dolar kazançlı

çıktıklarını biliyorsun herhalde..."

"Evet."

"Şimdi söyleyeceklerimi iyi dinle... Wolfe ve ben, senden yalnızca bilgi değil, yardım da istiyoruz. Dönüp duran bu tekere bir yerden çomak sokmamız gerek... Senden istediğimiz basit... Avukatın varsa onun kanalıyla, yoksa bizim önereceğimiz bir avukatla mahkemeye başvurup, şirket mallarına ihtiyati tedbir koydurmanı istiyoruz. Yasalara göre, birini öldüren kişi onun mirasından yararlanamaz. O beş kişinin de Pris-cilla'yı öldürmüş olmaları için birer buçuk milyon dolarlık nedenleri var. Dava sonuçlanıp katil belirlenene kadar şirket malları üstünde bunların herhangi bir tasarrufta bulunmaları önler-sek, tekere yeteri kadar çomak sokmuş oluruz!"

"Hayır. Yapamam bunu," diye feryadı bastı Sarah... Ayağa, sonra da odadan dışarıya fırladı. Bir kapının kapandığını duydum uzaktan... "Cephanesiz atışa devam edemezsin oğlum," diye mırıldandım kendi kendime... Kapıya doğru ilerlerken, kahvaltı masasının üstündeki pardösüyle şapka ilişti gözüme... Onları da aldım elime... Kapıdan birlikte çıktık.

76

Sarah Jaffee'nin evinden çıktıktan sonra üç yere uğradım. Önce bir telefon kulübesinin önünde durup evi aradım, Sarah'dan eli boş döndüğümü Wolfe'a anlattım. Eski giyim eşyası kabul eden bir hayır kurumuna Sarah'nın kocasının eşyalarını bıraktıktan sonra da, Margaret Fomos' un kocası Andreas Fomosün garson olarak çalıştığı lokantaya uğradım. Morali çok bozuk olduğu için o gün izinliymiş.

Sabah evden çıkarkenki niyetim, Sarah'yı Wolfe'a götürmek, sonra da yakın dostumuz avukat Nathaniel Parker'ı da çağırarak, şu ihtiyati tedbir işini bağlamaktı. Eve elim boş dönmektense, Margaret Fomosün kocasına uğramanın daha iyi olacağını düşündüm. Evleri Doğu Yirmi dokuzuncu Caddede idi. Taksiden iner inmez, rüzgârgülü gibi başımı çevirdim çevreye... Evin tam karşısındaki kunduracının önünde, gazetesini yüzüne kaldırmış biri duruyordu. Çabuk adımlarla karşıya geçtim, ga zetenin arkasındaki kişiye

seslendim: "Teğmen Rowcliff'i çabuk ara... Birazdan kendime yine polis süsü vereceğim. Belki hazır bulunmak ister..."

77

Adam gazetesini ağır ağır indirdi. Uzaktan tanıdığım bir polis memuruydu. Gülümseyerek, "Öyle birini tanımıyorum," dedi.

Anlaşılan, polis, Andreas Fomos'tan kuşkulandım. En küçük bir kuşku bile olsa, Hallo-ran mutlaka farklı tepki gösterirdi bana... Yolu geçip apartmanın ana girişindeki zili çaldım. "Çıt" sesi geldi kilitlen... Lon Cohen'in verdiği daire numarası üçüncü kattaydı.

Basamakları ikişer ikişer atlayıp Andreas Fomosün kapısının önünde buldum kendimi... Zili çaldım.

"Kim o?" diye kaba bir ses geldi içeriden...

"Adım Goodwin," dedim, "Sarah Jaffee'nin arkadaşıyım. Sizinle görüşmek istiyordum." Kapı hızla açıldı. Gorilden bozma, çam yarması biri duruyordu karşımda... "Ne istiyorsan çabuk söyle," dedi, "derdim başımdan aşkın!"

Böylesi tipleri şaşırtmak, sol gösterip sağ vurarak gardım düşürmek her zaman geçerli bir taktiktir. "Priscilla Eads, karınız Margaret'i Soft-down Şirketi Yönetim Kurulu üyesi yapmaya ne zaman karar verdi?" diye sordum. "Ne? Neler saçmalıyorsun sen?"

"Ne dediğimi duydun. Priscilla Eads, karınızı Softdown yönetim kuruluna üye yapacaktı. Buna ne zaman karar verdi?"

Andreas Fomosün basık alnı kırıştı. Kafasının basmadığı bir olayla karşılaşan gorillerin de tepkisi herhalde öyle oluyordu. Uzun bir sessizlikten sonra konuştu adam... "Bayan Eads zırdelinin biriydi," dedi. "Karımla evlendikten sonra tanışım ı onunla... İki yılda bir kriz geçirir, elindeki her şeyi bırakıp, hop diye yeni bir şeylere atlardı Önce Greenwich Village, sonra New Orleans,

78

Peru, Reno ve yine New York... Nasıl evlendiğini, kocasından nasıl ayrıldığını, sonra da erkeklerden intikam almak için ortalığı nasıl kasıp kavurduğunu hep anlattı bana karım... Şimdi de, kalkmış, zavallı Margaret'i şirket yöneticisi yapacağını söylüyorsun. Vallahi inandım buna... O deliden her şey beklenir. Konuyu bilmiyorum, ama sadede gel... Ne istiyorsun benden?"

"Beni içeri çağırırsan söylerim. Kapı eşiğinde konuşmak zor oluyor."

"Gazeteci misin?"

"Hayır."

"Polis?"

"Hayır."

Bugüne kadar yüzüme yüzlerce kapı kapatıldığı için ne yapılacağını çok iyi bilirim... Otomatik olarak sağ ayağımı kapıyla kasası arasına uzattım. Ama, Andreas Fomos o çam yarması gövdesinden beklenmeyecek kadar çabuktu. Kapı suratıma hızla kapanmakla kalmadı, daha iki hafta önce iki yüz dolar sayarak aldığım süet pabuçlarımın üstünde derin bir çizik bıraktı.

Sıfıra sıfır, elde var sıfır... Merdivenleri ağır ağır inip caddeye çıktım, ilk geçen taksiyi çevirdim. Wolfe evden hiç çıkmadığı için, olayla uzaktan yakından ilgili herkesi toplayıp sorgu için eve getirmek bana düşer. Üstelik enikonu uzmanlaşmışımdır bu konuda... Ama, kismetim yokmuş bugün... Mucize yaratacak değilim ya?

Sabahtan beri olup bitenleri, geçen konuşmaları kelime ve mimik sektirmeden aktardım patrona... Parmaklarını göbeğinin üstünde kavuşturmuş, gözleri yine kapalı

olarak dinledi, sonra da, "Anlattıklarını daktilo et," diye homurdandı. 1 İn-

79

nutsuzluğunu belli etme yollarından biriydi bu... "Tamamını mı?" diye diklendim. "Evet, kelimesi kelimesine..."

Tam uygun bir tepki gösterecektim ki, Fritz] mutfaktan gelip, yemeğin hazır olduğunu söyle-j di. Yemekte iş konuşmak kadar, iş konusunda tepki göstermek de tabu olduğu için, sesimi çı-! karmadan geçtim yemek odasına...

Her zaman olduğu gibi, bir saat süren yemekten sonra çalışma odasına döndüğümüzde, koltuğuna çöküp dergisini açtı Wolfe...

"Biraz zaman ayırabilecek durumdaysan, öğleden sonra yapacaklarımın programını versen iyi olur," dedim ona...

"Sana raporunu daktilo etmeni söylediğimi hatırlıyorum. Yoksa belleğim beni yanıltıyor mu?"

"Ne yapacağımızı düşünmeye üşendiğin için, bal gibi oyalamacaydı o söylediğin... Senin de belleğin benimki kadar iyi... Anlattıklarımı unutmama imkân yok... Boşuna o kadar zaman, kâğıt ve daktilo şeridi harcamanın ne anlamı var? Kucağımın arkasına oturup pineklememi istiyorsun benden..."

"Bak Archie," diye ağır ağır konuştu, "işimi nasıl görmem gerektiği konusunda bana ikide birde kansan Zinnemann adlı müşterimizin kaparo olarak verdiği kırk bin doları göz kırpmadan iade ettiğimi herhalde hatırlıyorsun. Aynı lepkiyi sana da mı göstereyim?" Söylediğinde haklıydı, ama kalıbımı basarım, ya çocukça bir mattan, ya da çalışmaya üşendi-için bunu yapıyordu bana... Çekmecemdeki tabancayı kapıp elindeki gazeteyi kalbura çevirmek geçti içimden.... Ama, uzun bir "lahavle" 80

çekmekle yetindim. Fazla seçeneğim de yoktu zaten... Daktilomu önüme çekip kâğıdı taktım, hırsla tuşları dövmeye başladım.

Üç buçuk saat sonra, dokuz daktilo sayfalık raporuma son noktayı koyduğumda, duvar saati günün ikinci orkide seansının bir dakika önce bittiğini gösteriyordu. Bu arada dört gazeteci bizi telefonla aramış, ikisi de gelip kapıya dayanmıştı. Sabah benim başıma gelenler gibi, onlar da eli boş dönmüşlerdi!

VVblfeün habersiz gelen konuklara tepkisini çok iyi bildiğim için, ona sormadan kimseye randevu vermem genellikle... Ama, dört buçukta arayıp ivedi olarak Nero VVolf'e'la görüşmek istediğini söyleyen kişinin adını öğrenince, kuralı bozdum! Patronun altıya kadar orkideleriyle birlikte olacağını, saat tam altıda ineceğini, on kala bizim evde olmasını söyledim ona... Biraz mırın kırın etti, işinin çok acele olduğunu söyledi, ama sonunda, patronu iki saat süreyle Tanrının hiçbir gücünün orkidelerinden ayıramayacağına güçbe-la ikna ettim onu...

Rapora son noktayı vurduğum anda, asansörün çalıştığını duydum. Patronun sofraya oturuşuyla, orkide serasından inişine bakıp, saatlerinizi saniye sektirmeden ayarlayabilirsiniz. Altıyı tam bir dakika geçe çalışır asansör...

Patron, görevini başarıyla tamamlamış insanların keyfiyle yürüdü masasına... Zile üç kere basıp bira istedi Fritz'den... Sonra da koltuğuna yayılıp, aylardır merakla beklediği, ilk baskısı bu sabah piyasaya inen kitabını açtı. Fritz'in gelip kendisini yemeğe çağırmasına kadar keyifli ve zevkli dakikalar geçirmeye hazırlandığı besbel-81

liydi. Priscilla Eads cinayetini çoktan unutmuştu.

"Özür dilerim patron," diye kestim düşüncelerini, "bekleme odasında bir ziyaretçin var." "Kim?" diye sorarken kaşları çatılmış, suratı iyice asılmıştı.

"Priscilla Eads cinayetiyle ne kadar ilgilendiğini bildiğim, bu sabah da işleri yüzüme gözüme bulaştırdığım için, sana bir kıyakçılık yapayım dedim. Dışarıdaki adamın adı Alberty Irby... Mesleği de avukatlık... Hemen bizim Nathaniel Parker'ı arayıp, adam hakkında küçük bir soruşturma yaptım. New York barosuna kayıtlı, kirli işlere bulaşmayan, saygın biriymiş."

"Bana ne?" Siniri sesinden okunuyordu.

"Priscilla Eads'in eski kocası Eric Hagh'in vekâletnamesini taşıyormuş. Dördü yirmi bir gece arayıp randevu istedi. Ben de verdim!"

"İki saatte nereden bulup çıkardın onu?" "Ben bulmadım. O aradı." "Getir onu buraya..."

Keyifle yerimden kalktım. Zaman zaman olmazları olur yaptığımı bilirdi, ama, Eric Hagh'm avukatını iki saat içinde bulup çıkarmış olmam onun gözünde bile sihirbazlıktı. Adamın bizi kendiliğinden aramadığını, alçakgönüllülük gösterdiğimi düşünüyordu. Yılbaşında maaşıma zam islerken bunu koz olarak kullanabileceğimi düşünüp, adamın kendiliğinden aradığı, bunda benim parmağım olmadığı konusunda daha fazla sesimi çıkarmadım. Hemen gidip Irby'i getirdim.

Değerli müşterilerimize ayırdığımız kırmızı koltuğa evcil güvercin gibi yönelip oturdu Irby... Evrak çantasını kucağına koyup, hemen sadede geldi. "Mesleğinizde bir dâhi olduğunuzu biliyo-

82 rum Bay Wolfe," dedi. "Onun için de, size geldim Değerli zamanınızı almamak için hemen konuya gireceğim. Şu anda Venezüella'nın Karakas ken tinde bulunan Eric Hagh'i temsil ediyorum. Ken disi Priscilla Eads'in eski kocasıdır. Müvekkilimin haklarını alabilmesi için, yardım istiyorum sizden..." Evrak çantasını açıp birtakım kâğıtlar çı-kardı içinden... Wolfe'a uzatıp, "Şunlara bir ba-kabilerseniz durum daha iyi anlaşılır," dedi. "Gerek yok," diye homurdandı Wolfe, "belgelerin ne olduğunu siz bizden iyi biliyorsunuz. Siz anlatın, gerek olursa ben sonra bakarım."

"İlk belge bir fotokopi... Peru'nun Cajamarca kentinde, 12 Ağustos 1967 tarihinde, Priscilla Eads'in kendi eliyle yazıp imzaladığı bir belgenin fotokopisi... Tanık olarak da, altında, Bayan Eads'le aynı gün öldürülen hizmetçisi Margaret Fomosün imzası var. Hiçbir kayıt ve şart öne sürmeden, Priscilla Eads, o tarihte sahip olduğu ve ileride sahip olacağı tüm mal ve paraların yarım hissesini müvekkilim Eric Hagh'e devrediyor." "Avukat değilim ben... Böyle bir belgenin hukuki geçerliği var mı? Varsa, bana ihtiyacınız yok demektir."

"Hukuki geçerliği olup olmadığına mahkemeler karar verecektir Bay Wolfe... Biz olduğuna inanıyoruz. Ama asıl önemli olan, ahlaki açıdan haklı oluşumuz. Bayan Eads'in bu belgeyi kendi istek ve rızasıyla imzaladığını mahkemede gös-terebilirsek, davayı rahat kazanırız. Ne yazık ki, müvekkilim olayın taraflarından biri... Öteki tanık da öldürüldü." "Benden ne istiyorsunuz?" "Gazetelerden öğrendiğim kadarıyla, Priscilla 83

Eads hayatının son gecesinin büyükçe bir bölümünü sizin evde geçirmiş. Onunla uzun uzadıya konuşmuş olmanız gerekir. Öğrenmek istediğim su... Burada kaldığı sürece, imzaladığı bu belgeden hiç söz etti mi?"

Wolfe bir süredir kapalı duran gözlerini açıp, bakışlarını Irby'e çevirdi. "Bu sorunuza cevap vermeden önce bazı şeyleri öğrenmem gerek," diye konuştu. "Müvekkiliniz hak talebinde bulunmak için neden yedi yıl bekledi?"

"Bilemiyorum," dedi Irby, "Eric Hagh'i bu işte temsil etmemi, yakından tanıdığım ve saydığım Venezuellalı bir meslektaşım istedi. Anlattığına göre, Hagh, bir ay önce bürosuna gelip belgeyi göstermiş, Bayan Eads'in yirmi beşinci doğum gününde

kendisine geçecek olan mal ve mülkün yarısını alıp alamayacağını sormuş. O da beni aradı. Durumu soruşturup cevabımı bildirdim. Onlar da, şirketin ve Priscilla'nın vekili Perry Helmar'a bir mektup yazmışlar. Bayan Eads'in imzaladığı belgenin aksine bir tasarruftan, kendisini ve şirketi sorumlu tutacaklarını söylemişler. Hagh aynı yönde bir mektubu da Bayan Eads'e postalamış. "Sonra ne oldu?"

"Hagh ikisinden de cevap alamayınca, yine Venezuellalı meslektaşım kanalıyla durumu bana bildirdi, belgenin fotokopilerini yolladı. Önce Helmar'a gittim. Böyle bir hak talebinin geçerli olmadığını söyleyip beni savuşturdu. Sonra Bayan Eads'i evinden aradım. Benimle görüşmeyi önce reddetti, ama sonra buluştuk kendisiyle... İyi niyetle ve kendi rızasıyla bu belgeyi imzaladığını, ama daha sonra vazgeçtiğini söyledi. Hat-

84

ta belgeyi kendisine iade etmemiz koşuluyla bize yüz bin dolar önerdi. Bunu kabul etmezsek, işi mahkemeye götüreceğini, mahkeme kararı olma dan müvekkilime bir kuruş bile vermeyeceğini söyledi." "Durumu müvekkilinize ilettiniz mi?"

"Evet. Çok sinirlendiler. Mahkemeye gidecek lirini, durumu Helmar'la Bayan Eads'e aynen böyle aktarmamı söylediler. Bütün hafta sonu ikisini de aradım, bulamadım. Pazartesi günü çabalarım da boşa çıktı. Salı sabahı da Bayan Eads' in öldürüldüğünü öğrendim." "Devam edin..."

"Hemen Helmar'ı arayıp buldum. Bana ne dedi biliyor musunuz? Belgenin sahte olduğunu, müvekkilimin eski karısının imzasını taklit ettiğini söyledi. Hayatımda böyle yakışsız bir şey duymadım. Daha geçen Cuma günü, Bayan Eads belgeyi kendisinin yazıp imzaladığını hizmetçisinin önünde söylemişti bana... Hemen Venezüella'ya telefon ettim, Hagh'e ilk uçağa atlayıp New York'a gelmesini söyledim. Belgenin aslını da beraberinde getirmesini istedim. Sonra da size geldim."

"Soruma ısrarla yan çiziyorsunuz Bay Irby," diye konuştu patron; "Benden ne istiyorsunuz?"

"O gece Bayan Eads de, Helmar da buradaydı. Sizinle konuşmaları sırasında bu belgeden söz etmiş olabilirler. Söz ettilerse, sizin ve yardımcınız Bay Goodwin'in ifadeleriyle belgenin sahte olmadığını kolayca kanıtlayabilir, müvekkilimin haklarından yoksun bırakılmasını önleyebilir/. Somut önerim şu... Belgenin sahte olmadımm, bizzat Bayan Eads tarafından kaleme alınıp im/a

85

lundığını kanıtlamaya yardımcı olursanız, müvekkilimin eline geçecek miktarın yüzde beşini size hemen ödemeye hazırız."

Irby baklayı ağzından çıkarabildiğince çıkarmıştı artık... Önerisinin iki sakat yanı vardı. Para konuları konuşulurken bizim patron şart edatlarının kullanılmasından hoşlanmaz. Sizin anlayacağınız, şartlı iş almaz, paranın peşin bastırılmasını ister. İş başarıyla görülsün, görülmesin, bu böyledir. Ama, Nero Wolfe'u tanıyanlar, hiçbir müşterisinin bundan pişmanlık duymadığını, eli boş dönmediğini de bilirler. Neyse, Irby'nin önerisinin ilk sakatlığı buradaydı.

İkincisi de, yüzde beşlik payı bize ne iş için önerdiğiydi. Gerçekleri söylemek için veriyorsa yaptığına ayıp, yalan söylemek için veriyorsa da düpedüz kabalık derlerdi buna... şimize geldiği zaman gerçekleri tahrif etmişizdir, ama, yalan da söylememişizdir! Irby'e kapıyı göstermek için paha biçilmez bir fırsattı bu... Kolundan yakalayıp dışarı atmak için tam yerimden kalkarken, Wolfe'un bakışlarını üstümde hissettim. Oturmamı işaret etti, ben de oturdum.

Irby'e döndü. "Müvekkiliniz ne zaman New York'ta olacak?" diye sordu. "Yarın öğleden sonra üç uçağıyla geliyor."

"Güzel. Gelir gelmez onu alıp buraya getirin. Görüşmek istiyorum." Memnuniyetle getiririm Bay Wolfe... O arada da, Helmar'la Bayan Eads'in size söylediklerine ilişkin bir tutanak düzenlerim ben... "

"Hayır. Müvekkilinizle görüşmeden hiçbir belge İmzalamam. Sonra beni havaalanından arayıp

86

buraya gelin. Bazı hazırlıklar yapmamız gerekiyor. Bütün ilgili tarafların bir araya gelerek durumu karşılıklı görüşmeleri gerekecek... Siz müvekkilinizi, ben de Helmar ve arkadaşlarını getiririm buraya... İmzalanacak bir şey varsa o zaman konuşuruz, karara bağlarız."

"Ne konuşacağız ki? Böyle bir toplantıya katılmam için en azından orada ne konuşulacağını bilmem gerek... Seve seve katılırım, ama..."

"Böyle bir toplantıdan hoşlanmayacağınızı, itiraf edeceğinizi tahmin etmiştim," diye mırıldandı Wolfe...

"Neden?"

"Kişisel tecrübelerimle sabittir ki, yüklü miktarda paranın söz konusu olduğu tartışmalarda, avukatlar, bu konuların ancak avukatlar arasında görüşülmesi gerektiğini düşünürler." Wolfe'un bu sataşmasından hiç alınmadı Ir-by... Alınacak durumda da değildi. "En azından ne konuşulacağını çıtlatsanız," diye biraz kem küm etti, ama Wolfe yerinden kalkmış, yemek odasına geçiyordu bile... "Bana yaptığınız son derece uygunsuz teklif, size karşı nazik davranma yükümlülüğümü ortadan kaldırmıştır," dedi.

"Toplantıda neler konuşulacağını orada öğreneceksiniz!" Yürüyüp çıktı kapıdan...

Irby'i savdıktan sonra yemek odasına geçtim. Wolfe sinirliydi. "Beğendin mi yaptıklarını?" diye gürledi.

"Hiç de fena gitmedi," dedim, "keçi inadın olmasa köşeyi bile dönerdik."

Perşembe sabahı normal saatte kalkıp kahvaltı ettikten sonra çalışma odasına geçtim. Dokuz o-lup da patrondan haber gelmeyince, orkide odasına telefonu açtım, bir talimatı olup olmadığını sordum. Düzeninin bozulmasından rahatsız bir sesle, "Yok," dedi. "Adamları toplantıya sen mi çağıracaksın, ben mi?" diye sordum. "Önce Hagh'in gelip gelmeyeceğini öğrenmek durumundayız." "Ama, uçağı üçte inecek..."

"İnerse..." deyip telefonu kapattı Wolfe... Deniz motorundan uçağa, arabadan bisiklete kadar insan yapısı tüm taşıtların, ya batacaklarına, ya deşeceklerine, ya da bir yerlere çarpacaklarına inanmıştır bizim patron... Onun için de taşıtla bir yerden ötekine ulaşma şartına bağlı işlere kesin gözüyle bakmaz!

Homurdanarak ahizeyi yerine koydum. Bir süre orkide kayıtlarıyla uğraşıp, sabah postasından çıkan mektupları tasnif ettim. Banka hesabının sıfırladığını, bir miktar tavsiye yapmamız gerektiğini bildiren banka müdürünün mektu-88

bunu da, Wolfe ün göreceği biçimde masasına koydum.

Tam yerime oturuyordum ki telefon çaldı. Ahizeyi götürdüm kulağıma... "Nero Wolfe ün

bürosu," dedim. "Ben Archie Goodwin..."

"Günaydın Bay Goodwin... Ben Sarah Jaffee..."

"Sesinden tanıdım. Günaydın..."

"Nasılsınız?"

"İyiyim. Ya sen?"

"Çok iyiyim. Kahvaltıya oturup da kocamın fincan, şapka ve pardösüsünü göremeyince birden yalnızlık hissettim. Aklıma derhal sizi aramak geldi."

"Şapkayla pardösüyü geri istiyorsan, tren kalktı. Hayır kurumlarından birine bağışladım onları..."

"Hayır, onları geri istemek bir saniye bile geçmedi aklımdan... Yok olduklarını görünce korktum, yalnızlık hissettim, sonra da çocuk gibi hüngür hüngür ağladım. Ağlamak iyi geldi. Onları hayattan kaçmak için koltuk değneği gibi kullandığım kafama dank etti. Şu anda yepyeni bir insan gibiyim. Bunu da size borçluyum. Dün benden bir şey istemiştiniz, ben de, 'hayır,' demiştim. Fikrimi değiştirdim. Benden ne isterseniz yapmaya hazırım." "Dün söyledim."

"Yine söyleyin. Dün kafam çok karıştı."

Ne yapması gerektiğini ayrıntılı biçimde anlattım ona... İsterse avukatını da beraberinde getirmesini söyledim. "Hayır," dedi kararlı bir ses le, "çok yaşlı, çok geri kafalı biri o... Sizin tanıdığınız bir avukat varsa o yapsın..." Nathaniel Parker'm on birde büromuzda ola-89

cağını, kendisinin de o saatte burada bulunmasını söyleyip, telefonu kapattım. Güne hızlı ve başarılı girmiş olmanın keyfiyle orkide odasına çıkıp, gelişmeleri patrona anlattım, talimatını aldıktan sonra, aşağıya inip söylediklerini yapmaya başladım. Önce Parker'ı aradım. Bizim işlerin ne kadar dalavereli olduğunu bildiği için, isteksizlik gösterdi, sonra da, "Bayan Jaffee'nin vekili olacağıma göre, onun çıkarlarını her şeyin üstünde tutacağımdan haberiniz olsun," dedi. Söylemeye gerek yok, Bayan Jaffee'nin çok çekici ve güzel bir dul bayan olduğunu kendisine ballandıra ballandıra anlattıktan sonra aldı bu karan... Olurunu verdikten sonra da, "Barodan atılırsan işsiz kalırım diye merak etme," dedim. "Tanıdıklardan birinin lokantasında kâğıt peçeteleri katlayacak birilerini arıyorlar." Ahizenin öbür ucundan gelen küfürü sineye çektim. Hak etmiştim. Baroya kaydolmalan çok zaman ve para aldığı için, avukatlar barodan atılmaya ilişkin şakalardan ömür boyu hazzetmezler.

On birdeki toplantı Sarah'nın on dakika ge-cikmesiyle başladı. Ama, bu gecikme dışında gurur duydum tutum ve davranışlarından... Söylediklerimizi can kulağıyla dinledi, her şeye olurunu verdi. Parker biraz mının kın etti, ama sonunda, o da inandı, yapacağı işten mesleki o-nurunun kınlmayacağıma... Vekalet ücreti olarak Sarah'dan bir dolar alıp işi bağladı.

Zurnanın zırt dediği yere gelmiştik artık... Telefonu açıp Perry Helmar'ı aradım. Ekşimtrak bir ses Helmar'ın çok meşgul olduğunu, kimseyle görüşmeyeceğini söyledi. "Avukat Nathaniel Par-90

ker adına arıyorum," dedim, "ivedi görüşülecek bir konu var. Bay Helmar ne zaman boşalır?" Karşıdaki ses bilemeyeceğini söyleyince, "Kendisine söyleyin," dedim. "Nathaniel Parker, Bayan Sarah Jaffee'nin vekilidir." Çok değil, on beş saniye içinde bağladılar Helmar'ı...

Parker, Wolfe'un masasına geçip telefonu aldı, ben de Helmar'la konuşmasını paralelden kaydetmeye başladım.

Son derece ciddiye Parker'ın ses tonu... "Sarı Jaffee'nin vekili olarak, sırf mesleki nezaket gereği sizi arıyorum Bay Helmar," dedi, "şirketiniz aleyhine bir ihtiyati tedbir davası açıyor müvekkilim... Kendisini herhalde tanıyorsunuz." "Neeee? Ne dedin? Çıldırдың mı siz?" Parker ne dediğini tane tane heceleyerek tekrarladı Helmar'a... "Tepkinizi anlıyorum Bay Helmar," diye devam etti, "belki de bu türden ilk dava olacak... Önce hukuki dayanağımız olup olmadığını araştırdım. Kesinkes var. Yasalarımız,

öldürülen bir kişinin mirasmdan katilin yararlanmasına engeldir. Yönetim kurulunuzdaki beş kişiden birinin katil olması halinde, daha şimdiden hisseler üstünde tasarruf sahibi olması, geri dönülmez bazı durumlar yaratabilir. Onun için, bu davada Bayan Jaffee'yi temsil etmeyi kabul ettim." "Bayan Jaffee'le derhal görüşmek istiyorum."

"Bir işe yarayacağını sanmam. Avukatı olarak bu konuyu hiç kimseyle görüşmemesini istedim ondan... Şu anda beraberce Nero Wolfe'un bürosunda bulunuyoruz. Birazdan da kendi büroma gidip dava dilekçesini yazacağım. Bay Wolfe derhal harekete geçmemiz konusunda ısrarlı... An

91

oak, kendisine, mesleki nezaket gereği sizi aramak durumunda olduğumu, belki de mahkemeye gitmeden işi çözüme bağlayabileceğimizi söyledim." "Ne demek o? Nasıl bir çözüm?"

"Bay Wolfe bir sonuç alabileceğimize inanmıyor, ama yine de bu gece bürosunda bir toplantı yapmayı kabul etti. Toplantıda Bay Wolfe, Bayan Jaffee, ben, siz ve dört arkadaşınız bulunacak..."

Helmar kem küm etti, bin dereden su getirdi, dört arkadaşını bu toplantıya katılmaya zorlaya-mayacağını anlattı, sonunda da, gece dokuzda Wolfe ün orada olacaklarını söyledi.

"Başardık," dedim keyifle...

"Sizin bu pis işlerinize burnumu sokmaktan ne zaman vazgeçeceğim?" diye mırıldandı Parker. "Bu geceye tiyatro biletlerim vardı..."

"Onları kullanmana engel yok," dedi Wolfe, "sen üstüne düşeni yaptın. Gerisini ben hallederim.

"Ne? Müvekkilimi sizin yanınızda savunmasız bırakmak, kuzuyu kurda emanet etmekten farksızdır." Sarah'ya döndü. "Bayan Jaffee," dedi, "avukatınız olarak önde gelen görevim, sizi kötü insanlardan ve etkilerden korumaktır. Şu karşınızda duran iki adamsa, dünyadaki tüm kötülükleri temsil etmektedirler. Öğle yemeğini güzel bir yerde birlikte yemeye ne dersiniz?"

Parker'ın eciş bücüş bazı bayan müşterilerine karşı da böyle davranıp davranmadığını düşündüm bir an... Sarah'nm da, Parker gibi uzun boylu, yakışıklı, kibar ve kültürlü olmayan kişilerle, İlk tanışmalarından yarım saat sonra yemeğe çıkmak alışkanlığında olup olmadığını kafamdan

92

geçirdim.

Kıskanç bakışlarla onları kapıya kadar götürdüm. "Alacağın olsun Parker," diye homurdandım, taksiye binip gözden kaybolurlarken...

Yemek sonrasını birkaç yere telefon ederek doldurdum. Venezüella'dan gelen Pan-Amerikan uçağının iki buçuk civarında New York'a ineceğini öğrenince, Irby'i arayıp üç buçukta büroda olmalarını, yetişemezlerse altıda gelmelerini söyledim. Üçe doğru Parker aradı. "Helmar'la konuştum," dedi, "Softdown beşlisi dokuzda büroda olacak... Bayan Jaffee ile dokuza çeyrek kala geliriz."

Konuklara sunulacak içkilerin hazu-lanmasın-da Fritz'e yardımcı olarak kilometre doldurdum. Küçük de bir tartışma çıktı aramızda... İsviçreli dostumuz, Amerikalıları Avrupalılar gibi sandığı için, sert içkilerin yanında, kırmızı ve beyaz iki tür şarabın ikram edilmesi gerektiğine inanır. "Hayır," diye direttim, "şarap yok... Kırmızı şarap içip de uyuklamaya başlamayan tek Amerikalı görmedim bugüne kadar... Uyanık tutmaya çalıştığımız insanları horlatmak istemezsin her halde..." Sonunda, kırmızı şarap

çıkarmamak, iki şişe beyaz şarapla yetinmek konusunda uzlaştık Fritz'le... Tam o sırada da kapı çaldı.

Delikten baktım. Irby'di gelen... Yanında da Eric Hagh olarak tanıttığı beyaz keten elbiseli bir adam vardı. Güney Amerika'dan o kadar çok söz etmiştik ki, Hagh'ın Latin tipli, zeytin esmeri biri olacağını düşünmüştüm. Tam aksine, sarı saçlı, mavi gözlü bir Viking'di. Yaşımızla boyumuz üç aşağı, beş yukarı denkti. Çalışma odasına götürüp, Wolfe'a tanıştırdım onları... Hemen

93

koltuk beğenip yayıldılar. Uzunca bir seansa hazırlandıklarını sanıyorlardı anlaşılan...

"Yolculuğunuz nasıl geçti Bay Hagh?" diye sordu Wolfe...

"Fena değildi," dedi adam, gür sesiyle... "Hava biraz sertti, birkaç kere hava boşluğuna girdik."

"Güzel," diye konuştu Wolfe, "şimdi durumu size açıklayacağım. Dün Bay Irby gittikten sonra önemli bazı gelişmeler oldu. Ayrıntılarına girmiyorum, ama bu gece dokuzda Softdown Şirketi' nin beş yöneticisinin katılmasıyla burada bir toplantı yapacağız. Sizin konunuzla şimdilik görünür bir ilgisi olmadığı için, sizi o toplantıya çağırıp çağırmayacağımızı bilmiyorum. Çağırırsam da, şunu bilin, dizginler benim elimde... İkide birde söze karışmaya kalkışmayacaksınız."

"Ama nasü olur?" diye yerinden fırladı Irby; "Dün böyle konuşmamıştık sizle..."

"Dün siz konuştunuz, ben dinledim," dedi Wolfe. "Size de herhangi bir güvence vermedim.

O çirkin öneriyi yapmakla da, birtakım haklarınızdan vazgeçmiş oluyorsunuz."

"Ben hakkımı istiyorum," dedi Hagh...

"Evet, hakkımızı istiyoruz," diye söze karıştı Irby. "Müvekkilimin haklarının konuşulacağı bir toplantıya, neyin nasıl konuşulacağını bilmeden katılmamız söz konusu değil..." Öyleyse katılmayın," dedi Wolfe...

Hagh çantasından çıkardığı bir kâğıt parçasını "(isterdi Wolfe'a... "Priscilla'nın imzaladığı, Margaret Fomos'un da tanıklığını yaptığı; bu belgeden başka ne arıyorsunuz siz?" diye bağırdı.

"Size hiçbir güvence vermeyeceğimizi tekrarla-94

mak istiyorum," dedi Wolfe. "Düşünün, taşının. Dokuzda burada olursanız, sizi toplantıya kabul edebilirim." Duvar saatine baktı. Dört olmuştu. Orkidelerine çıkmak için yerinden kalkıp asansöre yürüdü, saniye içinde gözden kayboldu.

Irby'nin itirazlarıyla Hagh'ın "Haklarım ne olacak?" feryatlarını yatıştırmak bana düştü. Onları savdıktan sonra mutfağa gidip, Fritz'e, tasarlandığı gibi yedi değil, dokuz konduğumuz olacağını söyledim. Dokuz dedim, ama sonunda on oldu.

Üç-dört saat kadar sonra tıraşımı olmuş, losyonumu sürmüş, üstüme başıma çekidüzen verip aşağıya inmek için kapı tokmağına elimi atmıştım ki, Fritz'den telaşlı bir telefon geldi. Adını vermemekte direnen biri kapıyı zorluyormuş. Hemen inip delikten dışarı baktım. Andreas Fomos' tu gelen... Omuzunu kapıya dayamış yükleniyor, parmağını da zilden ayırmıyordu. "İçeri girmek istiyorum."

"Ben de insan gibi senin evine girmek istediğimi söylemiştim. Yeni aldığım pabucu rezil ettin..."

"Seni bir elime geçirirsem duman ederim Goodwin..."

'Hiçbir bokumu yiyemezsin,' demeye hazırlanıyordum ki, "Ne bu gürültü," diye gürültüyü bastıran bir gürleme geldi arkamdan... Baktım, Wolfe... "Andreas Fomos diye

goril bozması biri," dedim. "Öldürülen Margaret Fomosün kocası... İçeri girmek istiyor." "Derdi neymiş?"

Kapıya dönüp, "Derdin ne?" diye seslendim di sarıya... 95

VWolfeün araya girmesiyle içeriye alınma ihtimalinin belirdiğini anlayan Fomos hemen yatıştı. "Dün bana geldiğinde, Priscilla Eads'in karımı Softdown'a yönetim kurulu üyesi yapacağımı söyledin," dedi. "Bütün gece düşündüm bunu... Bu sabah da Sarah Jaffee'yi aradım. Bu konuda bir şey söyleyemeyeceğini, seninle görüşmem gerektiğini söyledi. Priscilla denen o kadın karımı yönetim kurulu üyeliği gibi önemli bir göreve getirmeyi düşünmüşse, bunun çok önemli bir nedeni olsa gerek... Belki de, karıma başka türlü ödenmesi mümkün olmayan büyük bir borcu vardı. Öyleyse, karım öldükten sonra o alacak bana geçti. Hakkımı istiyorum!"

VVoife delikten Fomos'a baktı. "Gorile benziyor," diye mırıldandı, "içeri alırsak kontrol edebilecek misin?"

"Tabanca, muşta ve cop türünden yardımcılara ihtiyacım olacak, ama bir çaresine bakarım," dedim.

"Dokuzda gelsin," deyip döndü, çalışma odasına seyirtti.

Kapıya dönüp, "Öteki konuklar dokuzda burada olacak," dedim, "o saatte gelersen içeri alırım seni... Olay yaratmaya kalkarsan da kapı dışarı ederim."

Bir süre bağırıp çağırdı, hemen içeri almazsak dünyayı nasıl başımıza yıkacağını anlattı, sonra da nefesi tükenince çekip gitti.

Mutfağa gidip Fritz'i buldum, "On kişi olduk," dedim, "VWblfe ve benle on iki, senle on üç eder."

"Öyleyse benden paso," dedi Fritz. "On üç sayısını oldum olası sevmemişimdir! " 96

Anlaştığımızın aksine, herkesten on dakika geç geldi Parker'la Sarah... Damarıma basmak için, "Yemekte sohbet biraz koyulaştı da ondan geciktik," dedi Parker!.. Softdown beşlisi topluca gelmemiş, ama odanın bir köşesinde grup oluşturmuşlardı. Hararetle bir şeyler konuşuyorlardı aralarında... Eric Hagh'le avukatını tanıştırdım onlara... Şaşırdılar, ama, 'Bunların burada ne işleri var,' diye soran da çıkmadı. Sonra Andreas Fomosü tanıştırdım kalabalığa... Eline içkisini tutuşturdum. O da gidip, bir köşeye çatık kaşla oturdu. Kimin kafasını önce kıracağına karar verememiş gibi, gözlerini fıldır fıldır dolaştırmaya başladı odada... Sol ceket cebimdeki muştayı, sağ cebimdeki susturucuyu, pantolonumun arka cebindeki Marley'i yokladım. Yerli yerinde duruyorlardı. Böylesi donanmış olarak baş edemeyeceğim tek şey, Eric Hagh'le Fomosün aynı anda üstüme atılmalarıydı.

Sarah'nın gelişi birden canlandıverdi ortalığı... "Sarah'cığım... Ne oluyorsun sen?" diye sesini yükseltti Helmar... Kıza doğru daha ilk bir-97

kaç adımını atmadan, hemen oraya seyirtip Sa-rah'yı tanıştırdım herkesle... Hagh zarif bir hareketle Sarah'nın elini dudaklarına götürdü, belden kırma bir selam verdi. İlk defa tanışıyorlardı, besbelli...

Herkese yerlerini gösterip, Helmar'ı Softdown sözcüsü olarak kırmızı koltuğa yerleştirdim. Sonra da Wolfe'un masasının üstünde uzanıp, zili bir kısa, iki uzun çaldım. Beyimiz böyle toplantılara herkes toplanıp hazır olduktan sonra girer. Bütün heybetiyle girdi çalışma odasına... Yerini aldıktan sonra, "Konuklarımızı bana tanıt Arc-hie," dedi. Teker teker, ad ve görevleriyle tanıttım onları...

Tanışma faslı bittikten sonra, Wolfe tam ağzını açıp konuşacaktı ki, Perry Helmar söze karıştı. "Yazılı bir açıklama hazırladım," dedi, "onu okumak istiyorum." "Kaç dakika sürer?" diye sordu Wolfe... Üç-dört dakika cevabını almca, "Buyrun, sizi dinliyoruz," dedi.

Metal çerçeveli gözlüğünü burun kemerine yerleştirdikten sonra derin bir nefes aldı Helmar... Okumaya başladı:

Perry Helmar'm Yazılı Açıklaması, 26 Haziran 1975:

Nero Wolfe adındaki kişinin, hangi sıfatla olursa olsun, vaktiyle velisi ve mallarının mütevellisi olduğum Priscilla Eads'le ilgili herhangi bir şeyi tartışmasının ya da soruşturmasının son derece uygunsuz bir durum olduğunu şahsım adına beyan etmek isterim. Vasimi aradığım sırada, Wolfe'un Priscilla Eads'in bulunduğu yeri benden gizlemiş olması, anılan 98

şahsın şiddet yoluyla ölümüne yol açmıştır Bu durumu yazıya dökerek savcılığa duyurmuş bulunuyorum. Anılan bu nedenlerle Wolfe'un Priscilla'yla ilgili herhangi bir soruşturmaya katılmasının her bakımdan uygunsuz olduğunu tekrar vurguluyorum. Dört arkadaşım ve şahsım adına, ayrıca, Bayan Sarah Jaffee'nin şirketimize yönelteceği ihtiyati tedbir davasının Wolfe tarafından şahsi husumet nedeniyle kışkırtıldığını da beyan etmek isterim. Daha önce Wolfe'un vekilliğini yapmış bulunan avukat Nathaniel Parker'm, aynı zamanda Bayan Jaffee'nin vekaletini almış olması bunun açık kanıtıdır. Anılan bu nedenlerle, Parker ve Wolfe'un yokluğunda, Bayan Jaffee ile özel bir görüşme yapmak İxakkinm bize tanınmasını talep ediyoruz. Yazıyı bir solukta okumuştı Helmar... Kâğıdı katlayıp önüne koydu, gözlüklerini çıkardı, "Hepimizin ortak isteğidir bu," diye tekrarladı. "Hangi haktan söz ediyorsunuz Bay Helmar?" dedi Wolfe. "Sizin Bayan Jaffee ile özel görüşme yapmaya ne kadar hakkınız yoksa, bizim de o-nun sizinle özel görüşme yapmasını engellemeye hakkımız yok... Bu konuda tek karar Bayan Jaf-fee'nindir. İsterseniz, ne düşündüğünü siz sorun ona?"

Helmar, Sarah'ya döndü. "Dün telefonuma cevap bile vermedin Sarah," dedi. "Beni çocukluğundan beri tanırsın. Bebekken kollarımda kim-bilir kaç kere taşıdım seni... Dürüst olmayan, haksız tek bir hareketime tanık oldun mu?" "Evet," dedi Sarah, beklemediğim kadar kararlı bir sesle...

99

Gözleri yuv alarmdan uğradı Helmar'm... "Neee?" diye bağırdı, "anlamadım. Ne dedin?" "Priscilla'ya hayattayken yaptıkların haksızlık değil de ne?" diye devam etti Sarah. "Ona zerre kadar anlayış ya da sevgi göstermedin. Hayatını yaşamasına izin vermedin. O da hayatı boyunca hep senden kaçtı durdu. Kimsenin zorlamasıyla açmıyorum davayı... Doğru olduğuna inandığım için yapıyorum bunu... Bu yüzden de, sizlerle özel bir konuşma yapmamın ne anlamı var, ne de yararı..."

"Durum anlaşılmıştır," dedi Wolfe. "Bu konuda ısrar etmeniz size hiçbir yarar sağlamayacak Bay Helmar... Onun için, izin verirseniz konuya girmek, bu olaydaki kendi rolümü açıklamak istiyorum. Sizleri buraya toplayabilmek için, Bayan Jaffee'nin dava açma tehdidi dışında silahımız yoktu." "Demek itiraf ediyorsun," diye bağırdı Helmar...

"Konuşmamı kesmeyin," dedi Wolfe. "Şirketin bir paydaşı olarak, Bayan Jaffee'nin özçıklarları-nı gözetmesi kadar doğal bir şey düşünülemez. Bu geceki gelişmeler aksi yönde bir sonuç doğurmadığı takdirde, yarın dava açılacak... Bundan kuşkunuz olmasın..."

"Ne gibi gelişmeler?" Söze karışan bu kez Oliver Pitkin'di. İlk duyduğum zamanki gibi, nezleliydi sesi...

"En önemli gelişme Priscilla Eads'in katilinin bulunmasıdır," dedi Wolfe. "Bu olursa, Bayan Jaffee'nin çıkarlarının zedelenmesi söz konusu olmaktan çıkacağına göre, dava nedeni de kendiliğinden ortadan kalkmış olacaktır. Bu toplan-

tıyı düzenlememizin amacı da bu..."

"Bu toplantının tek amacı olabilir," diye söze karıştı Helmar, "o da, senle Parker'm bu paspal oyunu neden tezgâhladığınızı açıklamanızdır."

"Bu söylediklerinizde ciddi misiniz?" diye hayretle sordu Wolfe... Baktı, Helmar'la şürekâsı cid di, "Öyleyse çıkın gidin evimden... Geldiğinizden beri canımı sıkmaktan başka bir işe yaramadınız. _aten..."

Baktı, kalkıp gitmeye niyetlenen yok, devam etti: "Ama, gitmeden size şu kadarını söyleyeyim. Güvenilir kaynaklardan öğrendiğime göre, ısrarla namus ve saygınlık timsali olduğunu söyleyen Bay Helmar, Priscilla Eads'in imzaladığı söylenen belgenin sahte olduğunu iddia ediyormuş. Bay Irby ve müvekkilinin burada bulunuş nedeni de bu... Siz beni aldatmacayla suçluyorsanız, ben de sizi sahtekârlık amacıyla yalan söylemekle suçluyorum Bay Helmar... Priscilla Eads, ölmeden birkaç saat önce, bu odada, yardımcım Archie ve benim önümde, o belgeyi kendi serbest iradesiyle yazıp imzaladığını açıkça söyledi."

Wolfe'un cümlesine son noktayı koymasıyla kızılca kıyamet koptu odada...

"Bravo," diye yerinden fırladı Eric Hagh, "namuslu adam buna derim. İşte belge... Hakkımı

is tiyorum!"

Andreas Fomos da yerinden fırlamış, Softdown beşlisinin tepesine dikilmişti. "Gitmeden benim söyleyeceklerimi de dinleyin," diye basbas bağıırıyordu, "Priscilla Eads ölmeden önce ka. kendisini yönetim kurulu üyesi yapacağını söylemiş. Karım öldüğüne göre, onun yerine beni yönetim kurulu üyesi yapmak zorundasınız." Blr-101

den bakışları Violet Duday'e takıldı. Ona dönüp, "Hem, geçen hafta evimize gelip karımla fısır fısır neler konuşuyordun sen?" diye bağırdı. Brucker'a dönüp, "Sen de bizim eve geldin," diye gürlledi. "Sen de ona yöneticilik önerdin. Artık sıra bana geldi. Yarından tezi yok, şirkete yönetici yapacaksınız beni..."

Yerimden kalktığım gibi Fomosün yanına ulaştım, kolundan kavrayıp iskemlesine oturttum. Sonra da Softdown ekibine dönüp, "Gitmeye niyetiniz yoksa birer içki alın," dedim. "Yatışmanıza yardımcı olur." Hareketlerinden, kimsenin kalkıp gitmeye niyeti olmadığı açıktı. Zile basıp Fritz'i çağırdım, herkesten ne içeceklerini öğrenip servis yapmaya başladım. On dakikada işi bitirdiğimde, bir baktım, Hagh'le Sarah yan yana oturmuş konuşmuyorlar mı?! Bunca yıl hayata küs kaldıktan sonra Sarah'nm bayağı hızlı çıktığını düşündüm.

Ellerinde içki bardaklarıyla konuşmasını bekleyen topluluğa döndü Wolfe... "Ya katili buluruz, ya ihtiyati tedbir davası açılır," dedi. "Kendi aranızda yaptığınız özel konuşmaları burada tekrarlıyorsanız, belki de bu işi çabucak çözüme bağlayacak bir ipucu yakalayabilirim."

"Ama bütün bildiklerimizi polise anlattık," diye itiraz etmeye yeltendi Violet Duday... "Benim yöntemim polisinkinden farklı," dedi Wolfe. "Örneğin, kocasının söylediği o gizli toplantıyı Margaret Fomos'la yaptınız mı Bayan Duday? Yaptıysanız neler konuştunuz? Bunları polise anlatmayı aklınızdan bile geçirdiğinizi sanmıyorum." Violet Duday'm bunu akü etmediği ya da bile-102

rek es geçtiği yüzünden belliydi. "Bakın, gönlü nüz mü?" diye devam etti Wolfe; "Şimdi sizlerden istediğim şu... Priscilla Eads ve Margaret Fo-mos cinayetleriyle doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili bulunduğunuzu düşünüyor polis... Ben de bu odadaki kişilerden birinin ya da birkaçının cinayetle ilgileri bulunduğuna inanıyorum. Size

yöneltilecek böyle bir suçlamanın yanlış olduğunu kanıtlayabilir misiniz? İlk itiraz sizden geldiğine göre, sözü size veriyorum Bayan Duday..."

Boğazını temizledi kadın... "Anlatacaklarım çok uzun sürmez," dedi, "Priscilla'nın ölümüyle bir buçuk milyon dolarlık Softdown hissesi kazandığımı biliyorum. Ama, eşit miktarda paya sahip bulunan öteki dört üye, oylarıyla beni her zaman yönetim kurulu üyeliğinden düşürebilirler. Oysa, Priscilla hayatta olsaydı, bugün bu şirketin yönetim kurulu başkanı olacaktım."

"Margaret Fomosün yönetim kurulu üyesi olacağını da biliyor muydunuz?"

"Evet. Yalnızca kadınlardan oluşan bir kurul üstünde anlaşmıştık. Priscilla, Sarah Jaffee,

ben ve satış yöneticilerimizden Bayan Drescher'la dört ediyorduk. Priscilla'nın bunca yıl

sıkıntısını çekmiş Margaret'i beşinci kişi olarak yönetime katmanın güzel bir jest olacağını düşündük. Ama açıkça söylemek gerekirse, Margaret'in bu işin altından kalkabileceğine hiçbir zaman inanmadım. Margaret her şeyi kocasına, o olmazsa başkalarına anlatacak tipte bir kadımdı. Kendisini bu konuda uyarmak için evine gittim. Toplantının gizlisi saklısı yoktu."

Beklediğim oldu. Andreas Fomos ok gibi fırladı yerinden... Ama, hazır olduğum için hemen

103

önünü kesip, eskilerden kalma bir judo hareketiyle yere yıktım onu... "Ben sana gösteririm," diye yerinden doğrulurken de susturuculu Mar-ley'i burnuna dayadım. "Yavaş ol ahabap," diye dizginledim onu... Bileğini ovuşturarak gitti, yerine oturdu. "Sizin yönetim kurulu başkanı olacağımızı kurulun öteki üyeleri biliyor muydu?" diye sordu Wolfe...

"Bu soruyu onlara sorsanız daha iyi olur... Gerekirse ben de konuşurum." "Peki, devam edin."

"Yönetim kurulundaki erkek arkadaşlarımla tutumları da rahatsız ediyordu Priscilla'yi---Havlu yapıp satma işinin altından bir kadının kalkamayacağını ihsas ettiriyorlardı, her hareketiyle... Bu da Pris'i çileden çıkarıyordu. Babası zamanından tanıdığı için zekâma ve yeteneklerime çok güveniyordu. Bu yüzden de, yönetim kurulu başkanlığını önerdi. Başkalarının yönettiği bir buçuk milyon dolar yerine, başkalarının birer buçuk milyonunu yönetmek herhalde benim için çok daha kazançlı olurdu. Aynı görüşte değil misiniz?" "Benim ne düşündüğüm önemli değil," diye mırıldandı Wolfe, "siz bildiklerinizi anlatın, ben kendi değerlendirmemi sonra yaparım." "Cinayet gecesi nerede olduğumu öğrenmek istiyor musunuz?"

"Hayır... Söylediklerinizin doğru olup olmadığını soruşturacak yüzlerce adam var polisin elinde... Kaldı ki, çok güçlü kuvvetli biri değilsiniz. Sizden daha iri ve genç iki kadını boğmuş olabileceğiniz hiç aklıma gelmemişti. Helmar ve Bruc-

104

ker'in Bayan O'NeüTle aralan nasıl?"

Wolfe'un bu damdan düşen sorusu ortalığı yine birbirine kattı. Her kafadan çıkmaya başlayan sesleri bir el işaretiyle susturdu Wolfe... "Bayan O'NeüTin Helmar'la Brucker'ı birbirlerine karşı oynadığını, işini böyle konduğunu, Bayan Eads' in bir hafta sonra yönetimi ele almasıyla kendisini kapının dışında bulacağını Archie'ye söylemişsiniz. Bu bir cinayet nedeni olabilir mi sizce?" "Onu kastetmemiştim."

"Yardımcım Archie sizlere gelip Eads cinayetini soruşturduğunu söylüyor, siz de ona, Priscilla Eads tarafından bir hafta sonra kapı dışarı edilmeyi bekleyen Bayan O'NeüTin üst yöneticilerden ikisiyle ilişkisini anlatıyorsunuz. Aşk ve ihtiras uğruna cinayet işlenebileceği o sırada hiç mi geçmedi aklınızdan?"

"Bilmiyorum," diye mıldandı Bayan Duday, "inanın bilemiyorum, insanın aşk uğruna cinayet işlemesini aklım almıyor. Ağzıma gelen ilk şeyi söyledim herhalde..." "Peki, devam edelim. Yardımcım Archie'nin yarıda kestiği toplantıda neler konuşuyordunuz?"

Yelkenleri artık iyiden iyiye suya inmişti kadının... Bezgin bir sesle konuştu: "Perşembe günü şirkette önemli bazı gelişmeler oldu. Bayan O'Neill'de oradaydı. İşleri karıştırmaktan başka bir şeye yaramayacağını düşünerek, bu olaydan polise söz etmemeye karar verdik. Bay Goodwin geldiğinde, polise neler söyleyeceğimizi tartıştık. Ama, Bayan O'Neill kuş beyinli olduğu için polis ağzından laf aldı. Sonra da gerisini öğrendiler. Polis bildiğine göre size anlatmamı /d a

105

da bir sakınca yok... Perşembe günü öğle yemeği ni Pris'le birlikte yedik. Sarah Jaffee'nin hissedarlar toplantısına gelmeyeceğini, yönetim kurulu üyeliğini de kabul etmediğini anlattı. Başka adaylar üstünde durduktan sonra şirkete döndük. Priscilla şirkete geldiğinde belli bir gerilim doğar her zaman... O günkü gerilim normalden de fazlaydı. Ben odamda çalışırken, Bayan O'NeüTle Priscilla arasındaki ağız dalaşı patlak vermiş; Priscilla, 'Defol git buradan... Bir daha dönme,' diye bağırırken yetiştim oraya... Biraz durakladı. "Devam edin" dedi Wolfe... O da devam etti: "O yarattığı kovmuş olmak bile yatıştırmamıştı Priscilla'yı... Hemen Helmar'a telefon edip, öteki yöneticileri bulmasını, toplantı yapacağını söyledi. Toplantı açılır açılmaz da, şirketi devraldığında bütün yönetim kurulunu değiştireceğini, beni de başkan yapacağını söyledi. Tastamam üç saat benim beceriksiz olduğuma, şirketi bir ay içinde batıracağıma onu ikna etmeye çalıştılar. Rahat konuşsunlar diye ben çıktım. İkna ettiklerini sanmıyorum, çünkü toplantı bittikten sonra odama gelip elimi sıktı, 'On bir gün daha sabredeceğiz Vi' dedi, 'o zaman bitiririz bu işi'..." "Cinayet gecesinin büyükçe bir bölümünü bu evde geçirdiğini biliyor musunuz?" diye sordu Wolfe... Olumlu karşılık alınca da devam etti: "Bir hafta süreyle bir şeyden ya da birilerinden kaçmak, saklanmak zorunda olduğunu söyledi bize... Ne olabileceği konusunda bir fikriniz var mı? >

Üst dişini alt dudağına geçirdi kadın... Dilinin ucuna kadar geleni söyleyip söylememekte karar-106

sız olduğu belliydi. "Kesin bir fikrim yok," dedi, "Ama, bir tahmin yürütebilirim. Pazartesi gecesini Perry Helmar'la evinde randevulaşmış. Anladığım kadarıyla, yönetim kurulu üyesi arkadaşlar bütün hafta sonuyla pazartesi gününün tamamını hakkımda bilgi ve belge toplamakla geçirmişler. Akülerinca beceriksizliğimi, şirketi yönetecek yetenekte olmadığımı kanıtlamaya çalışıyorlarmış. Belgeleri Pris'e sunmak için de Helmar görevlendirilmiş. Kesin bir şey söyleyemem, ama onların ve özellikle Helmar'm kendisini sıkboğaz etmelerinden bıkip kaçmış olabilir." "Özellikle Helmar dediniz. Neden o?"

"Yönetimdeki bu değişiklikten en zararlı çıkacak kişi Helmar'dı. Yönetim değişikliği öbür üç kişiyi fazla etkilemezdi. Şirkette uzmanlık görevleri yapıyordu hepsi... Ama, Helmar'm tek görevi hukuk danışmanlığıydı. Yılda altmış bin doları ona bu iş için ödüyorlar. Onda birini bile hak ettiğini sanmıyorum!"

"Senin bu yaptığına ayıp derler," diye oturduğu yerden bağırdı Helmar...

Wolfe tam bakışlarını Helmar'a yöneltmişti ki, Eric Hagh yerinden kalktı, "Benim içkim

bitti," dedi. İki dakika ara verip boşalan bardakları hep birlikte doldurduk. Wolfe da gecenin

üçüncü bira şişesini açtı. Köpüklerin istediği hizaya inmesini bekledikten sonra, derin bir

yudum alıp Helmar'a döndü:

"Sıra sizde," dedi.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Perry Helmar' ın yerinde olmayı hiç istemezdim o an... Wall Street'in en saygın hukuk bürolarından birinin kıdemli ortağı olarak, Nero Wolfe diye birinin karşısına geçmiş, üstüne çevrili on bir çift gözün acımasız bakışları altında kendini savunuyordu. Hep karşıdan seyrettiği sanık sandalyesindeydi sanki... O durumdaki biri için yine de sakindi sesi... "İş salt parasal çıkarlar açısından baktığımızda beşimizin de Priscilla'yı öldürmemiz için neden var," diye söze girdi. "Ama, sevgili arkadaşımız Bayan Duday, Priscilla'nın yönetimi devralmasından en çok benim zarar göreceğimi, hatta kendimi kapının önünde bulacağımı ima etti." Kİ ini cebine götürüp bir pusula çıkardı. Bize geldiğinde gösterdiği Priscilla'nın pusulasıydı bu... Çabucak okudu pusulayı... Sonra da katlayıp göğüs iç cebine yerleştirdi.

"Pusulada yazılanları dinlediniz," dedi. "Üslubu bile Priscilla'nın beni ne kadar sevdiğini, saydığını gösteriyor. Bu pusulayı kaleme almış bir kişinin iki günde fikir değiştirebileceğini dü-108

şünmek için insanın ya aptal, ya da kasıtlı ol ması gerekir. Bayan Duday'ın aldığım parayı

hak etmediğim yönündeki suçlamasına cevap yetiştirmeye niyetim yok... Bu şirkete yaptığım hizmetlerin karşılığı olarak o ödemeler yapıldı bana... Başkaları için aynı şeyi

söyleyemem..." Bu sözleri ederken öfkeyle bakıyordu Viola Du day'e...

"Bu söyledikleriniz başkalarını tatmin etse bile beni etmedi," dedi Wolfe. "Bazı noktaları es

geçtiniz. Örneğin, telaşla bana gelip altı gün içinde Priscilla Eads'i sağ salim size getirmem

için bana neden on bin dolar önerdiniz? Besbelli panik içindeydiniz. Neden?"

"Size o zaman da söyledim. Priscilla'nın bir delilik yapabileceği, Venezüella'ya kocasını

görmeye gidebileceği geldi aklıma... Her ne pahasına olursa olsun bunu önlemek gerekiyordu. Ben size bunları anlatırken, siz bana onun üst katta olduğunu söylemeye gerek bile duymadınız. Onu göz göre göre ölüme gönderdiniz."

"Vaktiyle imzaladığı belge gerçek olmasaydı, kocasından aldığı mektup üzerine Venezüella' ya gider miydi?"

"Niye gitmesin? Öyle delilikleri çok oldu Priscilla'nın..."

"Soruma yan çıziyorsunuz Bay Helmar... B yan Eads'e eski kocasından aldığınız mektupl

belgenin fotokopisini göstermediniz mi? Bunu kendisinin yazıp yazmadığını sormadınız

mı? Sorduysanız ne cevap verdi? Onu öğrenmek istiyorum."

Bir süre düşündü Helmar... "Bu soruyu yemin altında cevaplandırırım," dedi.

Wolfe avının kokusunu almış bir yırtıcı gibiydi. Bu sorgularını bilmem kaç kere izlediğim için, karşısındakini köşeye sıkıştırdığında ne kadar acımasız olduğunu çok iyi bilirdim. "Bayan Eads'in eski kocasıyla görüşmek için Venezüella'ya gitmediğini, New York'ta olduğunu, üstelik de cinayet gecesinin büyükçe bir bölümünü bu çatı altında geçirdiğini artık öğrenmiş bulunuyorsunuz," diye konuştu. "Sizinle randevulaştıktan sonra fikrinden cayıp köşe bucak kaçmasını nasıl yorumluyorsunuz?"

"Benim bildiklerimi siz de biliyorsunuz," dedi Helmar. "Bütün bir hafta sonu arkadaşlarla yoğun biçimde çalışıp, Bayan Duday'ın bu şirketi yönetebilecek yetenekte olmadığına dair gerekli bütün bilgi ve belgeleri topladık. Sabah Priscil-la'dan randevu isterken, bu belgeleri kendisine bizzat getireceğimi söyledim. Delidolu, keçi inat-lı bir kızdı o... Haklı olduğumuzu anladı, ama yenilgiyi kabul etmeye, benimle yüz yüze gelmeye çekindi belki de... Üstelik, kararından caysa, yirmi beşinci yaş gününe kadar Bayan Duday'ın dırdırından kurtulamayacağını da düşünmüş olabilir."

"Senin kadar büyük bir yalancı görmedim Perry," dedi Viola Duday...

Helmar sesin geldiği yöne hışımla başını döndürürken, öfke dolu yüzünü bir an gördüm.

Onun anlayış ve insanlığımdaki bir kişinin, Tanrının verdiği canı asla alamayacağı yönündeki iddialarının ne kadar palavra olduğunu fark ettim o an... Kin kusan, tabancaya,

bıçağa, ipe sarılmaya hazır bakışlardı onlar...

"Bayan O'NeüT'den hiç söz etmediniz," dedi 110

Wolfe, "onun durumu ne?"

"Bayan O'Neill'den bu topluluk içinde söz edilmesini kesinkes men'ediyorum."

"Bırakın bunları Bay Helmar... Size bir soru sordum. Bayan O'Neill'le ilişkileriniz ne tür ilişkilerdi? Aynı anda hem sizle, hem Bay Brucker' la içli dışlı mıydı? Neyin peşindeydi? Eğlence mi? Para mı? Koca mı? Yoksa hepsi mi?"

Öfke bürümüş gözlerini, bir şeyler söylemeye zorlanan çenesini zaptedemiyordu artık... Sonunda kustu içindekileri... "Buraya gelmekle aptallık ettim," dedi, "polis sorularına katlandım, ama sizin gibi iğrenç birinin bu konudaki imalarına tahammül etmek zorunda değilim. Size bakması bile nimetlerin en büyüğü olan, elinizi elinize sürmesini bile hak etmediğiniz o masum, o tertemiz genç kızın adını ağzınıza sakız etme cesaretini kim verdi size. Hayır, buraya gelmekle aptallıkların en büyüğünü yaptım." Çenesini sıkı sıkıya kapattı, son noktadan sonra...

"Bitti mi?" diye sordu Wolfe... "Bitti," cevabını alınca da bakışlarını Jay L. Brucker'a kaydırdı, sakın bir sesle, "Sizi dinliyoruz," dedi.

Katilin kim olduğu konusunda herkesin bir favorisi vardır. Benimki de, daha ilk gördüğüm andan itibaren Brucker'dı. Kulaklarımı biraz daha açtım, söylediklerini daha iyi duyabilmek için...

Olup bitenleri umursamadığını herkese göstermek için elindeki içki kadehini dudaklarına götürürken, elleri de, dudakları da titriyordu Brucker'm... Üstelik, odadakilerin çoğu daha birinci içkilerini bitirmemişken, üç parmaklık üç sek viskiyi ardarda devirmişti. Adama karşı öylesine önyargılıydım ki, konuşmaya başladıktan

111 sonra duyduklarım beni de şaşırttı.

"Benim görüşüme göre, şirkete ihtiyati tedbir koydurtmakta Bayan Jaffee yerden göğe kadar haklı," dedi. "Priscilla Eads'in ölümünden hemen sonra yaptığımız toplantıda, benzeri bir şeyi ben de önerdim. Soruşturma sonuçlanıp katil ortaya çıkarılana kadar,

şirketin mal varlığını önemli ölçüde etkileyebilecek kararların ertelenmesini istedim. Ama, arkadaşlar cinayet soruşturmalarının bazen yıllar sürdüğünü, şirket işlerininse askıya alınamayacağını söylediler. Onlar da haklı, Bayan Jaffee... Konuyu gündeme siz getirdiğinize göre, bir uzlaşma zemini yaratabilirseniz herkesin hayrına olacak..."

"Benim görevim şirket işlerinizde arabuluculuk yapmak değil," diye adamm sözünü kesti Wolfe, "Priscilla Eads'in katilini arıyorum. Siz mi öldürdünüz onu? Bu sorunun cevabını ben bilmiyorum, ama siz biliyorsunuz. Bu konuda söyleyeceğiniz bir şeyler var mı?" İçkisinden bir yudum daha alıp boğazını temizledi Brucker... "Bildiklerimin size ne kadar yararı olacağını kestiremiyorum, ama anlatayım," diye söze tekrar girdi. "İş hayatında bulunduğu yere binbir güçlkle, çalışıp çabalayarak, sabırla tırmanmış biriyim. Çekirdekten başladım bu işe... Üniversiteyi bitirir bitirmez Softdown'a girdim. Amerikan sanayiinin en karanlık yılını yaşadığı 1950'lerdeydik. Yılbaşına bir-iki hafta kalmıştı. Girilen ekonomik bunalım yüzünden çok sayıda personele yol verileceği söylentileri yaygındı. Çok başarılı biri olmadığım için, ilk gidecekler arasında kendimi görüyor, kara kara düşünüyordum."

112

"Bunlar gerekli mi?" diye söze karıştı VVolIV ..

Brucker 'evet' der gibi başını sallayıp devam etti: "Nathan Eads'in eşi o sırada hayattaydı Kocasına bir şey sormak için şirkete gel mı., yavruları Priscilla'yı da beraberinde getirmişti o soğuk aralık günü... Kadın içeride kocasıyla ko nuşurken, minik Priscilla da benim çalışma masama gelip adımı sordu. Söyledim. İplik renkleriyle ilgili deneylerimi az önce bitirmiştim. Masamın üstünde her renkten pamuk ipliği vardı. Küçük Priscilla'nın çok hoşuna gitmişti bunlar... Parlak yeşil birkaç iplik alıp kolye gibi peş-peşe iliştim onları... Priscilla'nın boynuna geçirip görmesi için boy aynasına götürdüm." Konuşmasını sürdürebilmek için Brucker tekrar boğazını temizledi. "Gerdanlığı çok hoşuna gitmişti. Sevinç çılgınlıkları atarak masadan masaya dolaşıyor, küçük hediyesini gösteriyordu. Tam o sırada Nathan Eads'le karısı çıktı odadan... Küçük Priscilla ne yaptı, biliyor musunuz? El çırparak babasına koştu, kollarıma attı kendini... 'Babacığım, babacığım,' diye bağırdı, 'Jay amca bana ne verdi. Onu kovmayacağına söz ver bana'. Bizim serviste benden hem daha kıdemli, hem daha yetenekli kişilere yol verdiler, ama

bana dokunmadılar. Hayatımda ilk kez o gün gördüğüm küçük Priscilla sayesinde işimi korudum, bugünkü yerime geldim. Çeyrek yüzyıl önce o minik kızın boynuna o yeşil gerdanlığı takmış ellerin naylon iple boynu sıkışmış olabileceğini nasıl düşünürsünüz." Konuşmasını bitirmişti. Yerinden kalkıp bara gitti, boşalmış bardağına bu sefer dört parmak viski döktü, sonra da gelip yerine oturdu.

113

"Evet Bay Brucker." dedi Wolfe, "sizi (dinliyorum." "Söyleyeceklerim bu kadar... "

"Ciddi olamazsınız. Hiçbir şey söylemediniz şimdiye kadar..." "Söyleyecek başka ne olabilir ki?"

"Ya sizin zihinsel melekeleriniz dumura uğradı, ya benimkilerin uğradığını sanıyorsunuz. Örneğin, dün arkadaşlarınızla yaptığınız toplantıda, Priscilla Eads'in kocası Eric Hagh tarafından öldürülmüş olabileceğini söylemişsiniz. Neye dayandırıyor sunuz bu suçlamınızı?"

"Kim? Kim ne demiş? Hangi eşşoğlueşşek Pris-cilla'yı öldürmekle suçluyor beni?" Eric Hagh sıkılı yumruklarıyla yerinden fırlamış, Softdown beşlisinin karşısına dikilmişti. Anlaşılan, herkes yerinden fırlayıp bağırarak için fırsat kolluyor-du. Yerimden hızla

kalkıp Hagh'in kolunu kavradım. "Yerine otur ahbap," dedim. "İzinsiz işlere karışmayacağına söz vermiştin toplantının başında..."

Wolfe da o sırada Brucker'a tekrar dönmüştü. "Yine dünkü toplantıda, Hagh'in karısını öldürmesi için kiralık katil tutmuş olabileceğini söylemişsiniz. Bunu aklınıza getiren bir şey mi oldu?"

"Yooo... Çevremde katil adayı göremeyince o-layla ilgili olarak bir tek Hagh geldi aklıma... Ben de söyledim."

"Katili Venezüella'da aramaya kalkışmanız hayal gücünden bütünüyle yoksun olmadığınızı gösterir. Ama küçük bir sorun var: Bay Hagh'in eski karısını öldürmesi için herhangi bir neden var mı? Karısı hayatta olup da şirketin yüzde

114

doksanını devralsaydı, elindeki belgeyle sekiz milyar dolarlık bir mal varlığının yarısını alabilirdi. Oysa Priscilla ölünce, kızın kişisel mallarıyla yetinmek zorunda..."

"Bilmiyorum. Aklıma ilk gelen şeyi söylediğimi anlattım size..."

"Muhtemel bir açıklamayı da Bayan Duday önerdi," diye devam etti Wolfe, "Priscilla'nın, imzasının taklit edildiğini söyleyeceğini, bu yüzden de, paniğe kapılan Hagh tarafından öldürülmüş olabileceğini anlatmıştı. Ama bu da saçma... Priscilla tanıklar önünde yazı ve imzanın kendisine ait olduğunu kabul etti. Sonra da, belgenin kendisine iadesi için Bay Irby aracılığıyla eski kocasına yüz bin dolar teklif etti. Daha geçen hafta oldu bu... Tam pazarlık başlamışken Hagh'in Venezüella'dan uçağa atlayıp New York'a gelmesi, Margaret Fomosü öldürüp Priscilla Eads'in evinin anahtarını çalması, sonra gidip Priscilla'yı öldürmesi, daha sonra da uçağa atlayıp Venezüella'ya dönmesi akıl kârı mı?" "Hayır!"

"Diyelim ki öyle yaptı. Hagh'in karısını öldürmesi için bir neden var mı?" "Bilmiyorum." "Yazık... Aranızdan herhangi birini katil a-dayları listesinden silebilmem için, sizden daha akla yakın bir aday önermeniz yeterliydi. Böyle bir adayınız var mı?" "Yok!"

Wolfe'un bakışları sola çevrildi. "Sıra sizde Bay Quest," dedi.

Softdown beşlisini toplantı halindeyken ilk kez gördüğüm andan bu yana geçen elli küsur saatlik süre içinde kafamı en çok kurcalayan konulardan biri Bernard Quest'in yaşıydı. Sonunda da öğrenmiştim. Seksen bir... Tek siyah teli bile bulunmayan ak pak saçlarına, kırış kırış olmuş yüzüne rağmen, çok dinç ve sağlıklı bir görünüşü vardı. Spordan biraz anlıyorsam, kalıbımı basarım, gençliğinde halter yapmıştı. Büyük olasılıkla hâlâ da yapıyordu. Boyun ve omuzlarını oynatışı, vaktiyle tanıdığım bir halterciyi hatırlatıyordu bana... Şu ana kadar dinlediğimiz kişiler arasında, hiç güçlük çekmeden Priscilla'yı boğabilecek tek kişinin Quest olduğu bir an geçti aklımdan... Alçak, ama sakın ve kararlı bir sesle konuşmaya başladı. "Seksen bir yıllık ömrüm süresince, bana yapılan bir haksızlığı yalnızca iki kere sineye çekmek zorunda kaldım," dedi. "Bunlardan biri de bu olay... Priscilla'nın hunharca öldürülmesi değil... İnsanların bana, 'Acaba o mu öldürdü?' diye bakmaları..." Keskin bakışlarını Wolfe'a çevirdi. "Senin ne düşündüğün umu-116

ramda değil," diye devam etti, "ağırıma gidon, l>u soruşturmayı yürüten resmi görevlilerin de senin gibi düşünmeleri, benden kuşkulanmaları..."

Bakışlarını küçük duraklamalarla odadakilo-rin üstünde dolandırdı. "Yaşım seksen bir," diye tekrarladı, "bu odadaki herkes benim yanımda bebek sayılır. Tam altmış dört yıldır Softdown şirketinde çalışıyorum. Bunun otuz dört yılı satış müdürü, yirmi dokuz yılı da başkan yardımcısı olarak geçti. Ya bizzat tarafımdan, ya da yönetim ve gözetimim

altında, bu şirket dört milyar dolarlık havlu ve dokuma sattı. Bu şirketin başkan yardımcılığına getirildiğim gün, Nathan Eads, günü geldiğinde hisselerin büyükçe bir bölümünü bana devredeceğine söz verdi. Eads aradan geçen sürede bu sözünü sık sık tekrarladı, ama hiç tutmadı. 1968 yılıma geldiğimizde yaşım yetmiş geçmişti. Eads bir gün beni yanma çağırdı, kızı Priscilla lehine vasiyetnamesinden beni çıkardığını söyledi. Yirmi yaş daha genç olsaydım, hemen, 'Canın cehenneme,' der, bana yıllar boyu sayısız parlak öneriyle gelen rakip şirketlerden birine kapağı atardım. Ama tren kaçmıştı artık... Nathan Eads'in aklını başına getirebilecek tek tepkiyi gösteremedim. İstifa etmekten korktum." Odadakilere tekrar baktı Quest... Kendisine acımalarını değil, durumunu anlamalarını ister gibiydi.

"1962 yılında, vasiyetnamesi okunup da devre dışı kaldığımı öğrenince, bunu sineye çekmek zorunda kaldım," diye devam etti. "Yetmiş yaşını geçmiş, çocuklarını yetiştirip hayata salmış, karısını birkaç yıl önce yitirmiş, kendisine hayali? tının sonuna kadar rahat yaşama imkânı veren bir gelire sahip olan bir kişinin, iki-üç milyon dolarlık hisse senetlerinde ne gözü olacağını düşünenleriniz çıkabilir. Gerçekten de, ne o paraya, ne hisse senetlerine ihtiyacım vardı. Ama, bunca yıllık özveriden sonra Nathan Eads'in bana yaptıklarını kendime yediremedim. O tarihte on beş yaşında olan bir kız çocuğunu, Priscilla Eads'i öldürmeye vasiyetnamenin okunduğu o gün karar verdim." Yaşlı adamın dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme dolaştı. "Nathan Eads'in bana karşı bu davranışı, hak ve adalet duygularımı ayaklandırmıştı. Babasından devraldığı şirkete ne katmıştı bu adam? Çeyrek yüzyıl süreyle, başkanlığı kâğıt üstünde kalmaktan öteye geçmemişti. Biz yarattık bu şirketi... Arthur Gilliam ve ben... Gilliam üretim konularında bir dâhiydi, üstelik tuttuğunu koparan bir kişiliği vardı. Nathan Eads, rakip şirketlere kaptırmamak için ona Softdovvn'ın yüzde on hissesini vermek zorunda kaldı. Şimdi o hisseler Gilliam'm kızı Sarah Jaffee'de... Bense haklarımı koparıp almasını bilemedim. Bu yüzden de Nathan Eads'in kazığını yedim. Kızma bıraktı her şeyi... Ben de Nathan Eads'den intikamımı, kızından almaya karar verdim. Bir kazancım olacağı için değil, o sırada akli dengemi bütünüyle yitirdiğim için..."

"Bernie, sen ne söylediğinin farkında mısın?" diye söze karıştı Viola Duday... Quest hiç oralı olmadı. Devam etti: "İntikam duygularımı tatmin için en iyi yolun onu gıdım gıdım öldürmek, ölerken de izlemek olduğunu düşündüm. Bu yüzden de, Priscilla'yı ipe boğ-

118
maya karar verdim!" Bir uğultu oldu odada... Ama, Bernard Quest'in umurunda bile delildi "Bütün sorun, bana ait olduğunu polisin saphı yamayacağı bir çamaşır ipi bulmaktı. O gün, las tamam altı saat dolaştım New York sokakların da... Sonunda da, boş bir arsada, serçe parmtığı mm yarısı kalınlığında, eski bir çamaşır ipi bul dum. Leş gibiydi. Eve getirip kimseye farkettiler meden sabunlu suyla yıkadım ipi... Onu ıslak ıslak ortalıkta bırakamazdım. Hizmetçilerin gör meyeceği bir yerde kuruması lazımdı. Ben de belime doladım. Elbiselerimi de üstüne geçirdim."

Meydan okurcasına baktı bize... Odadakiler den çıt çıkmıyordu. "Daha önce kimseyi öldürmediğim için, bunun nasıl yapılacağını da bil miyordum," dedi. "Bu yüzden bir deneme yapma ya karar verdim. Önce trabzana doladım ipi... Sıktım. Baktım, bana bir şeyler vermiyor, bu kere de kendi boynuma doladım. Sıkmaya başladım. Sıktıkça sıktım. Birkaç saniye sonra gözlerim karardı, kendimden geçtim. Bayılmışım." Quest herkesi büyülemişti. İğne düşse duyar dik o anda... Devam etti: "Kendime geldiğimde yerdeydim. Önce aynaya gidip baktım. İpin kestiği yerde morarma başlamıştı bile... Sonra elimden bırakmadığım ipe baktım. Yoluk deriler var dı üstünde... Bilincim Priscilla'yı öldürmek

islediğimi ne kadar haykırırsa hay kırsın, bilinçaltımda intihar etmeyi geçirdiğim o zaman kafama dank etti. İntihar etmenin kendi kendini boğmaktan daha kolay bir yolu; örneğin elimin altında dolu bir tabanca olsaydı, belki o gece, orada canıma kıyardım. Bu duygularla boğuşa boğuşa sabahı ettim. Sonra da uyuyakaldım. Ka

119

rabasandarı uyanır gibi uyandım. Gördüklerimin, yaşadıklarımın rüya olup olmadığını düşündüm uzun süre... Rüya değildi. O çamaşır ipi yatağımın iki adım ötesinde, yerde duruyordu. Soğuk suyla yüzümü yıkayıp kendime geldim. Dolaptan ana yadigarı bir gümüş sini çıkarıp yatak odamdaki komodinin üstüne koydum. İpi de özenle siniye yerleştirdim. O bir gecelik cinnetin anısı olarak ip hâlâ duruyor. Gece gündüz görüyorum onu... Bana on yıl öncesini, masum bir kızı öldürmeye, sonra da kendime kıymaya karar verdiğim geceyi hatırlatıyor..." "Hâlâ orada mı?" diye sordu Wolfe... "Ne? Ne dedin?"

"O sözünü ettiğiniz çamaşır ipi hâlâ komodinin üstünde duruyor mu?" diye tekrarladı Wolfe...

İpin çalınmış, Priscilla'nın öldürülmesinde kullanılmış olabileceği ihtimali hiç gelmemişti Quest'in aklına... "Bilmiyorum," diye mırıldandı kendi kendine... "Bilmiyorum. Pazartesi sabahından beri eve uğramadım. Oğlum ve gelinimle geçirdim hafta sonunu..." Birden yerinden fırladı. "Eve telefon etmem gerek," diye bağırdı, "telefon nerede?" Wolfe sesini çıkarmadan odadaki dört telefonda kütüphanenin yanında duranını işaret etti. Quest gidip ahizeyi kaldırdı, bir numara çevirdi, sonra da konuştu: "Della... Ben Quest... Gecenin bu saatinde seni uyandırdığım için özür dilerim. Lütfen yatak odama gidip bakar mısın? O çamaşır ipi hâlâ komodinin üstünde duruyor mu? Zahmet olacak sana..." Uzun bir sessizlikten sonra tekrar konuştu: "Orada mı? Teşekkür ede-

120

rim. Yok, önemli bir şey değil... Merak ettim, <> kadar..." Ahizeyi yerine bırakıp iskemlesine don dü. "İp oradaymış," diye konuştu kendi kendine... "Onu Priscilla'nın boğazına geçirmeyi dü sunduğumu kabul ederim, ama, eve götürüp bırakmış olamam. Cinayet gününün sabahından beri eve dönmedim."

"Söyledikleriniz doğru olsun olmasın, çok usta bir gösteriydi," dedi Wolfe. "Sorabileceğimiz bütün sorulara cevap getirdiniz bu konuşmanızla... Ekleyeceğimiz bir şey var mı?" "Yok."

"Öyleyse sıra sizde Bay Pitkin? Priscilla Eads ve Margaret Fomosün katili olmadığınızı gösteren herhangi bir kanıtınız var mı?"

Oliver Pitkin o gece bilmem kaçınıcı kere burnunu çekti. İki saat önce aldığı buzlu viskinin buzları erimiş, iki yudum ya alınmış, ya alınmamıştı. "İnsanlar suçsuz olduklarını kanıtlamak zorunda değiller," diye konuştu, nezleli sesiyle... "Kanunlarımıza göre, herkes, suçlu olduğu kanıtlanmıyca kadar suçsuzdur." Meydan okurcasına Wolfe'a bakmayı denedi, ama beceremedi. Cılız bir sesle, "Suçlu olduğuma dair elinizde kanıt var mı?" diye diklendi.

Wolfe 'ya sabır' çekti içinden... "Bakın Bay Pitkin," dedi, "neredeyse geceyarısı oldu. Sizin katil olduğunuza dair elimde herhangi bir kanıt olsaydı, gecenin bilmem kaçında oturup sizinle çene çalar mıydım? Söyleyeceğiniz bir şey var mı?" "Arkadaşlarım gibi nutuk atmaya niyetim yok," dedi Pitkin, "Sorunuz varsa sorun, cevaplandırmaya çalışırım." 121

"Kişiliğinizden söz edin bize... Cinnet anında ya da kendinizi korumak için değil de, önceden tasarlayarak cinayet işleyebilecek bir yapıda mısınız?"

"Hayır!"

"Neden olmasın? Önceden tasarlayarak adam öldüren kişilerden ne farkınız var?"
"Bakın, anlatayım. Benim mesleğim muhasebecilik... Her şeye kâr-zarar açısından bakarım. Çalışmaya başladığım günden beri defter tutmuşumdur. Varım yoğum odur. Nathan Eads de bunu bildiği için, beni terfi ettire ettire Soft-down'un genel yazmanlık ve saymanlığına kadar yükseltti. Bilmeyenler için söyleyeyim, muhasebeciliğin altın kuralı, zarar etme rizikosunun çok yüksek olduğu durumlarda, kârın miktarı ne kadar cazip olursa olsun, o işleme girişmemektir. Aynı kuralı cinayet işlemeye uygulayın. Yakalanma rizikosu yüksek olduğu için cinayeti de işlemezsiniz. Benim gözümde iş bu kadar basit... Softdown'daki yerime, çalışarak, şirkete yıllarımı vererek geldim. Şirketten bugün aldığım para, geçmişte yaptığım katkıların karşılığıdır. Neresinden bakarsanız bakın, sonucu bilanço gösterir. Hayata muhasebeci gözüyle bakmanın ne anlama geldiğini bilmem anlatabildim mi?"

"Devam edin Bay Pitkin," dedi Wolfe...

"Bayan Sarah Jaffee'nin durumunu ele alalım," diye devam etti. "Son beş yıldır, yani babası öldüğünden beri, şirket kasasından her yıl ona elli-altmış bin dolar ödüyoruz. Bu kazancın karşılığında tek bir rizikoya girmede, şirkete tek bir katkısı olmadı. Muhasebeci olarak yadırga-122

rım bunu... Bay Hagh'in durumu da aynı... Kn rınızın imzaladığı bir belgeye dayanarak Soil down şirketinin kârlarından pay istiyorsunuz Hukukten istediğiniz belki geçerli, ama, o alacağınız parayı hak etmek için hiçbir çaba göstermediniz. Kasadan bir şeyler alabilmek için önce kasaya bir şeylerin girmesini sağlamak gerek..."

"Bayan Eads'in durumu da aynı değil mi?" di ye sordu Wolfe. "Bayan Jaffee ve Bay Hagh'le birlikte onu da asalak sınıfına sokmanız gerek mez mi? Yoksa, şirkete son zamanlarda göstermeye başladığı ilgi, ileride elde edeceği gelirin yeterli karşılığı mıydı?"
"Hayır, değildi. Öbürleri gibi, Bayan Eads de asalaktı. Hak etmediği bir gelir elde ediyordu. Şirketin işlerine burnunu sokmaya başlaması da, işleri berbat etmekten başka bir şeye yaramayacaktı."

"Bayan Duday ateşli bir kadın düşmanı olduğunuzu söylüyor. Kadınların herhangi bir şeye sahip olmalarına, ya da bir şirketi yönetmelerine şiddetle karşıymışsınız. Doğru mu bu?"

"Saçma... Bayan Duday son derece ihtiraslı ve ikinci bir kadın... Üstelik, zerre kadar güvenilirmez ona... Kadınlara da muhasebeci gözüyle bakarım ben... Muhasebecilik kurallarının, yalnızca erkeklere değil, kadınlara da uygulanmasını istemişimdir hep... Yaptıkları işte katkıları neyse onun karşılığını alsınlar derim. Yetenek ve kişilikleri noksan olduğu için, aldığı parayı hak eden kadınların sayısı parmakla gösterilecek kadar azdır." Elinin tersiyle bira şişesini itti Wolfe... "Toplantının başından beri dolap beygiri gibi dönü-123

yor, sonunda da aynı yere geliyoruz," diye konuştu. "Bay Pitkin'in deyimiyle, kâr-zarar bilançosunu toparlayabilmem için biraz düşünmem gerek..." Yerinden kalkıp Nathaniel Parker'a döndü, "Benimle biraz dışarıya gelir misiniz Bay Parker?" dedi. "Ne yapacağıma karar vermek için sizinle kısa bir görüşme yapmak durumundayım." Mutfağa giden kapıdan birlikte çıktılar. Ben de yüksek sesle, "İçkilerini tazelemek isteyen varsa bara buyursun," dedim.

Çok geçmedi, on dakika sonra döndüler. Wolfe gidip koltuğuna oturdu, Parker da, Hagh'den önce davranarak Sarah Jaffee'nin yanına tünedi. "Sizi buraya getirebilmek için kullandığımız ihtiyati tedbir davasını açıp açmamak konusunda henüz karar vermedim,"

diye konuştu Wolfe, "onun için zaman erken... Bu gece burada görüp işittiklerimi sakın kafayla değerlendirmem gerekiyor. Ancak, Bay Parker'la kısa bir görüşme yapıp bir ricada bulundum. Kendisi de kabul etti: Yarm benden haber alana kadar mahkemeye başvurmayacak... Başvurmaya karar verirsek de, Bay Helmar kanalıyla size önceden haber verecek."

Her kafadan bir ses çıktı. En şiddetli itirazların kaynağı da Irby ve Fomos'tu. Irby, Priscilla Eads tarafından müvekkiline verilen belgenin geçerli olduğunun o an tescil edilmesini istiyor, Fomos da, kendisini ne zaman yönetici yapacaklarını, kaç para vereceklerini bağıra bağıra soruyordu.

Toslim bayrağını ilk çekip giden Fomos oldu. 124

"Allah belanızı versin," diye bağırıp odadan in ladı. Peşinden seyirtip, dış kapının arkasındar kapandığını gördüm. Geri dönerken de Violiv Duday'le burun buruna geldim. Kapıyı tuttum ona... Teşekkür bü etmeden hışım gibi geçti yanımdan... Ayrılırken elimi sıkmaya tenezzül eden tek kişi Eric Hagh'di. O tipleri bildiğim için, hazırlıklı olmasaydım elimi sıkı sıkı parmaklarımı kırabilirdi. Sona Nathaniel Parker'la Sarah kalmışlardı. Dost diye bağrımıza bastığımız herifin koluna girdi Sarah... Birlikte çıktılar. Çalışma odasına döndüğümde, Wolfe'u asansöre binmeye hazırlanırken yakaladım. "Katil hangisi?"

"Ne bileyim ben? Sen biliyor musun?"

"Hayır. Ama, bu kadar saat konuştuktan sonra senin gibi bir dâhinin hiç değilse bir ipucu yakalamış olması gerekir..."

"Aslına bakarsan bir ipucu yakaladım, ama açıklanması gereken çelişkili bir durum var.

Sarah Jaffee sence nasıl bir kadın? Yalancılığı var mı? Bu işlerde parmağı olabilir mi?"

"Yeni tanıdığım için kesin konuşmak istemem, ama bire on veririm, içi-dışı aynı... Konuşturabilirsen, söylediğine güvenebilirsin."

"Peki öyleyse... Yarın hatırlat, ona bir şey sormam gerek..."

Böyle deyip asansöre bindi patron...

Boş bardakları mutfığa götürüp, tepeleme dolu kül tablalarını boşaltmak ve ortalığı toplamak için Fritz'in yardımına gittim.

Haziran sonu için sıcak bir geceydi. Tekmeleyip üstümden attığım şilteyi uyku sersemliğiyle toparlamaya çalışırken, telefonun sesi geldi kulağımın dibinden... El yordamıyla bulduğum ahizeyi kulağıma götürüp otomatığe bağlandım. "Ben Sarah Jaffee," dedi karşıdaki ses, "uyandırdığım için özür dilerim Bay Goodwin..." "Önemli değil," diye homurdandım, "geceyarı-smı bilmem kaç gece hep ayaktayızdır biz..." "Özür dilerim," diye tekrarladı, "biliyorum, aramak için sabahı beklemek daha doğru olurdu. Ama, bunlar kimin diye merak edebileceğinizi düşündüm! Anahtarlarımı buldunuz, değil mi?"

"Yooo... Anahtarlarını mı kaybettin?"

"Evet... Çift anahtarlı bir halkaydı. Biri aşağı kapının, biri de dairemin... Evden çıkarken çantama koyduğumu kesinkes hatırlıyorum. Döndüğümde bulamadım, orada düşürmüşümdür diye düşündüm."

Uykunun zerresi kalmamıştı gözlerimde... "Şimdi neredesin?" diye sordum. "Evdeyim." 126

"Anahtarın yoksa nasıl girdin içeri?"

"Kapıcıyı uyandırdım. Onda yedek anahtar var. Neyse, sizde olmadığına göre, ya Flamingo Kulübünde, ya da arabada düşürmüşümdür. Kusura bakmaym uyandırdığım için..."

"Bir dakika... Kapatma telefonu," diye bağırdım ahizeye... Masa lambasını yakıp saatime

baktım. İkiye on vardı. Sarah'yı korkutmamak için zorla sesimi sakınleştirdim.

"Telefonu

kapatma," diye tekrarladım. "Yalnız mısm?"

"Elbette yalnızım. Kim olacak ki?"

"Buradan çıkıp Flamingo Kulübüne mi gittin?"

"Evet... Nathaniel'la birer kadeh içici içip dans ettik."

"Anahtarlarımı kaybettiğini ne zaman fark et tin?"

"Asansörle daireme çıkarken..."

"Parker yukarıya kadar çıkmadı mı?"

"Hayır... Bütün bunları neden soruyorsunuz Bay Goodwin..."

"Bak bu güzel," dedim. "Ahizeyi kulağından ve ağzından sakın ayırma... Büyük ihtimalle önemli hiçbir şey yok... Boşuna meraklanıyorum. Ama, pazartesi gecesi olanlardan sonra, anahtar sözü edildi mi sinirim bozuluyor. Onun için telaşlanma, ama sorularıma da cevap ver. Eve girdikten ne kadar sonra aradın beni?"

"Hemen aradım. Yatmadan yakalamak istedim. Anahtar sözü edilince neden sinirlerin bozulsun?"

"Önemli değil dedim. Şimdi beni iyi dinle... Telefonu kapatma... Ben 'Tamam,' deyince, ahi

zeye şunu söyleyeceksin: 'Sanmıyorum, ama bir

127

dakika... Telefondan ayrılma... Orada mı diye hemen gidip fuayeye bakarım. Şimdi dönerim'. Anladın mı ne söyleyeceğini? Tekrarlamamı ister misin?" "Hayır. Anladım." Heyecanlıydı sesi...

"Telefonu masanın üstüne bıraktıktan sonra, sakın şekilde fuayeye git. Kapıya gelir gelmez de hızla aç ve çık. Çıktıktan sonra kapıyı sert şekilde kapat. Kapının kapandığını duyunca senin çıktığını anlarım. Sonra hızla aşağıya inip kapıcıyı uyandır, ben gelinceye kadar da oradan bir yere kıpırdama... Anladın mı?" "Evet."

"Aferin. Kapıyı hızla çarpmayı unutma... O zaman yola çıkacağım ben... Bilemedin on dakikada orada olurum. Sonra da boşu boşuna telaşlandığımız için beraberce güleriz. Belki seni dansa bile götürürüm. Nathaniel'e kıyasla Ni-jinski sayılırım ben!.. Şimdi iyi

dinle... Ne söyleyeceğini tekrarlıyorum: 'Sanmıyorum, ama bir dakika... Telefondan ayrılma... Orada mı diye hemen gidip fuayeye bakarım. Şimdi dönerim'. Ben gelene kadar da kapıcının yanından ayrılmayacaksın. Tamam mı?" "Tamam," dedi Sarah... "Haydi başla," dedim.

On beşinci saniyeden sonra geriye sayım başladı. On saniye, sekiz saniye, beş saniye... Ahizeyi kulağıma iyice yapıştırmıştım, çarpılan kapının sesini duyabilmek için... Sıfır, eksi beş, eksi on, eksi otuz... Tastamam bir dakika olmuştu ahize yerine bırakılalı... Kapı hâlâ çarpılma-mıştı. Boncuk boncuk soğuk ter birikmişti alnımda... 128

Merdivenleri üçer üçer atlayıp çalışma odasına gittim, bir avuç mermiyle emektar Marley'imi ceketimin sağ cebine yerleştirdim. Sonra da Fritz'i uyandırıp kalkmasını, telefonun başında beklemesini söyledim. "Dikkatli ol Archie," diye seslendi arkamdan... Gecenin o saatinde in cin top oynuyordu New York sokaklarında... Otuz dördüncü Caddeye kadar koştum, boş gezen bir taksi bulana kadar... Uykulu şoförü uyandırmam için Sarah'nın adresini verip on dolarlık bir banknotu cebim sıkıştırmak yetti. "Ceza yersek onun da parası nı ben veririm," dedim, "bas gaza!.." Kulak tırmalayan bir lastik

cayırtısıyla kaldırımdan ayrılıp tam ikiyi yirmi üç gece vardık Sarah'nın evine... Ok gibi fırlayıp ön kapının tokmağına asıldım. Kilitliydi. Kapıyı yumruklamaya başladım bu kez... "Ne istiyorsun?" diye bir ses gelinceye kadar kapıyı yumruklamaya devam ettim. "Sarah Jaffee'yi göreceğim."

"Manyak mısın sen? Yıllardır burada çalışıyorum. Bayan Jaffee bu saatte hiç misafir ağırlamadı."

Sarah'nın evine ilk gelişimde beni yukarı çıkaran kapıcı değildi bu... Aptallık da suratından

akıyordu. Ona laf anlatana kadar cebimden tabancamı çıkarıp kapının bir karış yüksekliğindeki cammı kırdım, tabancayı adamın burnuna dayadım. Havaya fırlamış kollarından birini m dirip kapıyı açtı, sonra hemen kaldırdı.

Beni getiren taksi de bu arada aynı cayırtıyla kalkışa geçmişti.

"Haydi, yürü asansöre," diye bağırıp boş elim 129

lc kolunu kavradım, ."altıncı kata çıkıyoruz."

"Sen delisin," diye tekrarladı. "Şoför çoktan polis çağırmıştır."

Adamı yaka paça sürükledim asansöre...

Sarah'nın dairesine koşarken, "Anahtarlarını çıkar," diyordum adama... O da, "Yapamam. Yasak bu... İşimden olurum," diye laf yetiştiriyordu.

Baktım adama laf anlatılmaz, asansörden fırladığım hızla Sarah'nın kapısına yüklendim. Kilit büyük bir çatırtıyla yuvasmdan çıktı.

Oturma odasının girişinde Sarah Jaffee yatıyordu. Bir bacağı ileri atılmış, ötekisi dizden doksan derecelik bir açı oluşturmıştu. Durduğum yerden apaçık görüyordum yüzünü... Boğularak öldürülen herkes gibi onun da yüzü tanınmaz haldeydi. "Aman Tanrım," diye inledi arkamdaki ses... Sarah'nın cesedine doğru bir adım attıysa da kolundan yakaladım. "Senin yapabileceğin bir şey yok," dedim, "olan oldu. Asansörle aşağıya in de polisi bekle... Geldiklerinde de buraya getir. Ben etrafa göz kulak olurum." Omuzundan itip kapıyı suratına kapattım, sonra da etrafa bakındım. Sarah söylediklerimi yapmaya çalışmış, ama katil daha çabuk davranmıştı besbelli... Yattığı yerin üç adım ötesindeki büyük gardırobun kapısı ardına kadar açıktı. Anlaşılan katil orada pusuya yatmış, Sarah kapıya gitmek için gardırobun önünden geçerken de, dışarı çıkıp sert bir cisimle kafasına vurmuştu. Tunçtan bir heykel vardı Sarah'nın hemen yanında... Saç telleri, kan izleri vardı bir köşesinde... Sarah'yı boğmada kullanılan çamaşır ipi de 130

az ötedeydi.

Oturma odasına geçip telefonun bulunduğu sehpaye baktım. Söylediklerimi yapmıştı Sarah... Ahize kundağın hemen yanına, masanın üstüne bırakılmıştı. Kulağıma götürüp uzun süre açık kalan telefonların bir uzun, bir kısa sinyalini dinledim, sonra da ahizeyi yerine koyup bir dakika bekledim. Normal 'çevir' sesi gelince de Wolfeü aradım. "Ne var?" Derin bir uykudan uyandırılan insanların hırçınlığı vardı sesinde... "Archie ben," dedim, "her an konuşmamız k. silebileceği için durumu özetleyeyim. Sarah Jul fee öldürüldü. Yarım saat kadar önce beni arayıp, anahtarlarını kaybettiğini söyledi. Ne yapması gerektiğini ona anlattıktan sonra, taksiyle hemen evine gittim. Önce kafasına vurup bayılmış, sonra da iple boğmuş katil... Antrede yatıyordu. Onun evinden arıyorum. Birazdan polis gelir. Ne zaman evde olabileceğimi kestiremiyorum." Ahizenin öbür ucundaki sessizlik kısa sürdü. "Archie," diye konuştu, en yumuşak sesiyle... "Priscilla Eads'in öldürüleceğini önceden kestire-medığın için kendini suçlamıştın. Bu kere de Sarah Jaffee'nin ölümünü önleyemediğin için kcn dini suçlamaya kalkışma... İşini

bitirince hemen dön, raporunu ver. Fritz yemeğini ocakta sıcak tutar." "Sen uyumana bak patron... Benim yüzümden uykunu kaçırmamı istemem," diye mırıldanıp te lefonu kapattım. Sonra da New York Emniyet Müdürlüğü'nün telefonunu, 'İnşallah Rowel id çıkmaz' diye dua ederek çevirdim. Şansım var-

131

mış. Çavuş Purley Stebbins çıktı karşıma... Gerçi fazla sevişmeyiz, ama Rowcliff gibi rüzgâr kesmek için değil, dinlemek için kullanır kulaklarını...

Adımı söyleyince, Stebbins'in uykulu sesi birden açılıverdi. "Yine ne var Goodwin?*" diye konuştu. "Gecenin bu saatinde aradığına göre, ayaklarının dibinde ceset vardır herhalde..."

'Ayağımın dibinde değü, az ötede,' diyecektim, ama kendimi tuttum. "Sana anlatacaklarım var, ama önce biraz bilgi istiyorum. Priscilla Eads cinayetindeki şüpheli kişilerin peşinde adamınız var mı?" "Sana ne?"

"Dostluğa terslikle karşılık verme Purley... Ciddiyim. Bu gece bizim evde geç saatlere kadar süren bir toplantı vardı. Softdown'un beş yöneticisi; Andreas Fomos, Sarah Jaffee, Nathaniel Parker ve Irby adında bir avukat katıldılar. Irby, Priscilla Eads'in eski kocasının avukatı... Eric Hagh de bugün Venezüella'dan geldi." "Biliyorum."

"Geceyarısmı biraz geçe dağıldı toplantı... Orada bulunanlardan biri, bir punduna getirip Sarah Jaffee'nin çantasından ev anahtarlarını çalmış. Kaybolduğunu fark edince beni aradı Bayan Jaffee... Şimdi onun evinden arıyorum. Birisi kafasına sert bir cisimle vurmuş, sonra da boğmuş. Ayağımın dibinde değil, ama az ötede yatıyor cesedi... Olay tam otuz sekiz dakika önce oldu. Kaçmak için yeterli zaman bulamaz katil... Biraz acele edip çevreye adam yayarsanız, belki bir şeyler bulursunuz." "Şaka falan yapmıyorsun, değil mi?"

132

"Hayır."

"Oradan sakın ayrılma. Hemen geliyoruz." "Eller yukarı... Bırak o telefonu..."

Biri telefonda, biri hemen arkanızda, iki emniyet görevlisinden aynı anda iki çelişkili emir alsanız siz ne yaparsınız. Purley telefonu kapattığı için arkamdakinin söylediğini yapmaya karar verdim. Telefonu yerine koyup ellerimi havaya kaldırdım. Ceset bulan polislerin ya panik leyip, ya da üstün hizmet takdirnamesi sevdasına kapılıp tetiğe basabileceklerini düşünerek, ellerimin boş olduğunu gösterdim ona...

Yalnız olduğu belliydi. Hakkını vermek gerek delikanlının... Silahlı olduğunu bildiği bir katilin üstüne korkmadan yürüdü. "Bak ahbap," diye konuştum, "kollarım havada durmaktan yoruldu. Telefonda da emniyet müdürlüğünden Çavuş Stebbins'le konuşuyordum."

"Kapa çeneni," dedi, "duvara git, avuçlarını daya... Sonra da ağırlığını öne verip bacaklarını aç... Kıpırdarsan yakarım."

Beni duvara dayadıktan sonra sırtıma tabancanın namlusunu bastırıp üstümü arayacağını sanmıştım. Normali de buydu. Yanılmışım. Telefona gidip bir numara çevirdi, "Teğmen Gluck," diye konuştu, "Ben Casey... Arkadaşları beklemeden Sarah Jaffee'nin evine çıktım. Katili suçüstü yakaladım. Arkadaşlar gelene kadar onu burada tutuyorum." "Akıl dağıtılırken kuyruğa girmeyi unutan bi rinden başkasını bulamaz mıydı bizim şoför?-diye mırıldandım kendi kendime...

133

Saran Jaffee'nin beni aradığı cuma sabahından, Nero Wolfeü aramama izin verdikleri pazartesi dokuza kadar geçen seksen saatlik sürede, gözüme beş saat uyku ya girdi, ya

girmedi.

Seksen saatin ilk ikisi, önceki gün Sarah Jaf-fee ile paylaştığım kahvaltı masasının başında sürdürülen soru-cevap seansıydı. Olmstead adında hiç tanımadığım biri sordu soruları... Casey budalasının elinden beni kurtardığı için Olms-tead'e olan gönül borcumu, bütün sorularına yalansız cevap vererek ödedim.

Sarah'nın boğularak öldürülmesi seri cinayetlerin üçüncüsü olduğu için, yalnızca polisler değil, gazeteciler de ayaklanmıştı. Bir grup polis içeride en olmadık yerlerde en olmadık ipuçlarını ararken, bir başka grup polis de dışarıda gazetecilerle, fotoğrafçılarla cebelleşiyordu. Katilin suçüstü yakalandığı, şimdi de içeride sorguya çekildiği haberini de, 'ben yakaladım,' diye göğüs kabartan Casey sızdırmıştı basma... Sabaha karşı dört buçukta Sarah'nın evinden alıp Yetmiş altıncı Cadde karakoluna götürdüler beni... İkinci kattaki bir odaya alıp, başıma

134

bir stenoyla sorguyu yapacak bir savcı yardımcısı, bir de polis diktiler. O gece bizim evde yapılan toplantıda konuşulan her şeyi, yapılan her hareketi tüm ayrıntılarıyla anlatmamı söyledi ler. Dört saat de o iş sürdü. Parasını benim vermem, onlara da yedirmem koşuluyla bir düzine salamlı sandviç, iki kavun, bir damacana kahve getirtmeme de bu arada izin verdiler! Sandviç ler ve sorgu bitmeden izin vermediler, Nero Wolfe'u aramama...

"Karakoldan arıyorum," dedim, "dirsek dibim de iki polis, paralelde de bir başka polis vur Aleyhimizde delil olarak kullanılabilecek hiçbir şey söyleme sakın... Tutuklamadılar, ama akıllarına eserse meskene tecavüzden içeri atabilir ler. Dün geceki toplantıda olup biten her şeyi anlattım onlara... Büyük olasılıkla aynı şeyleri anlatmanı senden de isteyecekler. Başkaca söyleyebileceğim bir şey yok... Ne zaman salacak lan konusunda bir şey söylemiyorlar."

Bu konuşmadan sonra başıma nöbetçi dikip gitti ötekiler... Ellerim kelepçeli olsaydı, "Ben bu filmi daha önce seyrettim," diyecektim, ama çok geçmeden bir sivil polis gelip, 155 Leonard Caddesinde beklediğimi söyledi. Görmeyeli Now York polisi çok değişmiş. Gideceğimiz yere tak siyle gitmekle kalmadık, taksi parasını da onlar ödediler. Tanıdık bir binaydı 155 Leonard Caddesi... Tu nıdık odalardan birine alıp, beklememi söyledi ler. Saatin kaç olduğuna bakmaya fırsat bile kul madan, salı öğleden sonra sorgumu yapan b savcı yardımcısı Mandelbaum girdi içeri... Dö saat süreyle aynı sorulan sordu, aynı cevapları

verdim. Sonunda iskemlesini geri itip stenoya konuşmanın tutanaklarını hemen daktilo etmesini söyledi. "Gidebilirsin Goodwin," diye konuştu. "Yarm bir ara buraya uğrayıp ifadeni imzalarsan sevinirim."

Şaşırmıştım. "Beni serbest mi bırakıyorsunuz?" diye sordum, şaşkın bir ses tonuyla... "Elbette," diye güldü, "Wolfe'la seni sevmeyen bazı dostlarımız, seni meskene tecavüzden tutuklamak istediler, ama oturup düşününce bunun ne kadar gülünç olacağını anladılar. O anda yapacak bir şeyin yoktu. Üstelik, yaptığın hasarın parasını ödemeye de hazır olduğuna göre, seni burada daha fazla tutmamız için neden kalmıyor." Saatine baktı. "Beni bekleyen birileri var," dedi, "gitmem gerek... Büyükbaşlardan biri fikrini değiştirmeden sen de gitsen iyi olacak..."

Kolundan tuttum. "Bir saniye," dedim, "işlerinizi bu kadar kolaylaştırdığıma göre, siz de bana bir yardımda bulunun. Müfettiş Cramer'la görüşmek istiyorum. Fazla zaman almaz." "Bu dava konusunda mı konuşacaksın?" "Evet."

"Ben buradayım ya... Benimle neden konuşmuyorsun?"

"Ondan isteyeceğim şeye siz evet diyebilecek durumda değilsiniz. Cramer diyebilir." Mandelbaumün bekleyenleri olmasaydı, bu olurdu-olmazdı tartışması uzayabilirdi. Yine saa-11 no baktı, "Cramer şu anda Emniyet Müdürüyle toplantı halinde," dedi, "Emniyet Müdürlüğüne git, oradaki memura admı söyle... Ben, geleceğini bildirmek için Cramer'ı ararım. Zorluk çıkmaz."

136

Hava ılık, gökyüzü masmaviydi dışarı çıktığımda... Arabaya para vereceğime, yürüdüm Emniyet Müdürlüğü binasına...

İçeride karşılaştığım manzara hiç de iç açıcı değildi. Arı kovanıydı ortalık... Herkes bir yerlere koşuşturuyor, bir şeyler götürüp getiriyordu. Mandelbaum'dan, kimi arayıp randevu alacağını sormadığıma pişman oldum. Birkaç kişiyi çevirip sordum Cramer'm nerede olduğunu... Bırakın Cramer'm hangi odada olduğunu, binada olup olmadığını bile öğrenemedim. Tam o sırada, kapıdan giren Purley Stebbins'le göz göze geldik Belki söylemeyi unutmuşumdur, Stebbins, Cramer'm sağ koludur. Stebbins'ı buldun mu, Cramer'ı da az ötede bulursun.

Beni görür görmez anlaşılmadık bir şeyler mırıldanmaya başladı. Kaçmasın diye hemen yanma gidip, "Senden hiç ricada bulundum mu?" diye sordum.

"Hayır," dedi. "O kadar aptal değilsin!" "Dalga geçmeyi bırak," dedim, "sen geldiğine göre Cramer birazdan çıkar. Onunla beş dakika görüşmem gerek... Lafa karışıp işi bozmamanı rica ediyorum senden..." "İşi başmdan aşkın..." "Benim de öyle..." "Söyleyeceğini bana söyle..." Mandelbaum'a verdiğim cevabın aynısını Pui ley'e vermeye hazırlanıyordum ki, koridorun ucundaki kapılardan biri açıldı, Cramer dışarı çıktı. Beni görür görmez de, tıpkı Purley gibi homurdanmaya başladı. "Ne işin var burada?" diye sordu. "Karşımda ne dikilip duruyorsun?" "Bana beş dakika ayırmanı istiyorum." 137 "Olmaz. İşim var." "Dört dakika da yeter." "Söyleyeceklerini burada söyle..."

"Peki öyleyse... Sorun şu... VVolfeün damarına basmak için Priscilla Eads'i alet etmeseydim, belki de kadıncağız hayatta olacaktı. Yaptığım canımı çok sıktı, ama Sarah Jaffee'nin durumu Priscilla'nınkinden farklı... Beni arayıp anahtarlarını kaybettiğini söyleyince, ben de telefonla ne yapacağını anlattım ona... Katilin evde saklanıyor olması ihtimali kafamda milyonda bir bile değildi. Sarah'yı niye öldürsünler ki? Katilin evde saklanıp onu beklediğini düşünebilseydim, farklı talimat verirdim ona... Pencereye koşup avazı çıktığı kadar bağırmasını, öteberiyi kırıp milleti uyandırmasını söyleyebilirdim.

Yapmadım. Ses çıkarmadan kurbanına yaklaşıp ipi boynuna geçirmek zahmetinden kurtardım katili... Sarah'yı ona yolladım. Kendi aptallığım yüzünden, bana inanan birini ölüme gönderdim." "Ne yapalım? Madalya mı takalım?"

"Katili yakalamak, ona şu ellerimi dokundurmak istiyorum. Eve dönüp yemek saatlerinde sofraya oturmak, uyku saatinde yatmak, Wolfe' un dehası ha depreşti, ha depreşecek diye popomun üstünde pinekleme istemiyorum. Sarah' nın anahtarları dün gece bizim evde çalındı. Çok dikkatli bir gözlemci olduğum için, katil onları herhalde sırtım dönükken ya da barda içki servisi yaparken çaldı. Şüphelileri sorguya çekerken yanınızda olmak istiyorum. Yardımım olabilir size..."

Bakışları yumuşadı Cramer'm... Purley'e dönüp, "Archie olayın başından beri içinde... Yar-

138

dımı dokunabilir," dedi. "Sen ne diyorsun?"

"Uzun zamandır 'en büyük benim' diye kaba-rarak dolaşıyordu," dedi Purley, "peşpeşe aldığı yumruklarla kışının üstüne oturdu. Sanırım samimi söylediklerinde... En azından, numara yaptığını anlarsak kapı dışarı ederiz."

"Peki," dedi Cramer, bana dönerek... "Ama, tanık olduğun olay ve konuşmalardan Wolfe'a da, gazetecilere de hiçbir şey sızdırmayacaksın. Aynı katilin üçüncü cinayetinden sonra herkes ayaklandı. Emniyet Müdürüyle başsavcıdan en küçük polis memuruna kadar herkes bu işin üstünde... Şu anda, altı savcı yardımcısı şüphelileri tekrar sorguya çekiyor. İstersen o sorgulardan birine katıl, istersen bizimle gel..." "Şimdilik sizinle gelirim."

Müfettiş Cramer'm gayriresmi sağ kolu olarak, Perry Helmar'ın beş saatlik sorgusuna ka-tüdüm önce... Allahı var, sorulması gereken bütün soruları sordu Cramer... Helmar'ı hallaç pamuğu gibi attı. Dokuza doğru da saldılar adamı... Cramer emniyet müdürüyle toplanmaya gitti, biz de Purley'le, yapacak iş yokluğunda sokağa çıktık. Karanlık enikonu çökmüştü New York üstüne... "Gel sana bildiğim iyi bir yerde midye tava ısmarlayayım," dedim Purley'e... "Ama, önce VVblfeü aramam gerek... Sır sızdırdığımı düşünmemen için sen de telefon kulübesine benimle birlikte girersin." Yemek ısmarlama önerisini hemen kabul etti, ama VVblfeü arama konusunda biraz mır mırlandı. Sonunda oluru verdi neyse!..

Wolfe'a durumu özetledikten sonra, Fritz'inki-

139

ler gibi olmasa da yine yenilir yutulur cinsten deniz ürünlerini Purley'le pay edeceğimizi, daha sonra da Emniyet Müdürlüğüne dönüp, duruma göre ya Andreas Fomosün, ya da Oliver Pitkin'in sorgusuna katılacağımı söyledim.

"Kapının zilinden doğru dürüst kitap bile okuyamıyorum," diye homurdandı. "Eve dönsen iyi olur."

"Fritz bakar," dedim. "Olmazsa Saul ya da Orrie'yi yardıma çağırırsın." Kapattım telefonu... İkişer azman porsiyon midye tava, ikişer bardak bira, birer de kocaman elma turtasını mideye indirirken, Sarah Jaffee cinayetinin bilmediğim yönlerini anlattı bana Purley... Priscilla Eads cinayeti şüphelilerinin peşine adam takmamıştı polis... Ama Purley, benim telefonum gelir gelmez yirmi kişiyi görevlendirmiş, Nathaniel Parker da dahil herkesin cinayet sırasında nerede olduğunu soruşturmaya başlamıştı. Kimsenin kendisini temize çıkaracak tanığı yoktu, ama şüphe uyandırabilecek bir durumları da yoktu. Sarah Jaffee'nin neden öldürülmüş olabileceği konusunda kafa yoranların sayısı da yirmi altıydı. Sarah'mn geçmişini didik didik araştırıyor, katille arasında bir bağlantı kurmaya çalışıyorlardı. Ama o ana kadar, bu çabalar da çıkmaz sokaktaydı.

Bütün taksi şirketlerini dolaşmıştı polis... Ge-ceyarısıyla ikiye çeyrek kala arasında, Sarah Jaffee'nin evinin bir kilometre yakınma müşte-ötüren tek şoför yoktu. Umutsuz bir çabaydı bu... Sarah'mn evinin üç sokak yukarısında 140

metro istasyonu vardı. Katil büyük olasılıkla cinayet yerine metroyla gelmişti. Olayla ilişkisi olmadığı en kesinlerden biri de Nathaniel Parker'dı. Sarah'yı arabayla evine bırakmış, taksiyi bekletmiş, kapıcının gözü önünde Sarah'nın içeri girmesini beklemiş, sonra da arabaya binip evine dönmüştü. Hem kapıcı, hem taksi şoförü doğruluyorlardı bunu...

Cinayetin nasıl ve neyle işlendiği belliydi. Katil, Sarah'nın anahtarlarını kullanarak eve girmiş, yanında getirdiği bir bıçakla banyodaki çamaşır iplerinden bir metre kadarlık bir kesit almış, sonra da fuayedeki gardırobun içine saklanarak kurbanını beklemişti. Polisin

evde bulduğu parmak izleri arasında, benimkiler hariç, o gece bizim eve gelenlerin hiçbirinin parmak izleri yoktu.

Polisi en çok çuvallatan konu cinayetin işleniş nedeniydi. Priscilla kuşkusuz para için öldürülmüştü, ama ihtiyati tedbir davası açma tehdidi cinayete yol açmayacak bir şeydi. Bu yüzden de, polisler, şüphelileri sorguya çekerken Sarah ile ilişkilerini didik didik ediyorlardı. Ama, zırnık ipucu bulamamışlardı verilen cevaplardan...

Yemek süresince bütün bunları olanca açıklığıyla anlattı Purley... Benden ilk kez bir şeyler saklamadığı için enikonu duygulanmıştım. Bu yüzden de, hesabı kırışmak için yarım ağızla yaptığı öneriyi büyük bir içtenlikle reddettim."

Dışarı çıktıktan sonra o evine, ben de Leonard Street'e yöneldim. Fomos mu? Pitkin mi? Kafamda bir yazı-tura attım. Pitkin kazandı.

141

Pitkin'i savdığımızda sabahın beşiydi. Ondan sonra oturup, Brucker'ın bizdeki toplantıdan sonra yaptıklarıyla ilişkili raporu okumaya başladım. Söyledikleri yer yer tutarsızdı. Örneğin, çıkar çıkmaz Brooklyn'deki evine gittiğini söylüyordu, ama verdiği zamanlar uymuyordu. Kim-bilir, belki Sarah'yı öldürmeye gitmiş, belki de Daphne O'NeüTin Dördüncü Caddedeki evine, geçerken, şöyle bir uğrayayım demişti. "Haydi Goodwin, toparlan," diye bir ses geldi kulağıma. "Sabah oldu. İçeride boş bir ranza var. Cumartesi olduğu için kimse gelmez. Uyu-yacaksan orada uyu..." Yatağımı basbayağı özlemiştim. İnadi bırakıp eve dönmeye karar verdim, yerimden kalkıp üstüme başıma çekidüzen verip çıktım.

"Aman Tanrım! Bu halin ne? Felaket görünüyorsun," diye kapıda karşıladı Fritz... "Biliyorum," dedim, "o yüzden eve döndüm." Odama çıkıp tıraş oldum, duşumu aldım, üstüme, geçen hafta aldığım krem renkli yazlıkları geçirdim. Mutfağa indiğimde Fritz önlüğünü takmış, ocağın başında bir şeyler hazırlamaya ko-

142

yulmuştu.

"Daha saat altı buçuk," dedim, "sabahın köründe ayakta ne işin var?"

"Polisler adamı genellikle gece tutup sabah bırakırlar," dedi. "Üstelik yemek vereceklerini

sanmam. Erken gelirsin diye erken kalktım. Portakal suyun iki dakikada, jambonlu omletin

on dakikada hazır olur. Sen sabah gazetelerine ba-kadur."

"İşim var. Çıkıyorum."

"Kahvaltını etmeden dışarıya adımını atamazsın. Kaşar pane de hazırladım sana... Birini bitirdiğinde öbürünün servisini ocaktan sıcak sıcak yaparım."

Çıkıp gitsem onca zahmete katlanmış, uykusundan vazgeçmiş Fritz'e ayıp olacaktı. Oturdum. "Erken kahvaltı için teşekkürler Fritz," dedim. "Fark etmez," diye karşılık verdi, "yavaş da olsa alışıyorum!" "Anlamadım. Neye alışıyorsun?"

"Sabahın köründe kahvaltı hazırlamaya... Daha dün sabah, aynen bu saatte, Bay Wolfe'la Saul'a kahvaltı çıkardım."

Çatalım havada kaldı. Alışılmış şey değildi, VVolfeün sekizden önce kahvaltı etmesi... Üstelik, Saul Panzer'ı da çağırmıştı. Bir şeylerin döndüğü besbelliydi. Lokmayı ağzıma götürüp ağır ağır çiğnedim, bir yandan da patronun ne gibi dolaplar çevirdiğini bulup çıkarmaya çalıştım.

Benden iyi olmasın, ama Saul Panzer koca New York kentinin en iyi özel dedektifidir. Bi zim patronu saymıyorum... O başka sınıfta... Saul işinde o kadar ustadır ki, büro tutmaya bi

143

le gerek duymamıştır. Evindeki telefonu yeter ona... Saati yirmi dolardan çalışır, ama müşterisi de eksik olmaz. Başımız dara girince aklımıza ilk o gelir. O da elindeki her işi bırakıp takıma katılır.

"Patron bize yol verip tam gün Saulü çalıştırmaya başladı anlaşılan..." "Ne konuştuklarını bilmiyorum," dedi Fritz. "Üstüme düşmeyene karışmam." Çıkmadan önce çalışma odasına uğradım. Cuma gününün mektupları masamdaydı. Şöyle bir göz gezdirdikten sonra bir kenara bıraktım. Bekletilmeyecek kadar acele bir şey yoktu. Ama, hesabımızın cılızlaştığını tekrar bildiren ikinci bir mektup vardı banka müdürü dostumuzdan... Onu götürüp VVolfeün masasına, girer girmez göreceği bir yere özenle yerleştirdim. Gidip kasayı açtım. Cebimde fazla para kalmadığı için oradaki yedekten takviye almak niyetindeydim. Birden, orada olmaması gereken küçük bir pusula ilişti gözüme...

"27.6.75/NVV/SP/2.000"

Ne zaman gerekebileceğini önceden kestiremediğimiz için, kasada her zaman beş bin dolar yedek tutarız. Saydım paraları... İki bin eksik... Harflerden parayı patronun aldığını, bir iş için Saul'a masraf avansı olarak verdiğini anladım. Bu kadar çok parayla Saulün ne yapacağını da merak ettim doğrusu... Yukarı çıkıp patronun kapısına dayanmakla Leonard Street'e dönmek arasında birkaç saniye bocaladım.

Bayramlıklarımın Leonard Street'e döndüğümde, yeni edinilmiş meslektaşlarımla, "Yahu neredeydin sabahtan beri?" diye karşıladılar beni. 144 "Fellik fellik seni aratıyor Emniyet Müdürü..." "Ne istiyormuş?"

"Bilmiyoruz. Stebbins iki kere aradı. Müfettiş Cramer'la Emniyet Müdürünün yanındaymış. Acele seni istiyorlar oraya..."

Pilot bröveleri zorla sökülüp polis rozeti takılan birinin kullandığı araba, ikisi yaşlı kadın, biri yaşlı amca, üçü de okul çocuğu olmak üzere tastamam altı kişiyi onar santimlik paylarla ıskaladıktan sonra beni Emniyet Müdürlüğünün önüne boca etti. Açık söyleyeyim, böyle bir karşılama töreni beklemiyordum. Emniyet Müdürü Skinner'ın odasına, Eyalet Başsavcısı Bowen, iki savcı yardımcısı, üç emniyet müdür yardımcısı, Cramer'la bir başka müfettiş, son olarak da Purley doluşmuşlardı. Kapıdan içeri adımımı atar atmaz, onca gözün projektör gibi üstüme çevrildiğini hissettim. Emniyet Müdürü, Başsavcıya dönüp, "Sen mi konuşursun, ben mi konuşayım?" diye sordu.

'Sen anlat,' işaretini alınca da söze girdi: "Durumu bizim kadar sen de biliyorsun. Resmen çuvallamış durumdayız. Son dört gün içinde elimizdeki bütün adamları seferber edip bu işe soktuk, ama, gördüğüm kadarıyla da bir arpa boyu bile yol almadık. Durumun bundan

daha fazla kötüleşebileceğini sanmıyorum. Basından, tepelerden yayılım ateşine tutuyorlar bizi... Aramızda uzun uzadıya konuştuk, sonra da senden yardım istemeye karar verdik." "Elimden geleni yapıyorum," dedim, "birlikte geçirdik o dört günü..." "Biliyorum. Katili bir an önce yakalayabilmek 145 için tek umudumuz Sarah Jaffee'nin anahtarlarıydı. Bir düzine adamın bulunduğu bir odada, anahtarların çantadan almasını birilerinin mutlaka görmüş, sonra da unutmuş olması gerekiyordu. Israrla gittik herkesin üstüne... Ama, kimse görmemiş... Bayan Jaffee'nin yanında bir süre oturduğu, anahtarları çalmak için herkesten fazla fırsatı olduğu için Eric Hagh'i tutukla-yamayız.

Kaldı ki, Hagh şu ya da bu nedenle Bayan Jaffee'yi öldürmüş olsa da, eski karısıyla hizmetçisini öldürmesi için ortada hiçbir neden yok... Oysa üçünün da katili aynı kişi..." "Sizden fazla bir şey bilmiyorum ki... Ne gibi bir yardım istiyorsunuz?" "Nero Wolfeü aramanı istiyoruz. Perşembe gecesi bütün bu kişilerle birlikte yaptığınız toplantıyı onun evinde tekrar düzenlemek istiyoruz. Senin ve VVolfen yardımlarıyla o geceyi tekrar canlandırabilirsek, belki bir ipucu yakalarız. Son umudumuz bu..." Kaşlarımı kaldırıp baktım adama... Şaka yapan birinin hali yoktu üstünde... Bunca yıldır VVolfle'la beraberim, polislerden ilk kez böyle bir istek geliyordu. Evden çıkmadığı için bütün şüphelileri eve toplama alışkanlığımızı hoş karşıla-mamışlardı hiç... Ama, sonunda katilleri bulup çıkardığımız için de fazla ses etmemişlerdi.

"Olayı tekrar canlandırmamızın bir yaran da, anahtarların nasıl çalınabileceğine ilişkin gözlemlere imkân vermesidir," diye devam etti Skin-ner. "Hepimizin aklını kurcalayan sorular var. Katil, Bayan Jaffee'yi öldürecekse niye o kadar bekledi? Daha önce onu neden öldürmedi? O gece olan bir şey mi cinayet nedenini ortaya çıkar-

146

di? Bütün bu sorulara cevap arıyoruz, ama Wol-feün izin ve işbirliği olmazsa, zorla da evine giremeyiz. Onun yardımını almak için senden yardım istemeye karar verdik. Telefon edecek misin Wolfe'a?"

"Vallahi, sizdeki de iyi cesaret," dedim ortaya... "Bundan tam altı gün önce, salı günü, şu aynı binanın bir sırasında elleri kelepçeli olarak saatlerce oturttunuz beni... Wolfe'u gözaltına alıp evinden sürükleyerek çıkardınız, ayının bi ri tarafından hırpalanarak buraya getirilmesini sağladınız. Şimdi de kalkmış, ondan yardım isli yorsunuz. Priscilla Eads'in hemen arkasından Sarah Jaffee'nin öldürülmesi beni düpedüz sars tı. Onun için de, Wolfe'tan barışık olarak ayrılmadım. Onan yardımını siz de istesenez, ben de istesem büyük olasılıkla reddedecektir. Kimin is teyeceğine yazı-tura atalım dilerseniz..." "Dalga geçme Goodwin," diye söze karıştı Cra-mer, "katilin bir an önce bulunmasını hepimi/ istiyoruz. Wolfe hayır derse işimiz bitiktir."

Polise yardım etmek istediğimi Cramer'a söylediğim zaman öne sürdüğüm gerekçe geldi aklıma... "Katile elimle dokunmam yeter." Toplu luğa dönüp, "Wolfe'u arayacağım," dedim. "Toplantıyı ne zaman istiyorsunuz?"

"Ne kadar erken olursa o kadar iyi," karşılı ğını verdi Skinner, "Wolfe evet desin, toplantıya katılan herkesi yarım saat içinde toparlar, evine götürürüz."

Saatime baktım. Dokuza on vardı. Orkidelerinin yanına çıkmadan yakalayabileceğimi düşünerek telefonu önüme çektim, evin numarasını çevirdim. Fritz hemen Wolfe'un odasına bağladı.

147

"Ben Archie," dedim, "kahvaltını bitirdin mi?"

"Evet. Anladığım kadarıyla da, yemeMerini yeni meslektaşlarınla almaya başlamışsın..." "Fritz'in yemeklerini özledim, ama yeni patronlarım da hiç fena değil... Yemek sırasında iş konuşanları bile var!" "Ne istiyorsun? Orkide saatim geldi."

"Yeni patronlarımin isteklerini emir sayıp seni aradım. Şimdi hepsi burada toplanmış, aç kurtlar gibi ağzımın içine bakıyorlar. Senden bir ricaları var, ama salı günkü davranışları yüzünden de kendileri söylemeye cesaret edemiyorlar. En yeni meslektaşları olarak, seni arama onurunu bana verdiler." "Ne istiyorlar?"

"İzninle ve senin yönetiminde perşembe gecesi toplantısını Sarah Jaffee eksiğiyle tekrarlayacaklar. Bütün olayları, hareketleri, konuşmaları, aslına en yakın biçimde gözlemek istiyorlar. Cevabının, 'Canınız cehenneme,' olacağını bildiğim için, önceden

uyardım onları... Ama direttiler. Çeneni yormak istemezsen, cevabını ben iletebilirim onlara..."

"Şaklabanlığı bırak Archie... Toplantıyı ne zaman istiyorlar?"

"Ne kadar erken olursa o kadar iyi... On birden önce orkidelerin yanından inmeyeceğini bildikleri için, o kadar acele etmiyorlar."

"On bir fazla erken... Orkidelerden sonra görülecek bazı işlerim var. On ikide burada olsunlar."

148

En öndeki komutan arabasına kurulup, şoföre adresi verdim. Dört arabalık bir konvoy halinde evin önüne vardık.

Fritz'le Saul bizi içeri buyur ettiler. "Şapkanızı alabilir miyim?" dedi Saul... Birbirimize sık takıldığımız, üstelik de poker arkadaşım olduğu için, hiç istifimi bozmadan şapkayı tutuşturduğum eline... "Teşekkür ederim evladım!" dedim, yanağından bir makas alarak... Çalışma odasının düzeni perşembe gecesinin aynıydı. Öğlen olmasa rağmen, köşedeki portatif bara aynı içkiler yerleştirilmişti. O gece olduğu gibi, gidip çalışma masama oturdum. Saul ve Fritz'in uyarısıyla herkes perşembe geceki yerini arayıp buldu. Bir tek Sarah'nın yeri boştu. Gözüm de ikide birde oraya takılıyor, katili düşündükçe sıkılan yumruklarım karıncalanıyordu. Emniyet ve savcılık yetkilileri için kütüphanenin bulunduğu duvara ek sandalyeler dizilmişti.

Herkes yerini aldıktan sonra Saul topluluğa baktı. Kısa boyuna, normalden büyük burun ve kulaklarına, hafif çıkmış kamburuna bakınca,

149

'New York'un Archie Goodwin'den sonra En Büyük İkinci Dedektifi' demek için bin tanık gerekirdi. Bakışlarını topluluğun üstünde ikinci kez gezdirdikten sonra konuştu: "Bay Wolfe, perşembe gecesini odaya girdiğinde durum sanırım böyleydi. Yanlış varsa uyarın beni..." Uyarın çıkmayınca devam etti Saul... "Ben ortadaki koltuğa, Bayan Jaffee'nin yerine oturacağım. Burada olmadığım için, Bayan Jaffee'nin hareket ve sözlerini bana aktarıldığı biçimde tekrarlamak durumundayım. Yanlış yaparsam düzeltirsiniz." Bana döndü, "Archie," dedi, "perşembe gecesini yaptığın gibi, zile basıp Bay Wolfe'a hazır olduğumuzu bildirir misin lütfen?"

Yerimden kalkıp zili bir uzun, iki kısa çaldım, sonra da gidip yerime oturdum. Patron heybetli gövdesiyle boy gösterdi kapıda... Yerine oturduktan sonra. Skinner'm yanına kavanoz gibi dizilmiş kişilere baktı. "Rahat mısınız Bay Skin-ner?" diye sordu, "Kusura bakmayın. Kalabalıktan sıkışmak zorunda kaldık!"

Omuriliğimin karıncalandığını hissettim. Yürüyüşünden, kelimeleri seçişinden belliydi, şapkadan tavşan çıkarmaya hazır olduğu...

"Perşembe gecesini sizlere Priscilla Eads'in katılım bulmak dışında hiçbir ilgim olmadığını söylemiştim. Buna şimdi Sarah Jaffee cinayeti de eklenmiş bulunuyor. O gece sizler dağıldıktan sonra, Archie'ye katilin kimliği konusunda minik bir ipucu yakaladığımı, ama bazı çelişkili durumlar bulunduğunu anlattım. Katilin kimliğini iki kaynaktan çıkardım. Birincisi, toplantı sıralarında tek tek sizler hakkında edindiğim izlenimdi. İkincisi de, Bayan Eads'in hizmetçisi Marga-150

ret Fomosün öldürülmüş olması..."

Fritz'in az önce getirip önüne bıraktığı bun dan büyükçe bir yudum aldıktan sonra devam etti: "Bayan Eads'in evinin anahtarlarını alabil mek için Margaret Fomosün öldürülmüş olu leceğini hiçbir zaman düşünmedim. Çanta bu sızları öyle çalışmazlar, kapıp kaçarlar. Kaldı ki, Margaret Fomosü öldürmek, Priscilla Eads'i "I dürme projesini

de tehlikeye düşürebilirdi. Ba yan Eads'in ne zaman eve döneceğini, kendisin den başka kimse bilmiyordu. Margaret Fon un cesedi daha önce teşhis edilse, anahtar konu su da o genç polisin aklına biraz önce takılsa, polis, katili, Bayan Eads'in evine saklanıp, don meşini beklerken suçüstü yakalayabilirdi. Sırf anahtarları almak için katilin Margaret Fomosü öldürmüş olabileceğini bu yüzden kabul etmedim. Mutlaka çok daha önemli bir gerekçesi vardı. Polis de aynı şeyi düşündüğü için, çanta hırsızlığını ciddiye almadı. Margaret Fomosün katili tanıdığı, bu yüzden öldürüldüğü varsayımı üstünde durdular. Öyleyse, katilin ahmak olması gerekir. Yüzüne maske takabilirdi, tanınmamak için... Bizi bu kadar uğraştıran birinin böyle bir budalalık yapmış olabileceğine ihtimal vermediğimden, bu cinayet gerekçesini de saf dışı ettim." Patron durdu, çevresine bakındı.

"Margaret Fomos, kendisine saldıran kişiyi tanıdığı için değil, tanımadığı için öldürüldü," dedi. Sustu.

Şaşkın bir sessizlik çökuverdi odanın üstüne... Başta Skinner ve Bowen, herkes birbirine

bak 111 dı, 'ne oluyor?' dercesine...

"Devam edin Bay Wolfe," dedi Skinner, "sizi 151 dinliyoruz."

"Devam edecek bir şey yok... Katilin kim olduğunu açıkladım size..."

Belinden tabancasını çıkarıp kalabalığa döndü Purley... Cramer'dan sonra Wolfe'u en iyi

tanıyan ikinci polis oydu.

"Kusura bakma, ama herkes senin gibi dâhi değil," diye söze karıştı Cramer. "Biraz daha açık konuşursan belki daha iyi anlarız."

"Madem istiyorsunuz, açıklayayım. Katilin ev anahtarlarını istediği muhakkaktı. Ama dediğim gibi, anahtarları almak için Margaret Fo-mosü öldürmesi, bu yüzden de planını gereksiz yere tehlikeye sokması anlamsızdı. Yalnızca Bayan Eads değil, Bayan Fomos da katil için hayati tehlike taşıyordu. Birini öldürüp ötekini sağ bırakmasının anlamı yoktu. İkisi de ölmeliydi. Öldüler. Bu inanç salı gecesinden yerleşmişti kafama... Ancak, başka alternatifler de olabileceği için, onu sonraya bıraktım. Her şeyden önce sizlerle görüşmek, sizleri tanımak zorundaydım. Sizleri oltaya getirecek yemleri önce Bay Irby, sonra da Bayan Jaffee verdiler bana... Priscilla Eads'i fazla tanımadım, ama Sarah Jaffee'nin bize çok yardımları oldu. Onu yem olarak kullan-masaydım, kimbilir, belki de hayatta olurdu şimdi... Bu yönden, onun katilini yakalamak vicdani bir sorumluluktan benim için... Şimdi ona bu borcumu ödemiş bulunuyorum." "Bütün bunlara gerek var mı?" diye sordu Skinner...

"Bay Skinner... Kamuoyunu günlerce uğraştı-ran üçlü bir cinayetin sorumlusunu gümüş

tepsi üstünde sunuyorum size... Biraz sabırlı olun."

152

"Peki, devam et..."

"Bay Irby, perşembe gecesi müvekkili Eric Hagh'i büroma getirdi. Venezüella'dan o gün öğleden sonra uçakla gelmişti. Yem olarak ömürlerini doldurdıkları için, onları toplantıya gözlemci olarak çağırdım. Sana ne oluyor Archie?"

Bu son sözleri banaydı. Çekmecemden çıkardığım muştayı sağ elime geçirmiş, yerimden kalkmıştım. "Sen konuşmaya devam et patron," dedim, "ben kendi başımın çaresine bakarım." İskemlelerin arasından geçip Eric Hagh'in hemen arkasına dikildim.

Hagh'in yanında oturan Saul da bu arada tabancasını cebinden çıkarmış, kucığına, hemen elinin altına hazır etmişti. Hagh beni görmüyordu, ama ensesinde bakışlarımı hissediyordu. Öylece durup patronun tekrar konuşmasını beklemeye başladım. Konuşmayınca, "Meraklanacak bir şey yok patron," dedim, "herifin kafasını kırmak istediğim doğru, ama, bu kadar tanığm ortasında öyle bir şey yapacak kadar manyak değilim..."

Eric Hagh'i boğazlamayacağıma emin olduktan sonra Softdown beşlisine döndü patron... "O geceki toplantıdan sonra sizler hakkındaki düşüncelerim şekillenmişti. Priscilla Eads'i öldürmeniz için her türlü neden vardı, ama, hizmetçisini neden öldüresiniz? Archie'ye, Bayan Eads'in katilinin kim olduğunu bildiğimi, ama önce çözülmesi gereken bir çelişkinin olduğunu, ertesi gün on birde Bayan Jaffee'yi büroma getirmesini söyledim." Birden bakışlarını Cramer'a çevirdi. "Çelişkiyi gördünüz Bay Cramer, değil mi?" "Kafamı toparlamaya çalışıyorum," dedi Cra-153

mer, "ama, anladığım kadarıyla Eric Hagh olarak kendisini tanıtan adamın aslında Hagh olmadığını, bu yüzden de Margaret Fomos'un onu tanımadığını söylüyorsun. Eric Hagh adı altında çıkıp Priscilla Eads'in mirasına konabilmek için hem kadını, hem hizmetçisini öldürmesini de anladım. Ama, çelişki bunun neresinde?"

"Archie, Sarah Jaffee ile çarşamba sabahı yaptığı konuşmanın bir kopyasını da size verdi. Priscilla'dan aldığı son mektupta kocasının bir resminin de bulunduğunu söylemişti. Priscilla'nm evlendiği adamın resmini görmüşse, Eric Hagh diye kendini tanıtan adamın bir sahtekâr olduğunu hemen anlamış olması gerekirdi. Neden yapmamıştı bunu? Bu soruya cevap alabilirsem katili de bulmuş olacaktım. Bayan Jaffee'yi ertesi sabah büroma getirmesini Archie'den bu nedenle istedim." "O gece soramaz mıydın?" diye söze karıştı Cramer...

"Saat hayli geç olmuştu. Yorgundum. Üstelik, Bayan Jaffee hakkında da hiçbir şey bilmiyordum. O konuda soruşturma yapacaktım. İki saat sonra bu gafletimden pişman oldum. Archie beni derin uykumdan uyandırıp, kadının öldürüldüğünü söyledi. Canım çok sıkıldı. O kadar sıkıldı ki, yataktan kalkıp on dakika kadar iskemlemde oturdum. Hiç yapmam bunu..."

"Bütün bunlar banda alınıyor Wolfe," dedi Skinner. "Cinayet soruşturmasıyla ilgili kanıtları polisten gizlemek derler senin yaptığına..."

"Çocukluk yapmayın Bay Skinner... Ortada hiçbir kanıt yoktu. Yalnızca bazı varsayımlar

vardı. Elimdeki ilk varsayım, Priscilla Eads'in

154

imzaladığı, mülkünün yarısını kocasına devreden belgenin şu ya da bu şekilde bir başkasının eline geçtiği, onun da miras talebinde bulunmak için Eric Hagh'in kimliğine büründüğüydü. İkinci varsayım, hak talebinde bulunmak için New York'a gelmek zorunda olduğu, dolayısıyla onun Eric Hagh olmadığını bilen iki kişinin, Priscilla Eads ve Margaret Fomosün ortadan kaldırılmak durumunda bulunduğuydü. Üçüncü varsayım da, o kadınları ya kendisinin, ya tuttuğu kiralık katillerin öldürdüğüydü. Bayan Jaffee'nin öldürülmesi, bu varsayımların geçerliliğini benim gözümde kanıtladı."

Muştalı elimle sağ cebimdeki tabancanın kabzasını daha sıkı kavradım. Hagh'in boyun kaslarında küçük bir kıpırdanma olmuştu.

"Bayan Jaffee kendi halinde, kimsenin işine burnunu sokmayan, tek gelir kaynağı olmasına rağmen şirketin toplantılarına bile gitmekten kaçınan bir kadındı. Öldürülmesi için tek bir neden bile yoktu. Ya Eric Hagh diye kendisini tanıtan adamla Priscilla'nm

gönderdiği mektuptan fotoğrafı çıkan adam aynı kişi değilse? Kafamdaki çelişki çözülmüştü. Kendisini ilgilendirsın, ilgilendirmesin, hiçbir işe karışmayan bir kişiliği vardı. Bu yüzden, Eric Hagh olarak kendisini tanıtan kişinin sahtekârlığını ortaya çıkarmamıştı. Ama, belki bilerek, belki bilmeyerek, ona durumu hissettirdi. Böylece de ölüm fermanını imzalamış oldu."

"Bu konuda hiçbir şey bilmiyordum," diye ayağa fırladı Irby...

Cramer da ayaklanmıştı. "Çeneni kapat, yerine otur, yoksa yapacağımı bilirim," diye kükre-155

di. Irby süklüm püklüm oturdu yerine...

"Teşekkür ederim Bay Cramer," dedi Wolfe, "aynı şeyi ben söyleyecektim, ama yapmaya niyetlendiğinizi yapıp yapamayacağımı bilemem. Devam edebilir miyim?" "Seni dinliyoruz."

"Sarah Jaffee'nin ölüm haberini alır almaz yataktan kalkıp iskemleye oturduğumu söylemiştim. Boş durmadım, düşündüm. Sonra da kalkıp Venezuella'daki güvenilir bir dostumu aradım. Orada saat sabahın üçüydü. Ama, beş saat sonra beni aradı, Caracas'takilerin Eric Hagh hakkında fazla bir bilgileri olmadığını, oraya yeni geldiğini söyledi."

"Bana sorsaydın söylerdim," diye homurdandı Cramer, "Oradaki soruşturmaya göre, iki ay önce gelmiş, Orinocco oteline yerleşmiş."

"Yazık... Yirmi dolarım boşa gitti. Neyse, telefonla Saul Panzer'ı çağırıp kendisine görev verdim. Eric Hagh olarak kendisini tanıtan adamın bulabildiği kadar fotoğrafını toparlayıp, on uçağıyla Güney Amerika'ya havalandı."

"Venezüella'ya gitmedi," diye itiraz etti Pur-ley... O da yanıma gelmiş, Hagh'in öteki omuzu-na yakın mevzilenmişti. "En azından on uçağıyla gitmedi. Sonrasını bilemem..." "Hayır, Venezüella'ya gitmedi. Eric Hagh'le Priscilla Eads'in üç ay evli kaldıkları Cajamarca kentine, Peru'ya gitti. Onları tanıyanları buldu, Hagh'in profesyonel kumarbaz olduğunu, üç yıl önce Cajamarca'dan ayrıldığını, resimdeki kişinin de Hagh olmadığını öğrendi. Oradan Lima'ya geçip polisle temas kurdu, gerekli bilgileri topladıktan sonra da beni aradı. Gerisini sen anlat Saul..."

Tedbirli adamdır Saul... Sırtını Wolfe'a verecek biçimde yüzünü Hagh'e çevirdi. "Konuştuğum herkes Hagh'i tanıyordu. Kumarbazdı. Amerika'ya son gidişinde de çok zengin bir kadınla evlenmişti. Kadın mallarının yarısını ona devreden bir de belge imzalamıştı. Ayrıldıktan sonra bile karısından hak talebinde bulunmamıştı. Gururlu bir kişiydi. Bir kadının sırtından geçinmeyi düşünmek bile tiksinti veriyordu ona... Belgeyi hatıra diye saklıyordu. Kendisiyle görüşemedim, çünkü üç ay önce, dağda gezinirken heyelan altında kalmış, ölmüş!..."

Boğazını temizleyip, donuk bakışlarını Hagh'e yöneltti. "Karşımda duran adamın adı Siegfried Muecke," diye devam etti, "Hagh gibi o da kumarbaz... Hagh heyelan altında kalıp öldüğünde yanmdaymış. Verdiği ifadede, zor kurtulduğunu, bütün çabalarına rağmen arkadaşını kurtaramadığını söylemiş. Sonra da sırra kadem ibasmış. Onu Lima'da bir daha görmemişler."

"Teşekkür ederim Saul," dedi Wolfe, "buradan sonrasını ben anlatırım. Kimsenin kendisini ta-rmmadığı Caracas'a karargâh kurdu. Hemen bir avukatla ilişki kurup, taleplerini Bayan Eads'e değil de vekili Perry Helmar'a sundu. Sonra da, kendisinin Hagh olmadığını bilmek durumunda-ki iki kişiyi ortadan kaldırmaya karar verdi." "30 Haziran'ı bekleseydi on milyonluk şirketin [yarısını alırdı," dedi Bowen...

"Orası doğru... Ama, Nathan Eads'in vasiyetnamesinin tüm ayrıntılarını gerçek Hagh'in de, sahtesinin de bilebileceklerini sanmıyorum. Yirmi beşinci yaş gününden önce ölmesi halinde bütün hisselerin beş yönetici arasında pay edileceğini, kırk yıl düşünse akü edemezdi. Kendisine belgeyi verip iddialarından vazgeçmesi koşuluyla yüz bin dolar önerildi. O da tartışmaya bile gerek duymadan reddetti. Bayan Eads'in kişisel mal varlığı tutsa tutsa o kadar tutar. Ancak on milyonluk miras bekleyen biri reddedebilirdi yüz bini..." Wolfe bitirsin diye sabırsızlanıyordum. Punduna getirebilirsem Hagh'le görülecek küçük bir hesabım vardı.

Ama, patron sürdürdü konuşmasını... "O iki kadını kendisi mi öldürdü, yoksa kiralık katil mi tuttu? Bu soruyu polis soruşturması aydınlatacak... Bana kalırsa kendi elleriyle öldürdü onları... New York-Caracas uçak seferlerinin yolcu listelerine bakarsanız... Archie! Dikkat et!"

Kapıyı suratıma çarptığı gün, Andreas Fomos' un istediğinde ne kadar çabuk hareket ettiğini görmüştüm Allahtan. Fırladığı gibi geliyordu Hagh'in üstüne... İri ellerini açıışından, hedef olarak Hagh'in gırtlığını seçtiği belliydi.

Sağ kolumu geri çekip tren gibi gelen Andreas Fomosün çenesine olanca gücümle yumruğu geçirdim. Külçe gibi yığıldı yere...

Neden mi yaptım? Bir yerlere, bir şeylere vur-masaydım, tanık manık dinlemeyip Eric Hagh'i oracıkta öldürmeye hazırdım. Tanrı Fomosün yüz on kilosundan razı olsun. Kanayan parmaklarımı ağzıma götürüp emdim. Önce Fomosün baygın halini seyrettim. Sonra da Purley'nin Eric Hagh'e kelepçe vurmasını... İ

SON